

The Baltic

GUIDE

PÅ SVENSKA

DIN
GRATISTIDNING
JULI 2008

**Ö - bäst på mat
i Estland**

**Landet runt med
husvagn och husbil**

**Bad och lite
nutidshistoria**

**Sommarhuvud-
staden Pärnu**

**Medeltida
shoppingrunda**

**Porträttet:
Ivo Linna -
sjöng sönder
Sovjetunionen**

EVENEMANGSTIPS

/ båt / flyg / hotell / teatrar / utställningar / shopping /

New!

Raspberry-lime

Spara Utrymme och Miljön

Pressa dina

ICKE PANTBARA BURKAR

för återvinning

Återvinning av aluminium kräver 95% mindre energi än vad det krävs för att tillverka ny

3. Easy Pull Can Crusher med behändig behållare som rymmer 48 pressade aluminium burkar

1. Single Can Crusher perfekt i hemmet, på stugan, i båten eller som present

2. Multi Can Crusher gör det enkelt att pressa mängder av burkar på kort tid

Sommarpresenten alla vill ha!
För anställda, kunder eller vänner

E-butik och info om försäljningsställen:

www.icm.ax

Vi levererar fraktfritt inom Europa

Can Crusher 1 och 2 säljs nu också på Eckerö Lines m/s Nordlandia!

ECKERÖ LINE

info@icm.ax
Tel: +358 (0)18 17772

HANSA LINA

Linneväv • bastutillbehör • frottétyger i linne • dukar • servetter och mycket annat.

Dunkri 1, Rådhusplatsen. Öppet dagligen 9 - 19

Färsk information om Estland

The Baltic GUIDE

Centrum för främjande av Estniskt handarbete
Kodukäsitöö OÜ
tfn. +372 6 604 772
www.folkart.ee

Många olika produkter för alla smaker!

Hemslöjdsutställning i Estniska Hemslöjdsförbundets Hus, Pikk 22, Tallinn

Hantverkscentrum, Pikk tn.15
Hantverkshuset, Pikk tn.22
försäljning, utställningar, arbetsrummen
Viru Centret, Viru väljak 4/6

MUSEUM

RESTAURANT LOUNGE

European cuisine mixed with oriental,
unique cocktails and long hours.

Opening hours:

Lounge	Restaurant
Mon, Sun 10-24	Mon, Sun 12-24
Tue, Wen 10-24	Tue, Wen 12-24
Thu - Sat 10-02	Thu - Sat 10-02

Vana - viru 14, Tallinn 10148, Estonia
Reservations: +372 646 0901
museum@museum.ee
www.museum.ee

SPARKLING GROUP

%

SOMMAR REA

till och med den 31 juli 2008

ABC
KING

Kristiine Centrum
Endla 45, Tallinn
Rocca al Mare Stormarknad
Paldiski mnt. 102, Tallinn
Viru Centrum
Viru Väljak 4/6, Tallinn
ABC Extra outlet-butik
Tartu mnt. 35, Tallinn

Zeppelin Stormarknad
Turu 14, Tartu
Port Artur 2 Stormarknad
Lai 11, Pärnu
Kaubamajakas Stormarknad
Papiniidu 8/10, Pärnu
Raekeskus Stormarknad
Räekoja 10, Kuressaare, Saaremaa

Estland så (o)likt Sverige

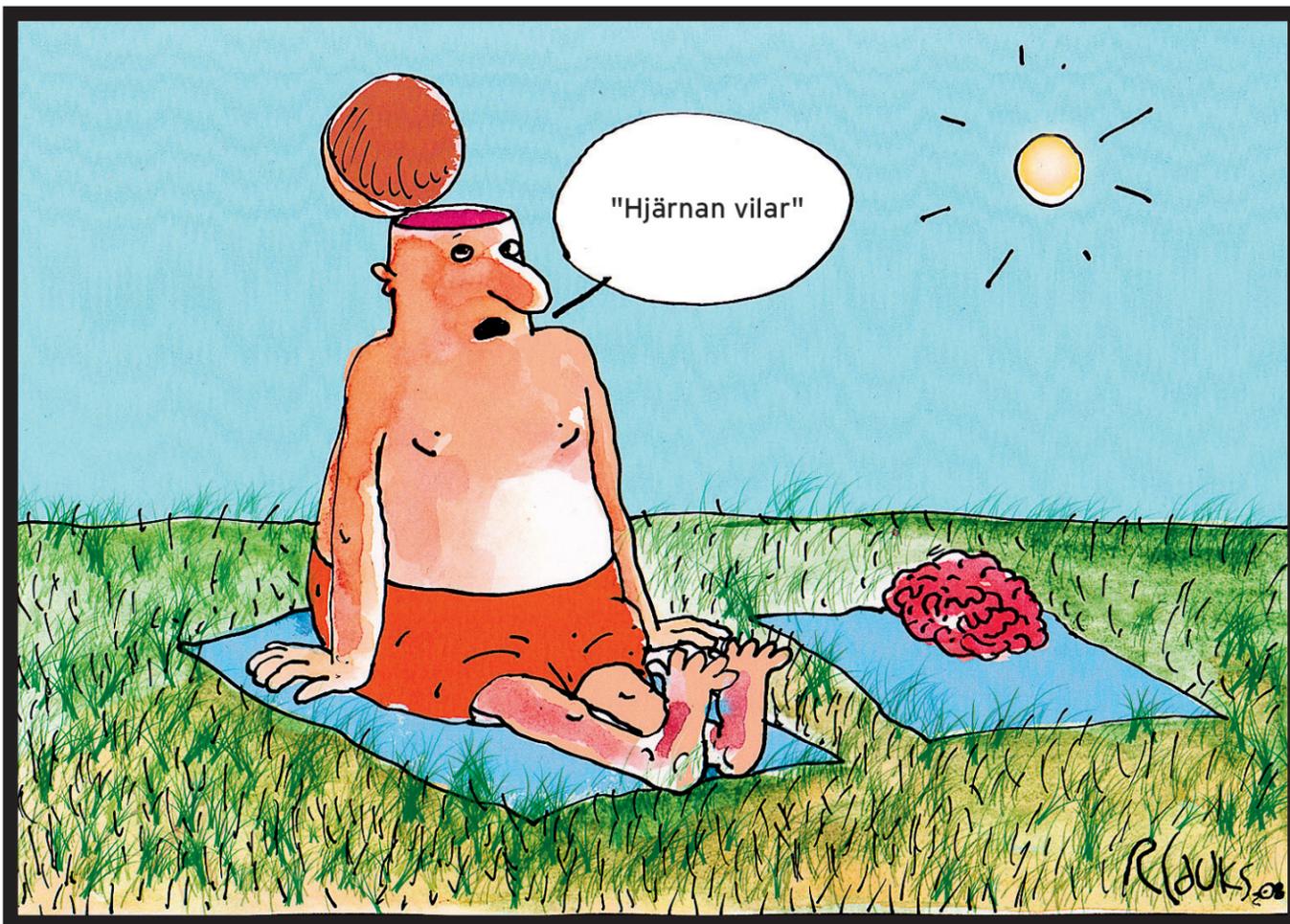
”Det är så likt Sverige men ändå så annorlunda,” säger många svenskar som kommer till Estland. Märkligt nog kommer många fortfarande hit i tron att de är de första och att resan till Estland är något unikt! Å andra sidan är det ju trevligt att Estland inte uppfattas med total likgiltighet. Estland kunde öppna sin dörr på glänt för utlänningar för i sommar ganska precis tjugo år sedan. Landet stod fortfarande under sovjetisk kontroll men viseringar beviljades mera liberalt. Fortfarande gällde förbudet att lämna Tallinn, fortfarande måste man som utlänning bo på så kallade utlänningshotell men frihetens vindar blåste starkt. För ganska precis tjugo år sedan kunde estlandssvenskar från Sverige för första gången besöka sina hemtrakter i Nuckö. Förväntningarna var höga och känslorna kunde inte hållas tillbaka under färden hem! Längs vägarna hade man satt upp provisoriska vägskyltar med de tidigare svenska ortnamnen. Det var egentligen oklart om man fick lämna Tallinn och vilka ögon som fortfarande spanade. På festplatsen sjöng man sånger som inte hade klingat i bygderna sedan andra världskriget. Estniska och svenska flaggor svajade och man ringde till gudstjänst. Mest gripande var när prästen från Sverige framförde hälsningar från

KONUNGEN! Idag tar vi för givet att livet är normalt i Estland och många tidigare estlandssvenskar har funnit sig till rätta, med att åtminstone ett par veckor om året valfärda till barndomens ängar och betesmarker.

I detta nummer ägnar vi en hel del uppmärksamhet åt svenskbygderna med nedslag på Ormsö, Runö och kusten från Tallinn till Nuckö. Vi beger oss även till sommarparadisen Pärnu och Ösel. I porträttet målar vi fram en bild av Ivo Linna, musiker bördig från Ösel, som grundlade sitt musikintresse genom att lyssna på svensk radio, bland annat på Alice Babs och Zarah Leander och som 1988 bidrog till att sjunga sönder Sovjetunionen.

Välkommen till Estland!
Toomas Käbin, chefredaktör

kolumn

Trafikkultur i Estland - finns det?

Jag kom till Estland med lastbil för första gången i början av 1992. Ett spännande land mötte mig. Färgskalan var övervägande gråtoner. Trafiken var minimal och bestod mestadels av Lada, Volga och dylika bilar, samt givetvis traktorer och lastbilar av typ Kamaz och MAZ. Trafikrytmen var mycket moderat vill jag påstå.

Idag är situationen en annan. Esterna har lärt sig det där med LEASING av bilar. En snygg bil på gården ger status!

BMW och Audi tycks vara favoriter, men också mycket japanskt. När man förut åkte fram i 70–80 kilometer i timmen, så är farterna nu betydligt mer uppskruvade. Det samma gäller för lastbils- och busstrafiken. Självt håller jag sådär 80–85 kilometer med min lastbil, men blir då omkörd av ALLT och ALLA! Man blir omkörd på alla möjliga och omöjliga ställen. Det spelar ingen roll om det finns heldragna linjer, kurvor utan sikt eller nedsatt hastighet. Man tar inte heller hänsyn till mötande trafik. Regeln tycks snarare vara att man helt enkelt får väja och köra ned i diket för att klara sig. Som bilist SKALL man om till varje pris! Vid flera tillfällen har jag blivit omkörd på

insidan, detta även inne i Tallinn, där man körde upp på trottoarkanten för att komma förbi.

För länge sedan körde jag bil på Malta. Där köpte jag en bok om maltesiska ”trafikregler”. Denna slutade med texten: ”Välkommen till Malta. Kör försiktigt och framför allt, SE UPP MED DOM ANDRA TRAFIKANTERNA”. Detta citat gäller i allra högsta grad för Estland!

Eckhard Klug
Biltrafikant i Estland
varje vecka sedan 1992
Även ”Den svenska jultomten”
i Mark Soosaars film

JULI 2008

The Baltic Guide på svenska

Verkställande direktör: Jane Konga

Chefredaktör: Toomas Käbin

Design: Merle Jaansoo, Andres Rõhu

Fotograf: Kristi Reimets

Medverkande: Liina Kümnik,
Tomas Alexandersson

Kontaktinformation

Põhja pst 25, 10415 Tallinn,
fax +372 6 117 761

e-post: balticguide@balticguide.ee

Reklamavdelning:

Marknadsföringschef: Tarmo Hallik,
tfn. +372 6 117 769

Projektchef:

Marko Vuks, tfn. +372 6 117 768

Annonpris

baksidan	31 500 EEK
1 sida	28 000 EEK
1/2 sida	16 000 EEK
1/4 sida	8 500 EEK
1/8 sida	4 800 EEK
1/16 sida	2 700 EEK
rubrik + karta	1 100 EEK
+ moms tillkommer (18%)	

Mått

baksidan	285 x 400 mm
1 sida (bredd x höjd)	254 x 375 mm
1/2 sida (horisontal)	254 x 185 mm
1/2 sida (vertikal)	125 x 375 mm
1/4 sida (horisontal)	254 x 91 mm
1/4 sida (vertikal)	125 x 185 mm
1/8 sida (horisontal)	125 x 91 mm
1/8 sida (vertikal)	61 x 185 mm
1/16 sida (vertikal)	61 x 91 mm

Material:

Färdigmaterial i fil: Fh9, ai, psd, tiff, jpg, pdf

Informationsöverföring: CD, DVD

Upplag: 15 000–25 000 st.

Tryck: AS Kroonpress

The Baltic Guide på svenska delas ut gratis på Fartygen: M/S Victoria I, M/S Romantika.
Terminaler: D-passagerarterminalen i Tallinn, Frihamnsterminalen i Stockholm.
Turistinformationen: Tallinn, Tartu, Pärnu, Haapsalu, Ösel (Saaremaa) och Dagö (Hiiumaa).
EAS representationskontor i Stockholm (Estniska huset)

Omslag

Foto: Kristi Reimets

Modell: Sirlen

Make-up och frisyra: Sirlen Simm, Intersalon

Ansvar för fel Utgivaren ansvarar ej för skada som orsakats av möjliga fel i tidningen ej heller för force-majeure så som strejk eller på grund av fel och brister som orsakats av kund. Ansvar för skada som uppstått p.g.a felaktigheter i annons eller på grund av att beställd annons av misstag eller tekniska skäl inte publicerats, begränsas till återbetalning av annonspris. Eventuella reklamationer skall inkomma inom 8 dagar efter publicering eller tidningens planerade publiceringsdatum.

TROIKA
RYSK RESTAURANG

самовар
samovar
samovar

шапка монаха
tsarmössa
the czar cap

деревянные ложки
mälade träskedar
wooden spoons

ушанка
rysk vintermössa
fur hat

гармошка
dragspel
accordion

балалайка
balalaika
balalaika

водка
rysk vodka
vodka

икра
kaviar
caviar

матрешка
rysk docka
matrioshka

подсолнух
solros
sunflower

баранки
rysk kringla
barankas

берёза
björk
birch

медведь
björn
bear

— Tallinn, Raekoja plats 15, www.troika.ee —
Tfn. +372 627 6245

2007 Koskenkorva is a registered trademark of Altia Oyj, Helsinki Finland

Taste Finnish folklore
KOSKENKORVA THE SPIRIT OF FINLAND

PEPPERSACK Grillhaus Daube

Matupplevelser under gotiska valv
mitt i gamla stan i Tallinn

Restaurang Peppersack

Mysig restaurang i medeltida stil med matupplevelser och kvalitetsviner till skenet av levande ljus. Fredag- och lördagkvällar medeltida fäktningstävlingar!
Öppet må-lö 8-24, sö 10-23
Tel. +372 6 466 800
Fax +372 6 440 947

Kolme Konna Grill
- De Tre Grodornas Grill
Kom och njut av kockarnas kokkonst - smakliga stekar, wok och mycket annat som tillagas inför dina ögon!
Öppet dagligen 12-23
Tel. +372 6 466 900

Kohvik Elsebet
- Kaffe Elsebet
Ungsfäriska konditorivaror, piroger och bakverk redan klockan åtta på morgonen.
Öppet må-lö 8-18, sö 10-18
Tel. +372 6 466 998

Restaurang Peppersack
må-lö 8-24, sö 10-23

Viru 2 / Vanaturu 6,
Tallinn
Tel: +372 6 466 800
Fax: +372 6440 947
peppersack@peppersack.ee
www.peppersack.ee

Grillhaus Daube

Populär grill-restaurang i gamla stan i Tallinn, enbart 200 m från rådhusstorget. Stora portioner, vänlig betjäning och välkomnande miljö vid brasan. På hörnet av Harju- och Rütligatorna. Lätt att nå med bil. Öppet varje dag 12-23

Välkomna!

Restaurang Grillhaus Daube
12.00-23.00

Rütli 11, Tallinn
Puh. +372 6 455 531
Fax +372 6 455 532
daube@daube.ee
www.daube.ee

FÖR ÄLSKARE AV GOD MAT
OCH HÄRLIG SÖMN!

Meriton Hotels

Meriton

Grand Hotel Tallinn

164 rum, konferens- och bankettsalar, bröllopsmottagningar, restaurang och café, sommarterrass, bastu och bubbelbad, kasino, massage, skönhetsalong och yogarum.

Meriton

Old Town Hotel

41 rum, café, sommarterrass, festlokaler, bröllopsmottagningar.

Meriton

Conference & Spa Hotel
INVIGS 2009

301 rum, 2 restauranger, café, konferens- och bankettsalar, bröllopsmottagningar, wellness-spa, skönhetsalong, gym.

Meriton
Grand Hotel Tallinn

Meriton
Old Town Hotel

Meriton
Conference & Spa Hotel
AVÅRTÅN 2009

Tlf. +372 66 77 111
www.meritonhotels.com

Taanilinna Hotel

Litet och mysigt hotell med vinkällare i gamla stan. Känn Dig som hemma! Personlig service med varje gäst i centrum!

Utmärkt restaurang, goda viner, bastu, sommarterrass, bra läge, gratisparkering, BÄSTA PRISER!

VÄLKOMMEN TILL
TAANILINNA HOTEL!

Adress: Uus 6, 10111 Tallinn
Tfn: + 372 6 406 700,
Fax: + 372 6 464 306
E-mail: info@taanilinna.ee
www.taanilinna.ee

Detta talas det om...

1 Körslaget och Superstar

I likhet med Sverige har Estland sitt eget Körslag och sin egen Idol (Superstar). Körslaget vanns av kören Suisapäisa från Türi, ett glatt och muntert sångargång som nu skall tävla vidare i den europeiska finalen i Österrike. Till årets idol valdes 16-åriga Jana Kask som fick 100.000 EEK i vinstpengar. Såväl Körslaget som Superstar är lika rafflande i Estland som i Sverige och de utlöser massor av känslor.

2 Plantor dör

Trädgårdsentusiaster som köpt rododendron uppmans till vaksamhet. På senare tid har en ny för Estland okänd växtsjukdom börjat sprida sig. Denna förs lätt vidare till ek, lönn och en massa andra växter. Smittspridning sker genom luften. Smittan tros ha kommit med importerade plantor från Nederländerna och Polen.

3 Elchockvapen

Den estniska parlamentet har godkänt införandet av så kallade elchockvapen. För användande kommer samma regler att gälla som för eldvapen, dvs de får endast tas i bruk vid extrema, väl definierade situationer.

4 Punksångfest

Estland är känt för sina sångfester. Nyligen arrangerades den första punksångfesten i Rakvere med välkomsthälsning av president Toomas Hendrik Ilves, en gammal rockentusiast. På festivalen framfördes punkmusik från 80-talet bland annat till ackompanjering av symfoniorkester. Punken i Estland fick ett ordentligt uppsving mot slutet av åttiotalet och det var då en klar protestyttring mot sovjetssystemet.

5 Återgång till kommunism - statliga mataffärer

Edgar Savisaar, ledare för det estniska centerpartiet (ej att sammankopplas med det svenska) föreslår prisstopp på livsmedel och statliga livsmedelsaffärer med subventionerade varor för att hjälpa mindre bemedlade. Reaktionen från ekonomer var avvisande med hänvisning att detta skulle vara en återgång till kommunismen. Centerpartiet betraktas som allmänt ryssvänligt och populistiskt.

Läsarkommentarer

Vi inbjuder alla läsare att kommentera vår tidning vad gäller innehåll, form, önskemål etc. Kritik och även beröm är välkomna!

Skriv till: balticguide@balticguide.ee, "snigelposta" förslag på: THE BALTIC GUIDE på svenska, Põhja pst 25, 10415, Tallinn eller faxa på +372 6 117 761.

Turistnyheter

✓ Rese-rea

Reseföretagen i Estland slumrar bort charterresor till sommarens turistmål, huvudsakligen kring Medelhavet. Den ekonomiska nedgången har lett till ett minskat resande, men resebyråerna utgick vid uppbokningen av platser från fjolårets högkonjunktur. De flesta Medelhavsdestinationerna kan nu nås för 1800-2500 SEK för en vecka. En del resor har helt enkelt ställts in.

✓ Satsning på Asien

Finnair är ett av de ledande europeiska flygbolagen på Fjärran Östern. Tallinn och Helsingfors har nu gått ut med en kampanj i regionen för att få allt fler att stanna upp i städerna och inte bara utnyttja Helsingfors som transitflygplats.

✓ Det estniska köket

Estniska Institutet har givit ut en trevlig skrift "Estniska köket". Denna ger en god insikt i Estlands mattraditioner kring vardag och fest. Vidare kan man läsa om de förändringar som skett sedan sovjettiden. Då bestämdes menyn av det som man lyckades skaffa för dagen i affärerna. Idag finns allt i överflöd och köket karaktäriseras av experimentlystnad och internationalisering.

✓ Ökad flygtrafik

Tallinns flygplats som för tillfället byggs ut, tros bli allför liten om ett par år. Antalet flygpassagerare i Central- och Östeuropa förväntas öka med närmre 7 procent per år de kommande 18 åren. I fjol befordrade

Tallinns flygplats drygt 1,7 miljoner passagerare. Den nya terminalen som invigdes tidigare i år har en kapacitet på 2,5 miljoner.

✓ Tartu - ny konferensstad

Tartu har fått ett konferenscentrum med 10 olika sammanträdesrum för upp till 1100 personer. Centret är tänkt för konferenser, banketter, till- och utställningar.

✓ Turismen konkurrensutsatt

Turistnäringsen i Estland rapporterar om en stenhård konkurrens. Flertalet myndigheter har dragit ner på kostnader för personalutflykter, vilket givetvis drabbar turistnäringsen. Dessutom är utbudet av hotellrum större än någonsin och enligt uppgift finns det till och med rum under sommarens helger i Tallinn. Företrädare för turistnäringsen förutspår att bara de som erbjuder väl positionerade produkter i kombination med god marknadsföring kommer att klara sig, medan övriga slås ut. Under senare år har inrikesturismen vuxit snabbt medan antalet utländska besökare varit mer eller mindre konstant. Turismen står för 8 procent av Estlands BNP.

www.saaremaa.vodka.ee

Konkur Loo, Birmell

Full of Saaremaa spirit

Saaremaa
VODKA

Nyheter i korthet

✓ Belgiska kungaparet på besök

Knappt hade Nederländernas drottning Beatrix hunnit resa hem förrän kung Albert II och drottning Paola av Belgien kom på statsbesök. Kungaparet avlägger två statsbesök per år. I år föll valet på Estland och Indien. Det belgiska kungaparet åtföljdes av en affärsmannadelegation. Som sig bör vid ett statsbesök mottogs kungaparet av president och fru Toomas Hendrik Ilves, hedersvakt och röda mattor. Kungaparet hann förutom officiella förpliktelser även med en helt privat promenad i gamla stan Tallinn utan någon uppmärksamhet.

✓ Läkarflykten avtar

År 2004 lämnade 439 läkare Estland, i fjol var det bara 182 och en del har till och med återvänt. Populärast bland länder som läkare beger sig till är Finland, England och Sverige. På Estlands Hälsovårdsmuseum/Tervishoiumuuseum kan man bekanta sig med en utställning (tyvärr bara på estniska) om den estniska läkarflykten i samband med andra världskriget.

✓ Tallinns ambulans 125

Tallinns ambulans fyllde nyligen 125 år. I början hette man "Tallinns räddningstjänst för första hjälpen vid fall av plötsliga olyckor". Tallinns stad ställde upp med ett nytt ambulansfordon som födelsedagspresent.

✓ Nytt system för ungdomsvårdsskolor

Nyligen uppmärksammades dåliga förhållanden på en ungdomsvårdsskola utanför staden Viljandi. Samtidigt visar statistik att drygt 90 procent av alla elever som hamnat på sådana skolor kommer i kläm med rättvisan i vuxen ålder. Initiativ skall nu tas av undervisningsministeriet för att på lång sikt ändra attityder till hela komplexet med dessa skolor. Även ny pedagogik kommer att utarbetas. Under sovjettiden var det vanligt att barn lämnades av sina föräldrar eller att de blev tvångsomhändertagna av myndigheterna. Tyvärr har skolorna inte fått ta mycket del av den ekonomiska utvecklingen.

✓ Färre trafikoffor

Glädjande nog minskade antalet olyckor i trafiken under perioden januari-maj i år i jämförelse med parallellperioden förra året. Antalet olyckor gick ner med 25 %, antalet skadade med 28 % och antalet omkomna med 38 %. Polisen vill ännu inte dra några slutsatser men rapporterar att disciplinen bland trafikanterna förbättrats i fråga om säkerhetsbälten, alkohol och hastigheter. Polisen ser en högre medvetenhet, bättre bilar och fler kontroller som orsak till olycksminskningen. Fortfarande är dock antalet trafikolyckor avsevärt mycket högre i Estland än i Sverige.

restaurang

Ö

TEXT: TOOMAS KÄBIN, FOTO: KRISTI REIMETS

Ö, sist i alfabetet men etta i raden av Estlands restauranger. Efter fem år på nacken håller man fanan högre än någonsin tidigare.

Glöm det där med god mat. Restaurang Ö är en gourmetrestaurang. Man ligger i en klass för sig, långt över det mesta!

Ö ligger inrymt i det läckra gamla Rotermanni-kvarteret vid Mere-boulevarden mellan hamnen och gamla stan. Inredningen är återhållsamt modern, med mycket svart och ljusbrunt som får värme av toner i gult. I den tidigare fabrikssalen har man högst elegant lyft fram gamla detaljer som järnspelare. De stora orkidéuppsättningarna och tavlorna på väggarna bidrar till elegansen.

Menyn är kort. Den byts ett par gånger per år. Allt hänger på chefskocken eller Chef de Cuisine Roman Zastserinski som utgår från säsongens råvaror. Vid en

första anblick är menyn internationell, men vid närmre eftertanke ser man att det handlar om helt estniska råvaror. Fisk, vilt, kött, bär och svamp ligger i botten. Cross cooking och fusion på hög höjd!

Personalen är saklig. Distans, precision och vänlighet av den klass som förväntas på en restaurang i Ös kategori.

Gästerna bjuds inledningsvis på husets consommé och små tilltugg. Allt bröd är husets. Mellan förrätten och varmrätten serverades en parfait på champagne och apelsin för att neutralisera smaksinnena. Givetvis hemlagat. Vinlistan håller högsta klass.

Man kommer inte till en gourmetrestaurang för att sleva i sig jätteportioner. På Ö är det sparsmakat – men ack så delikat! Vad

sågs om soppa på kronärtskocka med tunna chips av rådjur eller kungskrabba med dillsallad och mandariner i lag. Huvudrätterna som vi valde var pocherad sik sjuden i consommé av flodkräfta och serverad med tortellini eller rosa hjortfilé med sellerikaka och lökarteleetter med blåbärrsås.

Det hela kan inte med ord beskrivas... är en alltför enkel förklaring men matupplevelsen var förförisk för samtliga sinnen. Ö förtjänar med rätta titeln som Estlands bästa restaurang! ■

Var hittar man dem?

✓ **Restaurang Ö**, Mere pst 6E, Tallinn. Tfn +372 661 6150, www.restoran-o.ee
Öppet må-lö 12-23, sö 13-22
Kartkod: A2

Ipanema Rodizio

✓ Stället för köttälskare

Steak-house Liivi öppnar en andra restaurang i mitten av juli med bästa läge vid Mere puistee, mitt emot Merekeskuse shoppingcenter, i riktning från hamnen till Viru hotell.

Steak-house Liivi är känt för sina läckra köttätter. I den nya restaurangen kan du beställa innerfiléer på 600 gram! På menyn finns även fågel.

Steak-house Liivi, Mere puistee 8a, Tallinn.
Kartkod A2.

✓ Brasilianska stekar

Njut av brasilianskinspirerade köttätter och ät så mycket du orkar på Uniquestay Mihkli Hotel. Från buffén väljer du delikata grillrätter och precis den storlek som du önskar. Denna Rodizio som består av nö-, fågel-, fläsk- eller lammkött kostar 395 EEK.

Vegetarianer och barn kan välja sin egen Rodizio.

Restaurangen erbjuder även brasilianskinspirerade fester och levande musik.

Ipanema Rodizio, Endla 23, Tallinn.
Kartkod C1.

✓ Topprestaurang

Tallinns högst belägna restaurang Horisont, ligger på trettionde våningen på Swissôtel. Förutom hög höjd ligger priserna förhållandevis högt, men den utsökta maten blir än bättre tack vare den bedärande utsikten. På hotellets åttonde våning hittar man Café Swiss, som på kort tid blivit ett populärt samlingsställe i Tallinn!

Restaurang Horisont, Tornimäe 3, Tallinn.
Kartkod B3

Tallinns enda bryggeri & restaurang
mitt i gamla stan

**Stort antal ölsorter!
Utsökt meny!**

Happy Hours 12.00-14.00

Du kan njuta av 7 olika ölsorter på plats
eller köpa med dem läckra en- eller
tvålitersflaskor.

**Levande musik onsdag - söndag
från 20.00.**

**Bordsbeställning: bronn@beerhouse.ee
+372 644 2222**

**Kolla in menyn på vår hemsida
www.beerhouse.ee**

**Beer House är ölälskarens oas mitt i
centrum!**

Dunkri 5, Tallinn

2007 Koskenkorva is a registered trademark of Altia Oyj, Helsinki Finland

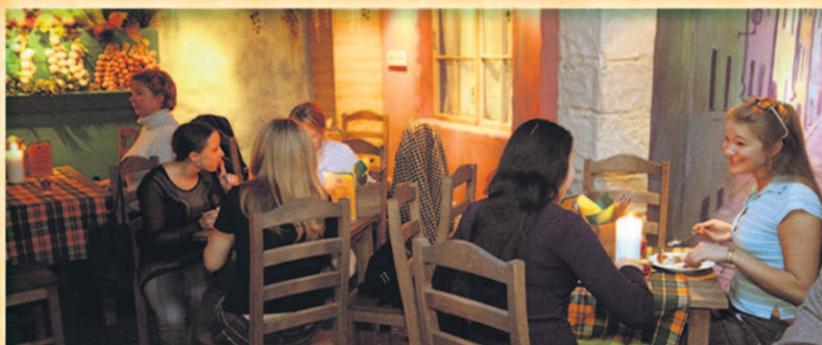

Taste Finnish folklore
KOSKENKORVA THE SPIRIT OF FINLAND

Mündi 3, gamla stan,
Tallinn
Öppet dagligen 12-24
Tfn. +372 6 412 456
reserve@turg.ee
www.turg.ee

Trevlig och mysig källarrestaurang i närheten av Tallinns
rådhusplats. Vänlig betjäning.
Internationell a la carte meny och riklig buffé, även till lunch.
Varva ner och gör besöket hos oss till resans höjdpunkt!
Välkommen!

Maikrahv
restoran

Restaurang Maikrahv
Internationellt kök med lokal kryddning.

Upplev smaksensationer i historisk miljö
vid rådhusorget i hjärtat av Tallinn.

Levande musik på helger.
Bordsreservation rekommenderas.

Öppet dagligen 12 - 24
Raekoja Plats 8, Tallinn
Tfn. +372 6 314 227
reserve@maikrahv.ee
www.maikrahv.ee

1921

+372 640 8921

TALLINK TAKSO

www.tallinktakso.ee

TALLINK EXTRA

Stockholm - Tallinn 1.07 - 31.08.2008

Renault Carte Noire Extra

100 cl 40%

369,00 SEK

ord. pris 440,50 SEK

627,30 EEK

ord. pris 748,90 EEK

Pris i land 670,00 SEK

Havana Club Anejo Blanco

100 CL 37,5%

147,00 SEK

ord. pris 177,50 SEK

249,90 EEK

ord. pris 301,80 EEK

Pris i land 327,14 SEK

Havana Club 7 YO

100 CL 40%

262,00 SEK

ord. pris 312,00 SEK

445,40 EEK

ord. pris 530,40 EEK

Pris i land 470,00 SEK

Jacob's Creek Riesling

75 CL

49,00 SEK

ord. pris 58,00 SEK

83,30 EEK

ord. pris 98,60 EEK

Pris i land 70,00 SEK

Jacob's Creek Merlot

75 CL

49,00 SEK

ord. pris 58,00 SEK

83,30 EEK

ord. pris 98,60 EEK

Pris i land 73,00 SEK

The Famous Grouse Malt Whisky 12 YO

100 CL 40%

299,00 SEK

ord. pris 358,00 SEK

508,30 EEK

ord. pris 608,60 EEK

Pris i land 477,14 SEK

The Famous Grouse Gold Reserve 12 YO

100 CL 40%

289,00 SEK

ord. pris 348,50 SEK

491,30 EEK

ord. pris 592,50 EEK

Martini Rosso/ Martini Bianco/ Martini Extra Dry

100 CL 15%

72,50 SEK

ord. pris 87,50 SEK

123,30 EEK

ord. pris 148,80 EEK

Pris i land 118,66 SEK

Casillero del Diablo Shiraz

75 CL

49,00 SEK

ord. pris 58,00 SEK

83,30 EEK

ord. pris 98,60 EEK

The Famous Grouse

100 CL 40%

183,00 SEK

ord. pris 216,00 SEK

311,10 EEK

ord. pris 367,20 EEK

Pris i land 384,28 SEK

The Famous Grouse Black

100 CL 40%

209,00 SEK

ord. pris 248,50 SEK

355,30 EEK

ord. pris 422,50 EEK

Pris i land 299,00 SEK

Baileys Original Irish Cream/ Baileys Crème Caramel/ Baileys Mint Chocolate

100 CL 17%

152,00 SEK

ord. pris 183,00 SEK

258,40 EEK

ord. pris 311,10 EEK

Pris i land 284,28 SEK

Vina Maipo Chardonnay BIB

300 CL

119,50 SEK

ord. pris 138,00 SEK

203,20 EEK

ord. pris 234,60 EEK

Pris i land 178,00 SEK

Vina Maipo Cabernet Sauvignon BIB

300 CL

119,50 SEK

ord. pris 138,00 SEK

203,20 EEK

ord. pris 234,60 EEK

Pris i land 188,00 SEK

Beefeater Gin

100 CL 47%

169,00 SEK

ord. pris 199,00 SEK

287,30 EEK

ord. pris 338,30 EEK

Pris i land 350,00 SEK

Hardys Nottage Hill Chardonnay Sparkling

75 CL

60,00 SEK

ord. pris 70,00 SEK

102,00 EEK

ord. pris 119,00 EEK

Pris i land 96,00 SEK

Foster's 4,5%/ Lapin Kulta IVA 5,2% 2 lador

2 x 24 x 33 cl

198,00 SEK

ord. pris 278,00 SEK

336,60 EEK

ord. pris 472,60 EEK

Ekonominyheter

✓ EU-stöd för innovation

Från och med hösten står cirka 450 MSEK från EU till förfogande för företag i Estland som vill införa spets teknologi i verksamheten. Detta omfattar produktivitetshöjande insatser, skapande av mervärde och ökad konkurrenskraft. Större företag kan få upp till 20 % av investeringarna finansierade genom EU-stödet, mindre företag upp till 40 %.

✓ Microsoft startar utvecklingsenhet

Elektronikjätten Microsoft startar ett utvecklingsbolag i Estland för att utveckla e-tjänster, ett område inom vilket Estland intar en framstående position. Förhoppningsvis bidrar bolaget till att utveckla Estlands export av it-lösningar. Estland har ofta kallats för ett e-land, och utbudet av offentliga e-tjänster är mycket stort. Bland annat ser man från regeringshåll positivt på tanken att exportera sina erfarenheter.

✓ Några prisökningar (maj 2007 - maj 2008)

Mjök och mjölkprodukter 35 %
Mjöl och gryn 26
Bröd 26
Grönsaker 25
Bensin och drivmedel 24
Bostadsunderhåll 17
Alkohol 10
Ökningen för livsmedel var i genomsnitt är 10,4 %.

✓ Bort med tjänstemännen

På grund av den ekonomiska nedgången och budgetneddragningarna befaras att antalet arbetsplatser inom den offentliga sektorn kommer att minska. Konkreta beslut väntas till hösten. Från ett av högerpartierna ställs åter krav på kommunsammanslagningar för att effektivisera verksamheten. Estland har i stort sett lika många kommuner som Sverige.

✓ Nästan fritt fall

Estland har under ett antal år kunnat skryta med att vara bäst i klassen i Europa vad gäller ekonomisk tillväxt, med siffror på över 10 procent per år. Nu står man i skamvrån och är sämst. Tillväxten blev bara 0,1 % under årets första kvartal. Tursamt nog visar inflationen en nedgång och ligger på "knappa" 11,3 %.

Välkommen till Shopping City, Estland

vīru
keskus

■ Vīru Keskus har det största urvalet modemärken i Estland

Mango | Zara | Diesel | Calvin Klein | Nike | Marc'O'Polo | Hugo Boss | Vero Moda | Promod
French Collection | Monton | Bastion | Ivo Nikkolo | Betty Barclay | Tintoretto | Gerry Weber | Chanel
Lancome | Dior | Elizabeth Arden | YSL | Biotherm | Clinique | Estee Lauder | Shiseido | Versace osv

■ Mitt i Tallinn, Estlands huvudstad

Gamla staden möter det nya City | Shopping möter kultur | Mode möter underhållning

■ Nära hamnen, hotellen och gamla staden

Sokos Hotel Viru | Tallink City Hotel | RadissonSAS Hotel, Tallinn | Reval Hotel Olümpia
Reval Hotel Central

Affärens öppna 9-21 | mån-sön | Viru väljak 4, Tallinn | Info +372 610 1444
www.virukeskus.com | info@virukeskus.com

camping

På bilsemester i Estland

TEXT: MIKKO SAVIKKO, FOTO: KRISTI REIMETS OCH TBG:S ARKIV

När man stöter på husbilar och husvagnar i Estland rör det sig i allmänhet om utländska besökare.

Märt Loddes, chef för Auto Caravan Center i Tallinn, säger att försäljningen av husbilar och husvagnar ständigt ökar i Estland. Mönstret tycks vara att man köper begagnat om man reser runt i Estland och nytt om man skall bege sig på längre resor i utlandet.

Enligt Ants Allikmaa, chef för estniska husvagn- och hus-

bilsklubben torde det bara finnas ett par hundra husvagnar och husbilar i landet, varav ungefär hundra av ägarna är medlemmar i klubben. Denna siffra kommer inte i närheten av med det enorma intresset för husbilar och husvagnar som finns i Sverige. Kanske beror det på att Estland är litet, att många har sommarstuga eller vänner och bekanta på landet.

På campingplatserna finns förutom uppställningsmöjligheter för husvagn och husbil oftast även stugor och bastu saknas aldrig. Ett av dessa är Esna Oaas mitt i Estland, med goda fritidsaktiviteter så som ridning och jakt. Från Esna är det fågelvägen inte

mycket mer än 10 mil till stora delar av Estland.

För turisten kan Estlands vägar vara ett problem. Huvudvägarna är förvisso bra men hastigheterna, trots hastighetsbegränsningar, höga och trafikulturen överlag låg. Småvägarna håller sämre kvalitet, det finns dessutom en hel del grusvägar. Å andra sidan är naturupplevelsorna längs småvägarna desto mer intressanta och man ser Estland från ett helt annat perspektiv.

Bensinstationer finns givetvis i städer och tätorter och längs med huvudvägarna. De största kedjorna är Statoil, Neste och Alexela. Alla Statoil-mackarna har butiker där man kan göra de nödvändigaste inköpen. Vid Nestes stationer finns oftast en R-kiosk. Man behöver således aldrig gå hungrig från bensinstationerna. Vid bensinstationerna finns oftast bankomater. Flertalet håller öppet dygnet runt. Om de skulle vara obemannade finns sedelautomat eller betalning mot kreditkort. ■

GUIDE Bra att känna till:

Navigation

De bästa kartbeskrivningarna erbjuds av Garmin. Deras microSD-minneskort kostar 1400 EEK (ca SEK 840). Det täcker 98 % av Estlands vägar. Kontakta: GPS Eesti, Regati pst 1, Tallinn, www.garmin.ee.

Om bilen pajar

Vid problem med bilen kontaktar man Estlands Automobilförbund, Eesti Autoklubi Autoabi. Utryckning kostar 320 EEK dagtid och 400 på natten, därutöver betalar man tidsbaserad arbetskostnad. Tarifferna ligger på 180 EEK/15 minuter dagtid, respektive 350 på natten. Förbundet har serviceenheter och bilar jämnt fördelade över hela landet. Personalen är proffsig och hjälpsam. Man betalar kontant eller med kreditkort. Kontakta www.autoclub.ee, **hjälptelefon 1888**.

Alkohol, mobiltelefoner, hastigheter

I Estland råder 0-promille i trafiken. Detta till trots sker många olyckor på grund av alkohol. Som chaufför får man enbart tala i mobiltelefon om man har handsfree utrustning (detta gäller vid körning inne i samhällen). På huvudvägarna råder i allmänhet 90 kilometer i timmen, sommartid på vissa vägar 110. Det finns inga motorvägar i Estland, däremot fyrfiliga vägar. På dessa kör även långsammare fordon samt cyklister. Skulle man bli bötfärdig skall straffet betalas via bank, aldrig till polis! Vid förseelser skall protokoll upprättas som man skriver under. Vid allvarigare trafikförseelser har polisen rätt att ta körkortet. Billiga bortförklaringar lönar sig inte, estniska och svenska myndigheter har ett tätt samarbete inom alla områden. **Hjälptelefon: 112.**

Vägarbeten

Estlands Vägverk/Maanteeamet har en utmärkt hemsida, www.mnt.ee, bland annat med information om vägarbeten, www.mnt.ee/atp/?id=253

Dokument om man kommer med bil till Estland:

- Giltigt körkort
- Registreringsbevis i original
- Giltig försäkring.
- Om man utnyttjar annans fordon krävs alltid intyg/fullmakt från ägaren, vem fordonet får användas av samt att det får föras utanför hyrbilfirmans land. Uppgifterna gäller med reservation för förändringar.

GUIDE Campingplatser:

- A** Tallinn City Camping, Pirita tee 28, Tallinn, 59°26'55" N, 24°48'30" E
- B** Pirita Sadama Camping, Regati pst 1, Tallinn, 59°27'50" N, 24°49'15" E
- C** Eesti Karavan, Lepispea küla, Vihula, 59°34'35" N, 25°56'10" E
- D** Saka Cliff Hotel & SPA, Saka mõis, Kohtla, 59°26'20" N, 27°11'30" E
- E** Toila Sanatoorium, Ranna 12, Toila, 59°25'35" N, 27°30'55" E
- F** Laagne Camping-Hotel, Laagne küla, Vaivara, 59°23'20" N, 27°58'55" E
- G** Randmäe Puhketalu, Mängu küla, Kõrgessaare, 50°01'55" N, 22°34'40" E
- H** Roosta Puhkeküla, Tuksi, Noarootsi, 59°09'25" N, 23°31'10" E
- I** Camping Pikseke, Männiku tee 34, Haapsalu, 58°55'40" N, 23°32'15" E
- J** Tehumardi Puhkekeskus, Tehumardi, Salme, 58°10'55" N, 22°15'16" E
- K** Mändjala Kämping, Mändjala küla, Kaarma, 58°13'00" N, 22°20'00" E
- L** Saaremaa SPA Hotels, Pargi 16, Kuressaare, 58°14'50" N, 22°28'20" E
- M** Konse Motell & Karavan Kämping, Suur-Jõe 44A, Pärnu, 58°23'05" N, 24°31'35" E
- N** Tackendorf Puhkemaja, Tahkuranna küla, Tahkuranna, 58°14'40" N, 24°28'40" E
- O** Lapanina Hotell, Kabli, Häädemeeste, 57°59'30" N, 24°25'10" E
- P** Esna Oaas, Raudtee maja 2, Esna, 58°58'35" N, 25°46'48" E
- R** Waide Motell, Kõo küla, Rõngu, 58°13'10" N, 26°22'15" E
- S** Pühajärve SPA Hotell, Pühajärve, Otepää, 58°02'55" N, 26°27'40" E
- T** Hotell Kubija, Männiku 43A, Võru, 57°48'50" N, 27°00'30" E

Hemtex

SOMMARREA

Badlakan

75x150cm (ord.pris 269 EEK)

99 EEK

Kylväska

(ord.pris 139 EEK)

49 EEK

Pärnu Köpcenter Kaubamajakas, öppet varje dag, 9-21

Narva Köpcenter Fama, öppet varje dag, 10-21

Tallinn Premiär i oktober 2008.

Gäller t.o.m. 14/8 2008 med reservation för slutförsäljning och lokala avvikelser.
Kan ej kombineras med andra erbjudanden.

www.hemtex.com

Den bästa presentaffären. Lämpliga presenter, för trendiga ungdomar såväl som för damer och herrar som värdesätter klassisk stil.

Viru Centrum, nedre botten Må - Fr 9 - 21
Kristiine Center, nedre botten Må - Fr 10 - 21

OUT NOW!

The Baltic Guide
English language edition

34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40 | 41 | 42 | 43 | 44 | 45

Damskor och stövlar. Handväskor som harmonierar med skorna.

Storlekar 34-45

-20% ... -70%

Må - fr 11 - 19 www.vivianvau.ee Lö-Sö 12-16

Rataskaevu 2, Tallinn Tel. +372 641 6440

Plankfrukost

Består av mat, öl (0.3 l), kaffe och juice.

FÖR 129 EEK

Mot uppvisande av denna reklam: en gratis Saaremaa snaps till plankfrukosten. En snaps per person. Erbjudandet gäller till och med 31 augusti 2008.

Mysig Western-atmosfär och god mat!

- På Virugatan, mitt i gamla stan i Tallinn.
- Trevlig betjäning.
- Öppet från tidig morgon till sen kväll.
- Sommarterrass.

Återställarbiff!

med saft, smörgås och sup!

FÖR 199 EEK

Virugatan 6, intill rådhuset, Tallinn, tfn. +372 627 2987. www.arizonasaloon.ee.

Ammende Villa

TEXT: TOOMAS KÄBIN, FOTO: AMMENDE VILLA

Ammende Villa Hotel & Restaurant är till för dem som uppskattar tidlös stil och elegans.

monisk arkitektur, än mindre en tilltalande stadsplanering. Bland de ståtliga villorna utmärker sig en speciellt. Den är större än de övriga och går i jugendstil – Ammende Villa. Köpmannen Hermann Leopold Ammende lät uppföra den år 1905 som bröllopspresent åt sin dotter. Inte fy skam! Efter en grundläggande renovering för snart tio år sedan återuppstod huset i sin fulla prakt.

Villa Ammende är idag hotell och restaurang. Man har positionerat sig bland Estlands främsta och fått höga internationella utmärkelser samt pressomdömen.

Återhållsamhet är kanske den egenskap som bäst karaktäriserar Ammende Villa. Hotellet har många stjärnor men dessa visas upp med en gentlemans diskretion. Här saknas strass och krimskrams. Däremot genomsyras allt av god smak och sådant som var kännetecknande för jugendstilen: ornamentik med slingrande linjer, blom- och växtmotiv i naturtroga färger.

Området mellan Pärnus gamla centrum och stranden karaktäriseras av lummiga lindar och väl tilltagna trädgårdar med spatiösa villor, de flesta från trettio-talet. Kvarteren bär vittnesbörd om att Pärnu en gång i tiden var en burgen stad. Tyvärr kan dagens Estland vare sig uppvisa lika har-

Låt dig förföras av elegans

Den rymliga foajén är som gjord för större mottagningar och byggd som atrium med en välkomnande öppen spis i fonden. Från foajén utstrålar dörrar till matsalen, salongerna och biljardrummet. Sommartid är steget kort till en drink på terrassen och Ammende Villas konserter.

Vill man låta sig förföras – av mat – går man till matsalen med ett av Estlands bästa kök. Inspiration hämtas från Medelhavet och Frankrike. Den uppräddade serveringspersonalen är oklanderlig med armen i nittiograders vinkel och servett över underarmen. Det romantiska paret som vill vara på tu man hand kan låta känslorna rusa iväg och njuta av kvällen, inklusive utsökt middag, högst upp i byggnadens tornrum. Här bjuds man på vidunderlig utsikt åt alla fyra väderstreck. Som bonus får man solnedgång i havet, helt gratis!

Ammende Villa har plats för 34 övernattande. Gästrummen är stora och individuellt inredda. Här saknas vare sig stora klädeskåp, manglade sängöverkast, stärkta linnegardiner eller badrum med underbart gammaldags kranar och stengolv.

Ammende Villa är till för dem som uppskattar tidlös stil och elegans. ■

Var hittar man dem?

✓ **Ammende Villa Hotel & Restaurant**
Mere 7, 80010 Pärnu
Tfn +372 447 3888, www.ammende.ee

Dröm dig bort vid stranden under tallarna

Strax söder om Pärnu hittar man en underbart vacker strand med trevlig övernattning och restaurang.

Hotel Lapanina cirka tre fyra mil söder om Pärnu ligger behagligt undanskymd vid en underbart vacker strand. Här kan man göra paus på väg till eller ifrån Riga, antingen över en bit mat eller över natten. Hotellet är populärt bland sommargäster som vill njuta av stranden eller ta del av friluftaktiviteter så som havskajak, kanot, tennis, bad eller vandringar på myrar.

För att komma till Lapanina tar man vid Häädemeeste av mot havet när man kör stora landsvägen Via Baltica som förbinder Tallinn–Pärnu–Riga. Man kör nu längs en verkligt romantisk mindre väg med fiskestugor och småjordbruk, skogar och ångar. Då och då ser man skymten av havet.

Lapanina ligger riktigt avsides, vid stranden under tallarna. Vid vackert väder förs tankarna närmast till Medelhavet och pinjetråd. Inredningen går i ljusa toner,

Fakta:

- ✓ 34 modernt inredda rum/68 platser
- ✓ Restaurang Julie
- ✓ Konferensutrymme för 110
- ✓ Husvagnscamping för 45 fordon
- ✓ Sommartid även enkla stugor för 92 personer ✓WiFi

med inslag av trä och tegel. Stället är populärt bland konferensgäster som så här års kan dela upp dagen i ett allvarigare arbetspass och ett lättare fritidspass.

Restaurang Julie bjuder på okonstlade goda hemlagade estniska rätter såsom rökt ål, kantarellsoppa, schnitzlar av olika slag och traditionella efterrätter. Och priserna är i högsta grad angenäma.

Hotel Lapanina är en mycket trevlig överraskning och väl värt ett uppehåll! Ett tips, stanna gärna över natten, eftersom solnedgång i havet är oemotståndlig! ■

Var hittar man dem?

✓ **Hotel Lapanina**
Käbli by, Häädemeeste kommun, drygt 30 km söder om Pärnu
Tfn +372 446 50 24
www.lapanina.ee

Spa Sõprus ett gediget rehab-spa

Spa Sõprus med traditioner från 1938 erbjuder gedigen erfarenhet inom rehabilitering.

Nuvarande Spa Sõprus slog upp portarna som ett nobelt hotell 1938 och var då välkänt som pensionat Vasa bland besökande svenskar. Sedan dess har det byggts till och om och är idag ett ansett spa och rehabiliteringscentrum som specialiserar sig på led- och nervsjukdomar. Personalen har gedigen medicinsk utbildning, både vad gäller att förebygga och att rehabilitera vid eftervård. För detta använder man sig av vattenbehandlingar, fysioterapi, gymnastik och massage. "Behandlingarna utarbetas individuellt i samråd med läkare och man använder sig av mineraler med läkande verkan," säger Ivi Altmäe, försäljningschef. Bäst resultat ges vid 10–20 dagars årlig behandling. Förutom individuellt anpassade behandlingar finns ett otal standardpaket för skönhet och avslappning.

Ivi Altmäe påpekar att Sõprus inte är till för dem som söker hålligång, utan snarare för dem som söker lugn och ro och för gäster som värnar om hälsan.

Maten är vällagad och hälsosam och kan anpassas efter gästernas behov. Rummen är moderna men förhållandevis enkla. Gästerna inkvarteras i olika byggnader på det lummiga och vackra parkområdet som ligger ett stenkast från stranden och cirka tio minuters gångavstånd från centrum. Sõprus erbjuder även konferensutrymmen.

Pris per dygn från ca 390 SEK, i detta ingår del i dubbelrum, tre måltider, läkarkonsultationer och tre behandlingar. ■

Var hittar man dem?

✓ **Spa Sõprus**
Eha 2, Pärnu. Tfn +372 44 50 790
www.spahotelsoprus.com

Gudsförgätna Runö

TEXT: TOOMAS KÄBIN, FOTO: PRIVAT SAMLING

Det finns förvånansvärt nog gudsförgätna platser i Östersjön. En av dessa är den gamla svenskön Runö, Ruhnu på estniska, mitt i Rigabukten.

Runö, mitt i Rigabukten, en vindpiskad ö med ett sextiotal fast bofasta, är en av Estlands kommuner. På ön som är 5,5 x 3,5 km har det bott svenskar sedan urminnes tider. 1939 uppgick de till 289 personer. Ön var då helt svenskspråkig. Under kriget tvingades svenskarna iväg. Deras hem övertogs av inflyttade från fastlandet och efter den återupp-

rättade självständigheten har det inte varit helt lätt att komma överens om ägandefrågor. Det svenska Estland stod sedan urminnes tider formellt under den svenska kungens lagar, oavsett om Estland tillhörde Ryssland eller någon annan. 1341 gav nämligen biskop Johannes av Kurland runöborna rätt att "besitta egendom efter svensk rätt". Befolkningen såg sig som fria svenska bönder.

Runö flygplats

Segelbåtar i hamn

Efter det första världskriget lär det ha funnits tankar på att lämna ön till Lettland. I Estland skrattar man skadeglatt åt letterna eftersom de inte har en enda ö! Estland däremot har desto fler, stora och små.

Hur kommer man dit?

- ✓ Med båt, måndag, onsdag, fredag från Munalaid, väster om Pärnu, ca 3 timmar. Från Kuressaare, tisdag och torsdag, drygt två timmar. www.laevakompanii.ee. På vintern flyg från Pärnu och Kuressaare.
- ✓ Inkvartering. Privat inkvartering finns hos flera hushåll. Lär dig mer: www.ruhnu.ee
- ✓ Trådlös internet finns.

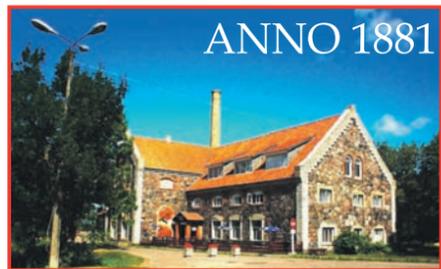
I början av förra århundradet betraktades Runö som något unikt bland svenska folklivsforskare. Under trettioalet fanns präst från Sverige, även om den svenskspråkiga församlingen löd under den estniska evangelisk-lutherska kyrkan. På Runö finns två kyrkor, alldeles intill varandra, den äldsta i trä uppfördes i mitten av 1600-talet, den andra i sten byggdes i början av nittonhundratalet.

Trots öns litenhet finns väderstation, flygfält, småbåtshamn, gränsbevakning, museum, husläkare, skola, bibliotek, folkets hus, kommunkontor, präst, affär samt jordbruk!

Vad gör man på Runö?

- ✓ Njuter av den vackra naturen och upptäcker en bit svenskhet i Estland
- ✓ Läge: 37 km till Lettland, 70 till Kuressaare, 96 till Pärnu.

Idag kommer mellan fyra- och femtusen besökare till ön årligen, däribland tidigare Runösvenskar. Enligt kommunordförande Aare Sünter kommer man för att njuta av lugnet och tystnaden, de gamla kyrkorna, fyrtornet och familjen Kors gård, en tidigare typisk estlandssvensk gård som står i begrepp att renoveras. ■

ANNO 1881

VIINAKÖÖK

19 tuba * suur saun * restoran
Legendaarses restoranis on külluslik
Rootsi laud suviti iga päev kell 12-21

19 rum * stor bastu * restaurang
Stort smörgåsbord på den
legendariska restaurangen
dagligen hela sommaren mellan 12 - 21

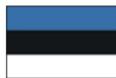

19 rooms * big sauna * restaurant
In the legendary restaurant there is a
rich summertime buffet from 12 to 21

WWW.VIINAKOOK.COM
SALES@VIINAKOOK.COM

Sadama 2
Kõrgessaare
HIUMAA
Tel +372 46 93337

IGA PÄEV 12-21

SÖÖ NII PALJU KUI TAHAD!!!

1. SUPIBUFFET 50 eek / 3,20 eur
(Päeva supp, kuklid, jäävesi, kohv/tee ja küpsis)
2. SALATIBUFFET 50 eek / 3,20 eur
(Salatibuffet, kuklid, jäävesi, kohv/tee ja küpsis)
3. SALAT+PÄEVA PRAAD 110 eek / 7,05 eur
(Salatibuffet, päeva praad, kuklid, jäävesi, kohv/tee ja küpsis)
4. KOGU BUFFET 150 eek / 9,60 eur
(Salatibuffet, päeva supp, päeva praad, kuklid, jäävesi, kohv/tee ja küpsis)

DAGLIGEN 12-21

ÄT SÅ MYCKET DU ORKAR!!!

1. SOPPBUFFÉ 50 eek/3,20 eur
(Dagens soppa, bröd, isvatten, kaffe/te med småkaka)
2. SALLADSBUFFÉ 50 eek/ 3.20 eur
(Salladsbuffé, bröd, isvatten, kaffe/te med småkaka)
3. SALLAD+DAGENS RÄTT 110 eek/ 7,05 eur
(Salladsbuffé, dagens rätt, bröd, isvatten, kaffe/te med småkaka)
4. HELA BUFFÉN 150 eek/ 9,60 eur
(Salladsbuffé, dagens soppa, dagens rätt, bröd, isvatten, kaffe/te med småkaka)

EVERY DAY 12-21

EAT AS MUCH AS YOU LIKE!!!

1. SOUP BUFFET 50 eek / 3,20 eur
(Soup of the day, buns, icewater, coffee/tea, cookies)
2. SALAD BUFFET 50 eek / 3,20 eur
(Salad buffet, buns, icewater, coffee/tea, cookies)
3. SALAD+MAIN COURSE 110 eek / 7,05 eur
(Salad buffet, main course, buns, icewater, coffee/tea, cookies)
4. FULL BUFFET 150 eek / 9,60 eur
(Salad and soup, main course, buns, icewater, coffee/tea, cookies)

Avkopplande paus längs Via Baltica !

Hotell Lapanina, underbart läge vid havet halvvägs mellan Tallinn och Riga

- Öppet året runt
- Restaurang och bar
- Camping
- Attraktiva semester- och friluftspaket
- Seminarie- och konferensutrymmen

Adress:

Kabli küla, Pärnumaa
(ca 5 mil söder om Pärnu)
Tfn. +372 446 5024
e-mail : lepanina@lepanina.ee
www.lepanina.ee

Saaremaa

En prisbelönt kulturarbetare leder kulturarbetet

TEXT: MIKKO SAVIKKO, FOTO: KRISTI REIMETS OCH DELFI

Saxofonisten Villu Veski valdes nyligen till årets bästa jazz- och bluesartist i Estland. Han är samtidigt kulturarbetare i Kuressaare.

Villu är en framträdande saxofonist med mycket intressant att skriva om, bland annat hans tolkningar av argentinsk tango. Denna gång vänder vi oss till honom för att få information om sommarens kulturevenemang i Kuressaare, Ösels lilla romantiska huvudort.

Ivo Linna

De viktigaste är Havsdagarna i Kuressaare och Juu Jääb på Villus hemö och Ösels grannö, Muhu.

Havsdagarna

"Redan namnet antyder vad havsdagarna är," säger Villu, dvs en kulturfestival med anknytning till havet. Besökarna kan bekanta sig med hamnen i Nasva utanför Kuressaare, man kan lära sig allt om fiskenät och hur det är att vara fiskare. "I år förlägger vi aktiviteterna till tre tält," fortsätter Villu. "I ett av tälten inryms strandkrogen Kuldse Lesta körts, dvs de gyllene spättornas krog med sång och

musik." Samtidigt flyttar jazzklubben Jazz del Mar ner på stranden. "Där föds ju de bästa idéerna och mycket musik har tillkommit på stränder," enligt Villu.

Det tredje tältet står öppet för barnen med musikuppträdanden, författare som läser för barnen och disko på kvällen.

Träff för öselbor

I år kallar vi dessutom hem alla tidigare öselbor. Stadens scener öppnas för alla dem som har konstnärliga talanger. Öselbor från Tallinn har lovat ställa upp med sin sångkör. Det skall bli intressant att se från vilka jordens hörn tidigare öselbor hörsammar upp-

Villu Veski

ropet. Även i Sverige finns många svenskar med rötter från Ösel.

Havsdagarna inleds med pompa och ståt med musikuppträdanden med anspelning till

havet. Förhoppningsvis fylls havet utanför med fritidsbåtar och en stor allsångsfest är utlovad. De flesta av Havsdagarnas aktiviteter är gratis.

Köp dina souvenirer på torget i Kuressaare

Sommarkonserter och uppträdanden

Om man inte kommer till havsdagarna kan man ta del av konserter under hela sommaren, speciellt under helger. Många av Estlands främsta musiker framträder. Villu gläder sig över att operadagarna återuppstått, dessa arrangeras den 21–27 juli. Galakonserten dirigeras av stjärndirigenten Eri Klas. På programmet står George Gershwins opera Porgy and Bess som uppförs av Black American Opera Broadway.

Aktiviteter på Muhu

På Ösels grannö Muhu kan man den 3–6 juli ta del av festivalen med det märkliga namnet Juu Jääb, som kan översättas med "så blir det". Juu Jääb har tolv år på nacken och handlar om framtidsmusik med jazziga inslag. I år framträder en av Estlands toppdirigenter Tõnu Kaljuste med Nargen Festival. Lägg därtill ett hundratal artister från hela världen som sjunger i kyrkor men även i sommarfagra lundar och hagar. Juu Jääb kan till del avnjutas i Kuressaare. Utan tvekan rör det sig om mycket intressant musik med likaledes spännande artister. ■

Saare Golf

FAKTA: Golf

✓ Ösel får i sommar sin första 18-håls golfbana
Banan Saare Golf ligger alldeles intill Kuressaare centrum i närheten av spahotellen och hamnen.

Det svenska Estland

TEXT: TOOMAS KÄBIN, FOTO: KRISTI REIMETS

Det svenska Estland är speciellt sommartid högst levande. Många estlandssvenskar besöker sina förfäders hembygd. Man talar om dåtid och gör planer för morgondagen.

Även om man idag inte kan tala om någon bofast estlandssvensk befolkning tillerkänns estlandssvenskarna sedan 2007 kulturellt självstyre genom ett kulturråd. Målsättningen för den kulturella självförvaltningen är att bevara och utveckla estlandssvenskheten i Estland och förena estlandssvenskar i Estland och i utlandet.

De estlandssvenska aktiviteterna är förlagda till tre ställen. Tallinn med S:t Mikael's svensk-språkiga församling och kulturrådet, Nuckö och Ormsö. Estlandssvenskarna har sex hembygdsföreningar, Nargö, Rågöarna, Odensholm, Rickul/Nuckö, Ormsö och Runö, som förenar de tidigare invånarna i dessa bygder. Arbetet administreras av estlandssvenskarnas takorganisation i Sverige, Svenska Odlingens Vänner.

S:t Mikael's svensk-språkiga församling leds av prästen Patrik

Göransson. Det är en högst levande kyrka med gudstjänster, konserter, sammankomster och förskola på svenska. Kyrksalen har ypperlig akustik, vilket gör den eftertraktad

Ormsö kyrka och solkorsen

✓Ormsö/Vormsi kyrka härstammar från 1300-talet. Den har återfått sin tidigare glans efter sovjetmaktens skövlingar. På kyrkogården finns 162 så kallade solkors vilka är unik sevärdhet. Enligt Hans Lepp, tidigare kulturattaché på Sveriges ambassad i Tallinn, är inte dessa, som man kanske skulle tro uråldriga, utan härstammar från 1700-talet, det äldsta daterade korset är från 1711.

av musiker. Vid kyrkan finns en fristående öppen förskola.

Den viktigaste och folkrikaste sammankomsten under sommaren äger rum på Ormsö den 29 juli då man firar S:t Olavsdagen, i år med predikan av Henrik Svenungsson. Denna föregås av

en stämmingsfull midnattsmässa, som avslutas med ljusgång till gravgården. Här finns så kallade solkors som är typiska för Estland. Under S:t Olavsdagen står hembygdsgården med marknad öppen, folk träffas, äter och har det trevligt.

Ön är rik på naturminnen

Kalender

- ✓Söndagen 13 juli, 11.00, Gudstjänst, Rosleps kapell, kl 16.00, Kyrkogårdsgudstjänst på Vilivalla begravningsplats i Vippal
- ✓Onsdagen den 23 juli, kl 18.00, Aftonbön, Rosleps kapell
- ✓Lördagen den 26 juli, 9.30, föreläsning om Magnushov, Hullo skola, Ormsö
- ✓Lördagen den 26 juli, kl 14.00, byvandring i Magnushov.
- ✓Söndagen den 27 juli, kyrkodag på Nargö (info Sv. S:t Mikael's förs. +372 6441938)
- ✓Söndagen den 27 juli, kl 14.00, gudstjänst, Nuckö S:ta Katarina kyrka
- ✓Måndagen den 28 juli, Hullo skola firar 70 år
- ✓Måndagen den 28 juli, 23.00, midnattsmässa i Ormsö kyrka, ljusgång till gravgården
- ✓Tisdagen den 29 juli, S:t Olavsdagen på Ormsö. Högmässa, Ormsö kyrka, kl 11.00. Predikan av Henrik Svenungsson. Hembygdsgården öppen.

Den 20 augusti firas tjuoårsdagen av estlandssvenskarnas återkomst till Estland efter andra världskriget med en svenskdag i Haapsalu. ■

Linnahotell

Angenäm inkvartering i centrala Kuressaare

Lasteaia 7, Kuressaare, Ösel
Tfn. +372 4 531 888 • linnahotell@kontaktid.ee • www.linnahotell.com

Kom till Ilons Sagoland och titta på Ilon Wiklands barnboksillustrationer på Läänemaa Muuseum.

iloni imedemaa

Öppet
Dagligen utom
måndag och tisdag
11 - 18.
Kooli tn. 5
Haapsalu
www.ilon.ee

Biskopsborgen i Haapsalu

härstammar från 1200-talet. Den var under 300 år underställd påven i Rom genom det medeltida katolska tysk-romerska riket. Det var ett politiskt och andligt centrum för Saare-Lääne distriktets biskopsstift.

Just här bor Estlands mest berömda spöke - Den Vita Damen!

Borggårdens portar öppna dagligen 07 - 24, konventsbyggnaden och museet 10 - 18 under juni - augusti.

Biljetter: vuxna 30 EEK, elever och studenter 20 EEK, familjebiljett 60 EEK.

Lossplats 3 Haapsalu www.haapsalulinnus.ee
e-mail: info@haapsalulinnus.ee

månadens porträtt

Ivo Linna:

- ✓ Född 12 juni 1949 på Ösel
- ✓ Gift med Imbi
- ✓ Två vuxna barn
- ✓ Bor på sagolik gård på ön Muhu

Ivo Linna - sjöng sönder Sovjetimperiet

TEXT: TOOMAS KÄBIN, FOTO: KRISTI REIMETS

Sångaren Ivo Linna var en av männen som för tjugo år sedan bidrog till Sovjetunionens fall. Han och andra estniska musiker bokstavligen sjöng sönder ett imperium.

Sommaren 1988 var het, både temperaturmässigt och politiskt. Den sjungande revolutionen hade kommit igång. Ester krävde frihet. Nationens överlevnad var hotad genom en förestående ekologisk katastrof och den ohämmade inflyttningen från Sovjet. Det senare hade lett till att esterna höll på att bli minoritetsfolk i sitt eget land. Ivo Linna var en av de djärva musikererna som framförde politisk rock som hade mer kraft än vapen.

Vad betyder Estland för dig?

Det har betytt samma sak för mig hela livet, oavsett tid, rum eller politiskt system. Det är min trygghet som ett ljus och älskat hem. Genom historiens öde har vi hamnat på just denna fläck på jorden. Det är härligt att leva här, vi har massor av natur och inga naturkatastrofer. För mig är Estland det vackraste, käraste och det enda.

Vad trodde du om Estland i din ungdom?

Vi levde under svåra förhållanden. Min mor berättade däremot alltid om hur bra livet hade varit under självständighetstiden, hon kom från landet. Hon berättade om fliten på gårdarna som bar frukt. De var sex barn, föräldrarna var måna om att ge barnen utbildning. Hemifrån fick jag med mig en god bild av hur livet en gång varit.

Jag lyssnade på svenska Radio Nord som låg i Östersjön! Jag klistrade en papperspil på frekvensen. Bland artisterna minns jag Alice Babs. Hemma hade vi gamla skivor med Zarah Leander.

Kände du rädsla? Vi var rädda. Min mors släktingar skickades till Sibirien 1941, morfar och morbror sköts. Jag är född i juni 1949, strax efter massdeportationerna. Jag föddes för tidigt, troligtvis på grund av min mors ständiga rädsla och fruktan.

En gång, på mitten av femtiotalet, söktes vårt hem igenom av milisen, mor var säker på att de kommit för att arresteras och deportera oss. De letade efter en förbrytare.

Jag upplevde det som obehagligt när jag tvingades ansöka om medlemskap i det kommunistiska ungdomsförbundet komsomol. En kamrat kastades ut från sko-

lan eftersom han skrivit "Leve Estland", alla i klassen fick avge skrivprov för att spåra den skyldiga.

Vilka var förebilderna? Givetvis mina föräldrar, men rent professionellt min äldsta bror. Han var musiker, sångare och metallkonstnär. Han inspirerade mig redan när jag var mycket liten. Han hade amerikanska jazzmusiker och senare beatmusik som förebild. Han lärde mig spela.

Vilken musik lyssnade du på?

Svenska Radio Nord som låg i Östersjön! Jag klistrade en papperspil på frekvensen på radion! Bland artisterna minns jag Alice Babs. Hemma hade vi gamla skivor med Zarah Leander. Jag lyssnade även tyska och finska radiostationer.

Du kommer från Ösel. Många öselbor flydde till Sverige och vidare. Hade även du släkt utomlands? Nej, men det märkliga var att redan på slutet av femtiotalet hade förhållandevis många människor på Ösel kläder som de fått av släktingar i väst. Dessa märktes på en gång. Jeans och t-shirts med Hawaii-motiv var ingen ovanlighet. På andra ställen hade ingen sett dem. Det fanns till och med så kallade teddy-boys, dvs ungdomar som inspirerats av Elvis.

Hur upplevde du studietiden i Tartu på sextiotalet? Atmosfären var förvånansvärt fri och otvungen fram till Sovjets invasion av Tjeckoslovakien 1968. Vi inspirerades av lärare och professorer från den första självständighetstiden. Därefter återtog KGB kontrollen. Jag läste humanistiska ämnen och språk vilket har kommit mig till godo som sångare. Jag upptäckte då hur vackert det estniska språket är.

Fyrtio år på scen, det började 1968? Min bror och jag hade redan som unga grundat en grupp som hette Müstikud, vet ej var namnet kom från! Vi var förtrol-

Ivo Linna, sångarhjärte i Estland

lade av sextiotalets gitarrer. Alla unga killar med gitarr och Beatles-sound betraktades som hjältar! Nästa band hette Süsteem. Som musiker är jag helt och hållet självlärd, min bror hjälpte mig!

Min karriär började 1968 i armén. Jag var trummis i arméorkestern men fick även uppträda i tv på permissionerna. Därefter arbetade jag vid radion, 1972 blev jag solist i gruppen Apelsin och 1975 bildades Rock Hotell. Namnet stötte dock på ideologiskt motstånd! Rock var illa sedd i Sovjet!

Vad fick man sjunga? Byråkraterna på kulturministeriet bestämde utifrån rädsla och egna subjektiva beslut. Kontrollen blev hårdare mot slutet av sjuttiotalet, fram till Gorbatsjov. Direktiv fanns vad gällde repertoar, dvs sovjetiska kompositörer, sånger på ryska eller musik av de så kallade broderfolken. Ordet rock förbjöds. Vi kallades ibland till KGB för att avge rapporter, vad vi hade syftat till med texterna i ånden, än den andra låten. Man klarade sig bäst om man spelade dum och oförstående.

Tjänade man bra? Det hela var absurd. Det fanns en så kallad certifieringskommitté som man var tvungen att spela upp inför. Kommittén bestämde vilken arvodekategori man hamnade i och utifrån detta bestämdes gagerna. Det högsta beloppet var 13.50 rubel!!! Detta gällde offentliga spelningar. På kolchosfester och privata fester gällde fri prissättning. Inför spelningarna lämnade man in listor på låtarna, dessa måste godkännas. I de flesta fall brydde sig ingen om dem. Kontroller förekom och i värsta fall fick man inte resa utomlands.

Vad sjunger du helst idag?

I början av min karriär bestod repertoaren av sådant som jag hört

genom utländska radiostationer, swing, dixie och rock. När The Beatles kom var jag såld! Jag sjunger fortfarande med Rock Hotell. På senare tid trivs jag kanske bäst i mindre salar med lokal publik som skapar en underbar stämning.

Berätta om någon minnesvärd konsert? Vintern 1986–87 var smållkall. Vi skulle uppträda i en småstad. Bara tio personer fanns i salen. Först tänkte vi lämna, men vi stannade och spelade och spelade och spelade och upplevde en otrolig kontakt med de närvarande. Det var en otrolig kväll! Bland stora spelningar kan inget mäta sig med 1988 års sjungande revolution.

Hur viktig är publiken? Det är mycket svårt att uppträda, både när strålkastarna lyser rakt i ansiktet och publiken inte syns och när salen är alltför ljus och man ser alla. Båda varianterna är lika dåliga. Det bästa är en halvmörk sal. Då kan man få kontakt, enastående kontakt! Ibland räcker det att man fångar upp en enda person som man ägnar konserten åt och någonstans känner man ett stöd!

Finns det ett specifikt estniskt sound? Estnisk populärmusik, jazz, och rock har hämtat inspiration från Europa. Titta på musikern Raimond Valgre. Hans fyrtiotalsmusik är tidlös och i högsta grad internationell. På femtio- och sextiotalet var USA förebild med swing och jazz. Även denna estniska musik är tidlös. Vi har ett bra och gångbart sound.

Periodvis var jazz förbjuden i Sovjet. Saxofonen betraktades som den värsta ideologiska fienden. Många musiker gjorde sig av med dessa på grund av rädsla. Det sades från partihåll att steget från saxofon till dolk är litet, dvs saxofonen var imperialisternas vapen

som man skulle avrätta fienden med, dvs Sovjetstaten!!!

Du blir 60, du har stått på scen i 40 år, Rock Hotell fyller 30. Det måste väl firas? Jag blir sextio nästa år, då vill jag ge ut en helt ny CD och DVD, dock inte med The best of Ivo Linna. Den 20 oktober i år firar Rock Hotell 30 med konsert i Tallinn. Fyrtioårsjubileet som artist firar jag med en ordentlig sup!

Vad hände för precis tjugo år sedan? Det så kallade fosforitkriget började 1987. Detta hade inneburit en nationell miljökatastrof för Estland. Folk reste sig men de kommunistiska makthavarna visade då en oerhörd arrogans, vilket fick folk att gå man ur huse.

I denna veva föddes de så kallade fosterländska politiska sångerna av kompositören Alo Mattiisen. Den första sången Ei ole ükski ükski maa (Inget land står ensamt) framfördes i Tartu hösten 1987. Under våren 1988 gjordes inspelningar i all försiktighet med de övriga sångerna. Vi var fortfarande rädda för KGB. Samtliga fem sånger framfördes våren 1988. Det stora genombrottet kom vid de så kallade natt-sångarfesterna på Tallinns sångarfält. Olika musikgrupper uppträdde. Detta kom att bli inledningen till den sjungande revolutionen med en publik på upp till flera hundratusen personer. Därefter turnerade vi land och rike runt. Konstigt nog framfördes konserterna i radio och tv. Inledningsvis censurerades dock de estniska flaggorna. Vi fick så småningom tillbaka vår frihet och sångerna har av förståeliga skäl förlorat i aktualitet.

Och när hör man er igen? Den 19 augusti arrangeras en tjugoårs-konsert med precis samma artister som då på Tallinns sångarfält!

Hotas Estland av något? Jag hoppas att vi inte hotas av någon eller något, men det trodde vi även 1939. Nu lever vi i skydd av Nato och EU, vi får dock inte invaggas i någon dvala. Vi behöver fosterlandskärlek och vi bör oftare tänka på att frihet inte är en självklarhet.

Är Estland ett bra land att leva i? Estland är ett bra land att leva i! Jag talar nu inte om materiella saker. Men alla som vill arbeta och göra rätt för sig kan göra det. Dessutom är det lugnt och rent! ■

TALLINN CITY TOUR

HOP ON
HOP OFF
ALL DAY

Tallinn City Tour buses are the best way to get to know unique and romantic history of Tallinn. 1 ticket, 3 tour routes, 10 languages, Hop on Hop off as You please 1 day price from **250 EEK**

Departures from Viru Väljak

This is the best City Tour in Estonia!

- +372 6279 080
- www.citytour.ee
- info@citytour.ee

Operated by: Hansabuss

HANSARENT
Seltskond ratastel / Companions on wheels

Booking +372 6279080
info@hansarent.eu
www.hansarent.eu

Enjoy an uncompromising quality:

- Cars, minivans, motorhomes
- A rent with a driver
- A transfer service
- Trailers and accessories

The services of the Hansabuss Group are considered probably the best quality transport service in Baltic States.

Operated by: Hansabuss

* 1 day price starting from 58 EUR
* Free delivery in the city of Tallinn

Ants in your pants?

Sugen på att göra något nytt och annorlunda?
Varför inte passa på att jobba en period på vårt kontor i Tallinn?

Du kommer att kunna jobba med spännande uppdrag inom kundtjänst eller teknisk support. Exempel på kunder som vi levererar tjänster till i Tallinn är Redcats (Ellos bla), Home Enter, Netgear och Dell Förändra din vardag, lär känna ett nytt land och upplev en härlig gemenskap. En värdefull erfarenhet i livet.

Vi erbjuder:

- Förmånligt boende i centrala Tallinn som vi hjälper dig med
- En lokal marknadsmässig lön, du får mer för pengarna i Estland i förhållande till svensk prisnivå
- Subventionering till friskvård

Du:

- Har kunskap inom ett eller flera Skandinaviska språk
- Kan kommunicera på Engelska
- Har en god datorvana
- Vill ge god service
- Vill utvecklas
- Har en positiv attityd och fungerar bra i grupp

För mer information var vänligen och kontakta:

Carina Saarestik
Kontakttelefon: +46 (0) 8 -407 46 62
Hemsida: www.anthill.se
Kontakt via e-post:
baltikum@anthill.se

Anthill Customer Services International AB är ett av marknadens ledande företag inom kundserviceområdet med verksamhet på 13 orter i Norden, Baltikum och Polen. Huvudkontoret finns i Stockholm. Anthill erbjuder outsourcing av tjänster inom hela kundserviceområdet, bl a kundtjänst, teknisk support, undersökningar, sälj och marknadsföring. Anthills kunder är verksamheter inom många branscher tex Telecom, IT, Media & Nöje och Postorder.

Tallinn

Tallinn by bike!

TEXT: TOMAS ALEXANDERSSON, FOTO: TOMAS ALEXANDERSSON

Med turistbuss är Tallinn för litet, till fots är Tallinn för stort! Hoppa på den nyaste trendens sightseeing och se Tallinn på hjul. Cykelsightseeing i Tallinn är miljövänligt, enkelt och fruktansvärt skoj!

Cykla i Tallinn!?

Att cykla i Tallinn har inte alltid varit populärt, mycket beroende på vägarnas standard. Antalet cykelvägar har på senare år ökat och uppgår nu till 175 km, alltså numera slipper man skräckfärder på hjul. Att cykla i Tallinns gamla stad är inte att rekommendera om man inte gillar pucker-

pist! En lyckad cykeltur i Tallinn går längs Piritas strandpromenad, Kadriorgs grönområden eller småstadsidylliska stadsområdet Kalamaja. Med cykel tar du dig enkelt ut till Pirita-klostret, vackra Stroomi-stranden, Tallinn Zoo eller Estlands friluftsmuseum.

Tallinn Citybike

Citybike är en av Estlands största cykeluthyrningar och erbjuder sightseeingturer, utflykter samt privat uthyrning. Företaget i gamla stan har över 100 cyklar med tillbehör, inklusive utrustning för barn. Det finns stadscyklar, terrängcyklar, mountainbikes, barncyklar i olika storlekar och utformningar. Hyr man cykel så medföljer komplett utrustning som lås, hjälm, pump och säkerhetsväst. Citybike driver också två vandrarhem i Tallinns gamla stad. För dem som inte tycker om att cykla arrangerar Citybike rundvandringar i Tallinn och runt om i Estland. Hos Citybike kan man köpa begagnade cyklar, kartor och accessoarer. Kartor, broschyrer och information är gratis vid uthyrning. Under sommaren gäller det att vara ute i god tid, då allt fler får upp ögonen på cykelturer.

Hur vill du cykla?

Citybike erbjuder även ett stort utbud av cykelturer. Vill man åka på rundresa kan man hyra cykeln i Tallinn och lämna den i Riga eller Vilnius.

Följande turer är populärast

- ✓Upptäcka Tallinn på egen hand.
- ✓"Välkommen till Tallinn". Låt en guide visa dig Tallinns smultronställen på två timmar!
- ✓Cykeltur till vackra Lahemaa nationalpark, i grupp eller på egen hand.
- ✓Västra Estland med sommarstaden Pärnu, Estlands vackra öar Ösel och Dagö.
- ✓Följ med på rundresa Estland-Lettland-Litauen och passa på att se de baltiska grannländerna.
- ✓Citybike, Uus-gatan 33, +372 56 836383, www.citybike.ee

shopping

För nordiska fötter

TEXT OCH FOTO: MONA-LIISA LOUHIOLA

I gamla stan i Tallinn hittar man en skoaffär som erbjuder skor även för större fötter.

Vivian Vau har som affärsidé att erbjuda vackra och läckra skor även åt kvinnor med större fötter. Åldern spelar ingen roll i sammanhanget. Vivian Vaus skor är bekväma, vackra och färgstarka. De är gjorda i kalvskinn och klackhöjden är förständig. Det finns storlekar mellan 34 och 46. Designen är anpassad till nordiska förhållanden och för nordiska kvinnor. Förutom skor hittar man även matchande handväskor och accessoarer.

Vivian Vau låter tillverka högst tio exemplar av varje vara. De är med andra ord unika. Skorna och väskorna säljs även ihop.

Design och tillverkningen sker i Neapel. Priset för en väska och ett par skor ligger i spannet mellan 2000 och 3400 EEK (SEK 1200–2000). Butiken är populär inte minst för att Vivian Vaus skor och väskor genomgående kännetecknas av starka färger.

Vivian Vau säljer även tyska skor av varumärket Dr. Mauch. Dessa masserar fotsulan och är speciellt lämpliga för kvinnor som genom sitt arbete måste stå långa perioder, samtidigt är skorna vackra och bekväma. ■

Var hittar man dem?

✓ Vivian Vau, Rataskaevu 2, Tallinn.
Kartkod Vanalinn H1.

Skyways startar ny linje mellan Stockholm och Pärnu

TEXT: TOOMAS KÄBIN, FOTO: SKYWAYS

Med start den 31 maj 2008 börjar Skyways trafikera den nya linjen mellan Stockholm och Pärnu i Estland.

Linjen kommer att trafikeras med en rundtur varje lördag under hela sommaren. Flygförbindelsen innebär att en av Östersjöns bästa spa- och semesterorter öppnas upp för svenska besökare med en bekväm och snabb förbindelse. Linjen kommer att trafikeras med flygplanstypen Fokker 50

eller Saab 2000 med plats för 50 passagerare. Flygtiden är beräknad till ca 1 timme.

”Vi hoppas och tror att den nya linjen kommer att mottas positivt av framförallt spa-anläggningarna i Pärnu. Den nya flyglinjen ger boende i Stockholms- och Mälardalsregionen ännu ett bra alternativ för sin sommarsemester,” säger Peter Browall, marknads- och försäljningschef på Skyways. ■

VÄLKOMMEN TILL TALLINN OCH ESTLANDS STÖRSTA STORMARKNAD FÖR ÖL, VIN & SPRIT.

Nära hamnen

Winestores stormarknad för alkohol ligger i direkt anslutning till hamnen i ett köpcentrum som heter NORDE CENTRUM (ca 75 m från Terminal D. Vi erbjuder Tallinns största sortiment med garanterat konkurrenskraftiga priser.

Bil och bussparkering

Vi har Parkering i direkt anslutning till centrat med bl. a. egna separata bussparkeringar som gör det enkelt och bekvämt att lasta.

Stewarts Finest Whisky

Blended whisky
100 cl

128 SEK

Svensk Gin

100 cl

127 SEK

Tolón-Tolón

Likör 70 cl

113 SEK

Don Padrino Almont whisky

70 cl

168 SEK

Cinzano Riserva Brut

Mousserande
75 cl

34 SEK

Pacific Heights
Colombard
Chardonnay
300 cl

Pacific Heights
Ruby-Cabernet
300 cl

92 SEK

92 SEK

Old Acres Cava
semi seco
Mousserande
75 cl

34 SEK

Gamla stan (500 m)

Wine STORE

ÖPPET SAMTLIGA DAGAR MELLAN 09:00 TILL 20:00
BESÖKSADRESS: NORDE CENTRUM (LOOTSI 7), TALLINN
TEL: +372 669 88 50 WWW.WINESTORE.EE

Optiker och glasögonbutik med bra läge i Tallinn

Ni är mycket välkomna att besöka våra butiker:

SÄÄSTUOPTIKA

Narva mnt 1, Posthuset,
Mittmot Viru centret, Tallinn
(tfn. +372 6 616 007)

STOCK OPTIKA

Tartu mnt. 18,
Mittmot varuhuset Stockmann,
Tallinn (tfn. +372 6 620 240)

HOS SÄÄSTUOPTIKA SPARAR DU ALLTID!

+/- OPTIKA

Narvagatan 11D, WTC, Tallinn
(tfn. +372 6 261 336)

Varuhuset Tallinna Kaubamaja och mittmot
Stockmanns Varuhus på Tartugatan 18, Tallinn
Festkläder för damer i butiken Continental Moda

LAGERRENSNING!

EESTI OPTIK

Nya glasögon i juli - 30%

Solglasögon - 40%

Rabatterna gäller vid samtidigt
köp av glas och båg.

PRESENTKORT

Erbjudandet gäller till
och med

31.07.2008

Våra affärer i Tallinn:

Pämu mnt.68
Pämu mnt.17
Pämu mnt.238 Järve Selver
Väike-Karja 5
Tartu mnt.45
Kaubamaja 6
Sõpruse pst.213

Affärer i övriga Estland:

Pämu: Hospitali 14
Pämu: Rütli 47
Pämu: Seedri 6
Kuressaare: Kohtu 1
Tartu: Rütli 10
Paide: Vee 3
Viljandi:Turu 6

www.optika.ee

Tallinn

Upptäck Tallinn i egen takt

TEXT: TOOMAS KÄBIN, FOTO: KRISTI REIMETS

De flesta städer erbjuder numera så kallad hop-on-hop-off-sightseeing i egen takt. Tallinn City Tour erbjuder tre linjer som täcker det mesta av Tallinns sevärdheter.

Samtliga linjer startar intill Viru-platsen där Viru-gatan börjar. Bästa utsikt har man om man sätter sig på andra våningen i dubbeldäckaren. Därefter kopplar man på hörlurarna, förslagsvis på svenska, och turen börjar. Genom hörlurarna får man en saklig introduktion till Tallinn och just det område eller de sevärdheter som man råkar passera. Sedan är det upp till resenären att bestämma var man hoppar av bussen och var man kliver på.

Den röda linjen, Tallinns centrala delar, Domberget, Estonia-teatern, Konstmuseet Kumu, Kadrioru-parken och slottet, hamnområdet.

Gröna linjen, Pirita, Kadrioru-parken och slottet, sångarfältet, Orlov-slottet med en del av Estlands historiska museum, tv-tornet, Birgittaklostret, marinan, hamnområdet.

Blå linjen, Domberget, Kristiine shopping center, Tallinns friluftsmuseum, zoo, hamnområdet.

Turerna tar cirka en timme om man väljer att inte stiga av. Familjebiljett för alla tre turer på samma dag kostar ca 400 SEK. Motsvarande biljett för vuxen går på ca 150 SEK. ■

Konstmuseet Kumu

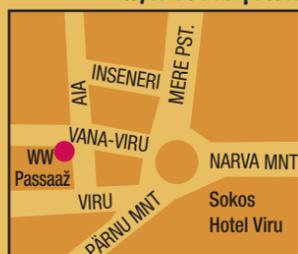
Rotermanni-kvarteret

LIN! LINTYGER! VÄVAR S

- gardiner
- borddukar
- handdukar
- lakan
- örngott
- morgonrockar
- och mycket annat...

*BIJOUTERIE! VACKRA SMYCKEN!
Mycket stort urval till
mycket bra priser

Aia 3/Vana-Viru 10, på 2:a våningen i
köpcentret WW Passaaz i centrala Tallinn

OBS! LIN ENDAST I WW PASSAAZ

Med den här
kupongen får du 10% extrarabatt. En kupong per köp.

RABATTKUPONG

Tallinn

Kakumäe

En dag längs stränderna

TEXT: TOOMAS KÄBIN, FOTO: KRISTI REIMETS

Varför inte åka utanför Tallinn? Bad, picknick, natur och historia – allt på en dag!

Endagsresenären till Tallinn har åtta timmar i land. Om man redan sett Tallinn och om man utnyttjar tiden väl kan man hinna med mycket. Sommartid lockar stränderna. Enklast är att beställa en hyrbil med eller utan chaufför och sedan köra västerut mot svenskbygderna. Antingen lägger man sig på en strand eller så kör man så långt man orkar.

Kakumäe, fin sandstrand, strax utanför Tallinn.

Tabasalu, vackert naturskyddsområde. Utmärkt för picknick på klinten och ostörda bad i grunda vatten. Perfekt för barn.

Vääna-Jõesuu, bred och fin sandstrand, om vinden ligger på blir vågorna härligt höga. Populärt bland vindsurfare.

Türisalu, hänförande utsikt över Finska viken. Inte långt ifrån ligger en tidigare sovjetisk raketbas.

Keila-Joa, vattenfall och vacker park ända ner till havet, här finns det numera förfallna slottet Keila-Joa eller Fall på svenska.

Laulasmaa, populärt sommarstugeområde i vacker tallskog. Varför inte äta lunch på Laulasmaa Spa eller i hamnen i Lohusalu? Utmärkt strand.

Klooga och Kloogaranna, en av Estlands populäraste stränder. Kan även nås med tåg från Tallinn. Mitt i skogen hittar man ett minnesmärke över ett nazistiskt koncentrationsläger från andra världskriget. I Klooga fanns en jättelik sovjetisk militärbas.

Paldiski och Pakri-halvön, under sovjettiden ett hermetiskt avspärrat område, det var då en örlogshamn. Idag fartygsförbindelse till Kapellskär. Halvön är intres-

sant, staden en trist påminnelse om Sovjet. Ett monument borde resas över de tusentals hästar som sovjetmakten kastade ner för stupen, för att dränkas i havet.

Stora Rågö och Lilla Rågö, tidigare svensköar, som idag är obebodda. Kan nås från Paldiski med guide.

Padise kloster, en gång andligt centrum genom cisterciensklöster som brändes 1343 av ester som gjorde uppror mot den tyska orden. På 1600-talet förlänades klostret till familjen von Ramm, som adlades av Gustav II Adolf för insatser för Sverige.

Vihterpalu (Vippal), vackert renoverad herrgård med bra inkvartering och restaurang. Efter Vihterpalu hamnar man på riktiga småvägar och slutmålet är stranden vid Keibu och Növa. Öde sandstränder, vacker tallskog, inga människor. Man befinner sig bortom alla bekymmer! Tag med en picknickkorg och njut av sommaren!

Sträckan Tallinn – Növa är cirka 80 km. Man väljer själv när och var man vänder tillbaka till Tallinn och snabbaste vägen går via Keila. På vägen passerar man Vasalemma kalkbrott med fångelset. Ett par kilometer från vägen ligger den tidigare flygbasen Ämari. Idag övergivet men ett makabert minne med kyrkogården över omkomna sovjetiska flygare. Gravstenarna pryds av flygplansfenor med den röda stjärnan!

Längs vägen finns enklare men trevliga matställen och några lanthandlar (pood).

Prisexempel: Hyrbil från Hansarent, Toyota Corolla, en dag 44 euro, Chrysler van, fem personer + chaufför + bensin, ca 1500 SEK, www.hansarent.com, tfn +372 6 27 90 80.

Padise kloster

Köp en frukost så bjuder vi på resan!

Boka in en långfrukost i skärgården så bjuder vi på det vackraste av alla landskap – Stockholms skärgård.

En underbar vår- och sommarkryssning för dig som vill njuta av en dag i solen – utan att vara borta över natten. Du startar morgonen med att kliva ombord på Silja Europa i Värtahamnen kl 07.10 och kryssa mot Åland. Njut av en vacker solfylld morgon bland kobbar och skär.

Väl framme i Mariehamn byter du båt till Silja Festival. Ombord står buffén framdukad och ni kan äta, dricka och umgås! Självklart finns även en à la carte-restaurang ombord för dig som önskar en lite lugnare miljö för middagen. Givetvis ska du även passa på att köpa med dig billiga Taxfree-varor från våra väl sorterade butiker inför sommarens spännande äventyr.

Du är tillbaka i Stockholm för fortsatta festligheter 18.15. Kom och upplev försommaren ombord på två av våra finaste fartyg.

Vi tar hand om dig i sommar.

Sommardags-
kryssning

0:-

per person vid köp av frukost (88:- per person).
Ingår: Båtresa exkl hytt.
KOD: FRUKOSTKRYSSA

Bokning: www.tallinksilja.se 08-22 21 40*

TALLINK **SILJA LINE**

Prisexemplet gäller utvalda avgångar t o m 30.9 2008.
*Serviceavgift tillkommer, boka on-line så bjuder vi på den.

? Håller Tallinn måttet?

De flesta reser med en massa förväntningar. Tallinn som destination har en hård press på att fullgöra alla turisternas behov. Ingen stad vill mer än att få besökarna att komma tillbaka, om och om igen! Vad tycker de svenska turisterna om Tallinn, höll det måttet?

TEXT OCH FOTO: TOMAS ALEXANDERSSON

✓ Lena, Jönköping:

Jag hade hoppats på att det skulle vara lite billigare. Jag har besökt Tallinn förut men i sommar är det rekorddyrt tycker jag. Mycket är fortfarande prisvärt, men priserna stiger så fort att man nästan inte hänger med.

✓ Riita, Stockholm:

Tycker Tallinn har förändrats otroligt mycket de senaste åren. Allt är mycket modernare och fräschare. Mycket kan såklart bli bättre, hoppas bara att Tallinn bevarar sin charm i allt byggande. Jag bor i Stockholm, men kommer från Helsingfors och Tallinn känns nästan som hemma.

✓ Janine, Skottland:

Låter kanske lite konstigt, men Tallinn är finare än jag trodde. Gator och torg ser bra ut, husen är gamla och fina. Det finns parker och blommor överallt. Nu har jag endast vandrat runt i Tallinn city och i den gamla staden, men Tallinn är verkligen en vacker stad!

✓ Jojje, Hässleholm:

Tallinn är mer anpassat än vad jag trodde. Menar att det är lätt att ta sig fram, det finns turistinformation överallt, barer/restauranger för alla smaker och sedan saker att göra hela tiden. Tallinn har en mycket het puls för att vara en så liten stad!

person

Sveriges honorärkonsul i Narva ser ljusst på stadens utveckling

TEXT: TOOMAS KÄBIN, FOTO: PRIVAT SAMLING OCH KRISTI REIMETS

Historiska Narva är EU:s största gränstad mot Ryssland. Sveriges intressen tillvaratas av Ahti Puur (43), honorärkonsul, tillika vd för det lokala elbolaget.

Vad uppgifter har du som honorärkonsul?

I och med att Estland och Sverige ingår i Schengen har de konsulära uppgifterna minskat. Jag ser det som väsentligt att värna om svenska näringslivsintressen i Narva och länet Ida-Virumaa.

Med vilka ärenden vänder man sig till konsulatet? Det handlar oftast om familjeangelägenheter för personer som flyttat från Ida-Virumaa till Sverige. Inför sommarsäsongen har vi en hel del förfrågningar om turism i Sverige.

Hur ser näringslivet ut i Narva? Narva och Ida-Virumaa är Estlands viktigaste industriområde. Svenskägda Krenholms är kanske det mest kända exportföretaget men vi har omfattande export från verkstads- och möbelindustri.

Bland det lokala näringslivet dominerar oljeskifferbrytning med tillhörande kemisk industri. I Sillamäe har en ny containerhamn byggts ut.

Finns det arbetskraft?

Glöm den billiga arbetskraften! På grund av att Krenholm drar ner friställs många och dessa måste omskolas. I området finns fram-

gångsrika företag som satsat på omskolning med gott resultat.

Vilka språk talas?

Narva är ryskspråkigt och kunskaperna i estniska kunde vara bättre. Unga kan ofta engelska och fler och fler lär sig estniska. Språkfrågan har dock inte varit hinder vid etableringar.

Vad visar du besökare?

Hermannsborgen är den största attraktionen men även Alexander-kyrkan. Jag tar alla gäster till den så kallade svenska lejonstatyn med en imponerande utsikt över Hermannsborgen på den estniska sidan av Narvafloden och borgen Ivangorod på den ryska sidan.

Ida-Virumaa har många sevärheter. Som badorten Nar-

va-Jõesuu, Kohtla gruvmuseum och nunneklostret Kuremäe. Den naturintresserade kan upptäcka myrmarkerna. Man ser ännu inte många svenskar i området, däremot tycks norrmännen ha upptäcks Toila spa vid kusten.

Hur ser du på utvecklingen?

Den snabba ekonomiska tillväxten i Estland har även lämnat spår efter sig i Narva och Ida-Virumaa. Investeringarna har ökat, nya företag grundas, fler arbetstillfällen tillkommit. Folk reser utomlands i långt större utsträckning än tidigare, detta öppnar sinnen. Jag är övertygad om att denna positiva utveckling fortsätter och att de rysktalande i Narva mer och mer identifierar sig med Estland och Europa. ■

Hjälp till självhjälp

✓ Pass

Om du förlorat ditt pass kan Sveriges ambassad i Tallinn utfärda ett provisoriskt pass. För detta krävs 3 passfoton och identitetshandling, eller en annan person t. ex. medresenär, vän, som kan identifiera dig och sig. Foton kan tas i fotobutiker på bl. a. följande ställen: Ett provisoriskt pass kostar 1 140 SEK (cirka 1 900 EEK) och betalas kontant i lokal valuta. Efter arbetstid tillkommer en extra avgift motsvarande 200 SEK för varje påbörjad timme.

Fotobutiker:

- Coca-Cola Plaza bio Fotoautomat, Hobujaama 5 (bakom postkontoret)
- Fotoluks, Vana-Viru 3

✓ Vad innebär Schengen?

Estland ingår i likhet med Sverige i det så kallade Schengenområdet. Detta innebär att det inte längre finns någon gränskontroll till lands, sjöss eller på flygplatser. Men man måste alltid ha med sig resehandling (pass eller nationellt ID-kort) som visar medborgarskap. Vid kontroll, som kan förekomma från myndighetshåll och som alltid sker vid incheckning på flygplatser, måste någon av dessa två handlingar kunna uppvisas. ID-handlingar som banklegitimation, körkort etc gäller inte då de inte informerar om medborgarskap.

✓ Pengar

Pengar kan tas ut från bankomat med svenska bankkort som Visa, Mastercard samt Maestro. Överföring från Sverige sker snabbast och smidigast genom Western Union, tfn. Sverige 020-741 742. Pengarna kan hämtas ut på de flesta postkontor i Estland. Tallinns huvudpostkontor ligger på Narva maantee 1, tfn. +372 6 257 250, öppettider: må-to 8-18, fr 8-17, lö 9-17. Sö stängt.

✓ Bilhandlingar

För att föra in ett fordon (inklusive släp- och husvagn) till Estland krävs fullständigt registreringsbevis i originalhandling.

✓ Stöld

Har du blivit utsatt för stöld skall du snarast göra en polis-anmälan. Försäkringsbolagen kräver en sådan. Anmälan görs enklast hos hamnpolisen eller på närmaste polisstation.

Centrala polisstationen Tallinn:

(Kesklinna politseiosakond)

✓Pärnu mnt 11, Tallinn, tfn. (+372) 6 124 200/6 124 210.

Larmtelefoner:

Polis 112 Räddningstjänst 110

✓ Sveriges ambassad

Pikk 28, 150 55 Tallinn. Tfn +372 640 56 00, www.sweden.ee
Öppet må-fr 08.30-17.00 (stängt 13-14). Vid brådskande ärenden nås jourhavande tjänsteman under helger.

VÄGVERKET INFORMERAR ANGÅENDE KÖRKORT

✓Från och med 1 januari 2007 ska fotot till körkortet vara avbildat RAKT FRAMIFRÅN och bakgrunden ska vara LJUS (om håret är mycket ljus får bakgrunden vara ljusgrå så att det blir kontrast mellan håret och bakgrunden).

Kontaktuppgifter:

✓Svenska S:t Mikaelsförsamlingen,
Rüütli 9, 10130 Tallinn, Estland
Tfn/fax: +372 644 1938
E-post: rootsi-mihkli@eelk.ee
www.stmikael.ee

✓ Svenska S:t Mikaelsförsamlingen

Församlingen tillhör Estlands evangelisk-luterska kyrka, men dess arbetsspråk är svenska.

Församlingen har omkring 200 medlemmar, de flesta är estlandssvenskar och deras ättlingar. Svenska S:t Mikaelsförsamlingen strävar till att vara en mötesplats för såväl tillfälliga besökare som bofasta svenskspråkiga i Tallinn med omnejd.

Gudstjänst firas varje söndag kl 12, varefter alla närvarande inbjuds till kyrkkaffe i församlingssalen. Kansliet är öppet tisdag till fredag 11-14.

Gudstjänster:

På svenska varje söndag kl 12.00
På estniska varje onsdag kl 18.00
På finska varje söndag kl 10.00
På tyska var 2 och 4 söndag kl 15.00

■ Stöd det fortsatta arbetet med renoveringen av kyrkan och församlingens utrymmen genom.
Stiftelsen S:t Mikael i Tallinn Kyrkofond.
Svenskt postgiro nr 649 27 05-6

Norge
Sverige
Finland
Estland
Ryssland
Lettland
Litauen
Tyskland
Polen

INVESTINESTONIA.COM
WELCOME TO ESTONIA

Lär Dig mer om investeringsmöjligheter i Estland

Enterprise Estonia
Liivalaia 13/14, 10118 Tallinn
tfn +372 6279 700
invest@eas.ee
www.eas.ee

Enterprise Estonia Stockholm
Wallingatan 32, 111 24 Stockholm
tfn +46 8 23 60 18
www.investinestonia.com

◆ ◆ ◆

Narva-Jõesuu är en pärla vid Finska viken. En kurort med hundraåriga traditioner. De milslånga gyllene sandstränderna och den avgränsande vackra tallskogen är unik. Mäklarfirmen Termak Real Estate erbjuder 34 eleganta lägenheter vid havet i ett naturskönt område, på denna Nordens Riviera, som torde tillmötesgå de mest anspråksfulla kundernas önskemål. Lägenheterna blir klara i augusti 2008

Info Tatjana Rybaltchenko, Termak Real Estate Ltd.
Tel. +372 52 19 224, e-mail: tatjanar@termakre.ee

shopping

På jakt efter medeltiden

TEXT: TIMO HUTTUNEN, FOTON: KRISTI REIMETS

Större delen av gamla stan i Tallinn härrör sig från medeltiden, från 1100-1500-talet. Fortfarande hittar man massor av medeltida lämningar.

Tallinn blev medlem i Hansan och utvecklades till ett viktigt centrum för handeln mellan Tyskland i söder och Finland och Ryssland i norr. Köpmännen kammade hem vinster som kom staden till godo. Havet förband människor och Tallinns läge gjorde att man snabbt nåddes av influenser från Europa inom kultur, mode och levnadsvanor. Ett tecken på rikedomarna är alla byggnader i sten som stått emot historiens påfrestningar till efterkommande generationer. Förutom byggnader finns en

hel del annat som påminner om hansans inflytande.

Svärd och rustning som souvenir

På väg från hamnen till gamla stan går man förbi Sepa Äri som säljer järn- och smidesarbeten. Allt hantverk har skapats av olika mästare. De flesta föremålen är avbildningar från gångna tider, så som medeltida svärd och vikingahjälm. Man kan till och med hitta en rustning med hjälm. En gång i tiden bar medeltida krigare sådana!

angenäm med ljudeffekter som skall återspegla den medeltida stämningen.

Estlands historia

Mitt i gamla stan – i en medeltida byggnad – hittar man Estlands historiska museum. Varför inte ta del av de guidade visningarna för att lära känna landets historia från stenåldern till 1800-talet? Du kan höra väsentliga händelser från historien återberättad av figurer klädda i dräkter från olika tidsepoker. Den medeltidsintresserade hittar massor av föremål, så som krigsmunskeringar, svärd, smycken, broscher med mera.

En medeltida affär i ett rikt köpmannahem

I det rika köpmannahemmet – eller mera bestämt byggnaden med den medeltida restaurangen Olde Hansa – ligger charmiga Krumbude. En affär som säljer unika prylar med medeltidsinspirerade prylar. Auri Hakomaa som är chef säger: "Under mer än tio års tid har vi tagit fram vår egen kollektion av saker som vi självtillverkar." Här hittar man fat och skålar, smycken, kläder, accessoarer, skor, väskor, trä- och läderföremål, ljus och smycken.

Bland de absolut populäraste sakerna finns föremål i keramik och glas som tillverkats exakt efter medeltida fynd. Den så kallade Bartmanskrog-sejdeln eller gubben med skäggsejdeln har tagits fram efter fynd från Birgittaklostrets ruiner. "Trots att våra modeller är gamla tål glaset och övriga föremål maskindisk. Vår keramik tål värme," säger Hakomaa.

Köp med en medeltida rustning

Vardagslivet på medeltiden på Tallinns stadsmuseum

Upptäck medeltidens grymheter på Estlands historiska museum

Skärvor från denna sejdel hittades på Birgittaklostret

Medeltida smycken

Medeltida smycken är överlag mycket praktiska. Både kvinnor och män smyckade sig med spännen på livremmar och dräkter. Dessutom trodde man att amuletter bidrog till lycka. Den som vill köpa läckra smycken går till Hindrikus anno 1393, en affär vid slutningen av Domberget.

Linne, ylle och siden

I Tallinn finns massor av affärer som säljer tyger i metervara i linne, ylle och siden. Estlands förmodligen största sidensortiment finns i en källaraffär på Venegatan. På Müürivahe-gatan hittar man affären Joller, med band

och snöre, något som användes mycket under medeltiden. På Pärnu-vägen 69 och Tartu-vägen 58 hittar man metervara på Abakhan Fabrics, som dessutom tillhandahåller allehanda sytillbehör. ■

Var hittar man dem?

- ✓ Smidesaffären Sepa Äri, Olevimägi 11, Tallinn. Kartkod: Gamla stan F3.
- ✓ Tallinns stadsmuseum/Tallinna Linnamuseum, Vene 17, Tallinn. Kartkod: Gamla stan G3.
- ✓ Estlands historiska museum, Pikk 17, Tallinn. Kartkod: Gamla stan G2.
- ✓ Olde Hansa Krumbude, Vana turg 1, Tallinn. Kartkod: Gamla stan H2.
- ✓ Hindrikus anno 1393, Lühike jalg 2, Tallinn. Kartkod: Gamla stan I1.

Kyrkor, kloster, kapell och bönehus

Närmre 300 kyrkor, kloster, kapell och bönehus står i sommar öppna för turister inom ramarna för projektet Estniska vägkyrkor som Estniska Kyrkorådet arrangerar sedan ett par år tillbaka. Inom projektet samarbetar ett stort antal trosamfund såsom de lutherska, katolska och ortodoxa, med bland annat Svenska S:t Mikaelsskyrkan. En utmärkt guidebok finns med information om helgedomarna, konserter, kulturevenemang och övernattningsmöjligheter. För ytterligare information, även på svenska, se www.teelistekirikud.ekn.ee. Varför inte bara stiga in för en stunds kontemplation! ■

Tallinns nya taxibolag

TEXT: TOMAS ALEXANDERSSON, FOTON: KRISTI REIMETS

Tallink äger redan båtar, hotell och turistattraktioner. Nu satsar imperiet på att ta över Tallinns taxiser vice med en service ingen i Tallinn tidigare har upplevt!

Estland pågår en ständig debatt om taxibolagen i Tallinn. Klagomål, blåsningar och dålig attityd upplevs som vanliga bland kunder. Nu utmanar Tallink näringen och startar därför "Tallink Takso". I maj körde de första bilarna ut ur garagen. Målsättningen är pålitlig, effektiv och säker taxiservice. Som grundpelare i bolaget ligger servicen och pålitligheten. Tallinks taxichaufförer har därför genomgått en hård utbildning om säkerhet, service och språkkunskaper. Chaufförerna utrustas med idbricka, uniformer och de får göra ett alkoholtest inför varje pass. Samtliga taxibilar är

Tallinks gula taxibilar utanför hotellet

utrustade med ett GPRS-system och kreditkortsautomater, så färd och betal-

ning går snabbare och enklare. Man använder sig av nya Audi A6 och Mercedes-Benz B-klass. Dessa kommer att bytas ut vart tredje år. Man har valt att måla taxibilarna efter den klassiska New York-taxin, alltså gul med svarta inslag. Tallink

taxi fokuserar både på affärsresor och privat. Man kan förbeställa en taxi till det tidiga flyget eller ringa på behövande plats. Tallink taxi tar 6 SEK per km.

Tallink taxi har redan prisbelönats som Tallinns bästa taxi!

■ www.tallinktakso.ee, Tfn 1921

Italiensk kvalitet - undantagslöst

GIANNI

Välkomna!

Francesco Sibio
Chefskock Gianni

Jõe str. 4a,
Tallinn
+372 6263 684
info@gianni.ee
www.gianni.ee

konsertter & festivalen

(www.concert.ee)

Saku Suurhall

Paldiski mnt 104B, Tallinn,
www.sakusuurhall.ee

17.8 Deep Purple
4.-7.12 The Phantom of the Opera

Tallinns Stadshall

(Tallinna Linnahall)
Mere pst 20, Tallinn, www.linnahall.ee

11.7 20 Lou Reed

Konserteralen Estonia

(Estonia Kontserdisaal)
Estonia pst 4, Tallinn

Slottet Kadriorg

(Kadrioru loss)
Weizenbergi 37, Tallinn

Mederi Saal

Suur-Kloostr 16, Tallinn

12.7 18 Kiss on the Water - gitarrduo
Kristo Kõo-Jorma Puusaag
20.7 18 Crystal Harmony (Ryssland)
26.7 19 Milongast Zambani

Niguliste-kyrkan

(Niguliste kirik) Niguliste 3, Tallinn
Kartkod H1

8.7 19 Tallinns XXII Orgelfestival:
Rudolf Cerc (Slovenien)
11.7 19 Reval Brass
18.7 19 Tallinns XXII Orgelfestival:
Henryk Gwardak (Åland)
22.7 19 Tallinns XXII Orgelfestival:
Kadri Ploompuu (Estland),
Merle Silmato (Estland)

Tallinns Rådhus

(Tallinna Raekoda)
Raekoja plats, Tallinn. Kartkod B2

5.7 18 Inspiration från operans värld

Konserthuset i Pärnu

(Pärnu Kontserdimaja)
Aida 4, Pärnu, www.concert.ee

11.7 19 Tsarbruden, opera av Rimskij-
Korsakov, Helikon-operan
(Ryssland)
12.7 19 Gershwin Gala
18.7 20 Crystal Harmony (Ryssland),
Pärnus rådhus

Konserthuset i Jõhvi

(Jõhvi Kontserdimaja)
Pargi 40, Jõhvi, www.concert.ee

15.7 19 Crystal Harmony (Ryssland)
17.7 19 Kvartett för två

Tartu Jaani kirik

Jaani 5, Tartu, www.jaanikirik.ee

9.7 20 L'Amour
17.7 20 Da Vinci-koden
18.7 20 Musica Livoniae
19.7 20 Crystal Harmony (Ryssland)
26.7 20 Vattenmusik

Vanemuise konsertsal

(Vanemuise Kontserdimaja)
Vanemuise 6, Tartu, www.concert.ee
Kartkod B2 (Tartu och södra Estland)

Rapla Kyrkomusikfestival

I kyrkor i länen Raplamaa, Järvamaa,
Viljandimaa och Läänemaa
20.7-9.8.2008. Högklassiga estniska och
utländska musiker.

20.7 19 Rapla kyrka
23.7 19 Türi kyrka
24.7 19 Hageri kyrka
25.7 19 Rapla kyrka
26.7 19 Järva-Jaani kyrka
27.7 19 Suure-Jaani kyrka
30.7 19 Vahastu kyrka
2.8 19 Järvakandi Pauluse kyrka
3.8 19 Kullamaa kyrka
5.8 19 Rapla kyrka
6.8 19 Kärva kyrka
7.8 19 Juuru kyrka
8.8 19 Vigala kyrka
9.8 19 Rapla kyrka

Birgittafestivalen 2008

8-17.8 Tallinn, Piritaklostret

8.8 21 Tjajkovskijs balett Svansjön,
Rysslands Kejsarliga balett,
Moskva, Moskva Novaja Operans
orkester, dirigent Eri Klas
9.8 21 N. Rimskij-Korsakovs balett
Scheherezade
10.8 21 P. Mascagnis och R
Leoncavallos operor
11.8 21 G. Donizettis opera Maria
Stuart
14.8 21 G. Verdis Rekviem
15.8 11 Klosterdag
15.8 21 B. Brittens kammaropera
En sällsam historia
16.8 21 C. Orffs Carmina Burana
17.8 21 Flamencoframförande
av Don Juan

De sju städernas festival 2008

11-18.7 Sju städer i länet Ida-Virumaa

11.7 19 Invigningskonsert,
Jõhvi konserthus
12.7 15 Super Akordion Trio,
Mäetaguse herrgård
12.7 17 L'Amour, Mäetaguse herrgård
13.7 19 Nato big band, Sillamäe
14.7 19 Julia Lentsman (sopran),
Maksim Sjtsjura (piano)
15.7 19 Kohtla-Järve kulturhus
15.7 19 Crystal Harmony (Ryssland)
Jõhvi konserthus
15.7 19 Musica Livoniae,
Narva Aleksandri kyrka
17.7 19 Saxspelen, Illuka herrgård
18.7 18 Avslutningskonsert,
Kalvi herrgård

Tallinns IV Kammarmusik Festival

17-23 augusti 2008

17.8 20 Tallinns rådhus, stråkkvartet-
ten Noobel Nelik
18.8 18 St Mikael's svenska kyrka,
Oksana Sinkova, Lea Leiten
20 Tallinns rådhus,
Tallinns stråkkvartet
19.8 18 St Mikael's svenska kyrka,
tjeckisk pianokvartet
20 Tallinns rådhus, Kristiina Kriit,
Madis Kari, Mati Mikalai
20.8 15 St Mikael's svenska kyrka, P.
Tchaikovski Souvenir de
Florence
18 Jaani kyrkan, oratoriumgala
på dagen för den återupprät-
tade självständigheten
21.8 18 Jaani kyrkans, saxofonkvint-
tetten Saxest
20 St Mikael's svenska kyrka,
Pille Lill, Oliver Kuusik
22.8 18 Jaani kyrkan, cellokvartetten
C-Jam
20 Tallinns rådhus, Michael
Süssmann, Audun Kayser
23.8 16 St Mikael's svenska kyrka, Anna-
Liisa Bezrodny, Mihkel Poll
18 Jaani kyrkan, galakonsert

Tristan ja Isolde. Foto: Harri Rospu

teatrar

Nationaloperan Estonia

(Rahvusoper Estonia)
Estonia pst 4, Tallinn, tfn +372 6 831 214,
www.opera.ee. Kartkod J3

Tallinns stadsteater

(Tallinna Linnateater)
Lai 21, Tallinn, tfn +372 6 650 800,
www.linnateater.ee. Kartkod G1

Dramatiska teatern

(Draamateater) Pärnu mnt 5, Tallinn,
tfn +372 6 805 555, www.draamateater.ee
Kartkod I2

Estniska Dockteatern

(Eesti Nukuteater)
Lai 1, Tallinn, tfn +372 6 679 550

Ryska teatern

(Vene teater) Vabaduse väljak 5, Tallinn,

tfn +372 6 114 962,
www.veneteater.ee

Endla

Keskväljak 1, Pärnu,
tfn +372 442 0650,
www.endla.ee

Vanemuine

Vanemuise 6, Tartu,
tfn +372 7 440 100,
www.vanemuine.ee

ESTLANDS KONSTMUSEUM

www.ekm.ee

Kumu – den levande konstens museum

KUMU KONSTMUSEUM
Weizenbergi 34 / Valge 1, 10127 Tallinn
Öppet: Maj-sept. Ti-Sö 11.00-18.00
Tfn: +372 602 6000, +372 602 6001
E-post: muuseum@ekm.ee

KUMU – Europas bästa museum 2008
(2008 European museum of the year)

Europeiska och ryska konstpärlor i ett barockslott

KADRIORG KONSTMUSEUM
Kadriorg slottet: Weizenbergi 37, 10127 Tallinn
Öppet: Maj-sept. Ti-Sö 10.00-17.00
Mikkel museum: Weizenbergi 28, 10127 Tallinn
Öppet: On-Sö 10.00-17.00
Tfn: +372 606 6400
E-post: kadriorg@ekm.ee

Kadrioruslottet och parken fyller 290 år -
jubileumsfestligheter hela sommaren!

Unik kyrkokonst från medeltid till barock

NIGULISTE MUSEUM
Niguliste 3, 10146 Tallinn
Öppet: On-Sö 10.00-17.00
Tfn: +372 631 4330
E-post: niguliste@ekm.ee

Mångsidiga verk av en enastående konstnär

ADAMSON-ERIC MUSEUM
Lühike jalg 3, 10130 Tallinn
Öppet: On-Sö 11.00-18.00
Tfn: +372 644 5838
E-post: adamson-eric@ekm.ee

Leigo järvemusika

sommarföreställningar

(på estniska)

14.6-12.7 19 Lång dags färd mot natt,
Keila-Joa herrgård
27.6-13.7 20 Klockringaren i Notre Dame,
Tartu domkyrkoruiner

27.6-5.7 20 Svindlande höjder,
Alatskivi slottspark
19.6-2.7 23 Sanning och rätt,
Albu
19.6-7.9 19 Skymning, Viinistu
Konstmuseum, Viinistu

nattklubbar och levande musik

Clazz

Vana Turg 2, Tallinn, öppet må-sö 12-03

Beer House

Dunkri 5, Tallinn, öppet må-to 10-24, fr-lö 10-04, sö 10-24. Varje fredag och lördag de bästa estniska banden och DJ:s.

Café Amigo

Viru väljak 4, Tallinn, öppet sö-to 21-04, fr-lö 21-05. www.amigo.ee. Levande musik varje dag.

Nimega Baar

Suur-Karja 13, Tallinn, öppet må-to 11-22, fr-lö 11-04, sö 12-02. On-lö uppträder DJ:s.

Nattklubben Sossi klubi

Tartu mnt 82, Tallinn, öppet to-lö 20-03. Levande musik

O'Malleys

Viru 24, Tallinn, öppet må-to 9-24, fr-lö 8.30-24. Fr-lö levande musik, må-sö karaoke.

Molly Malone's

Raekoja plats, Tallinn, öppet må-sö 10-03. Levande musik under helger.

Püssirohukelder

(Krutkällaren), www.pyss.ee
Lossi 28, Tartu, öppet må-to 12-02, fr-lö 12-03, sö 12-24. Karaoke varje måndag, ti-to house band, fr-lö olika estniska band.

Nattklubben Diva

www.nightclubdiva.com
Raekoja 8, Kuresaare, öppet on-lö 22-04. Olika DJ:s uppträder.

utställningar/museer

Kumu konstmuseum

Weizenbergi 34/Valge 1

Öppet: Maj-september Ti-Sö 11.00-18.00. Kassan stänger 17.30. Oktober-april On-Sö 11.00-18.00. Kassan stänger 17.30

Permanentutställning: Estniska konstklassiker från 1700-talet till 1945. Verk av Johann Köler, Kristjan Raud, Konrad Mägi, mfl

Svåra val - Estnisk konst 1945-1991. 22.2.-14.9.

Resan till landet. Etnografiska foton. Paul Kondas - naivist Gerhard Richter, 21:a århundradets Picasso Erik Haamer - på ömse sidorna av havet

Ockupationsmuseet

(Okupatsioonimuseum)

Toompea 8, Tallinn, tfn +372 6 680 250. Kartkod B1. Öppet Ti-Sö 11-18.00

Permanentutställning: Det ockuperade Estland 1940-1991 (video-, ljud- och bildpresentationer)

Adamson-Ericu museum

Lühike jalg 3, Tallinn

Kartkod B1.

Öppet: On-Sö 11.00-18.00.

Kassan stänger 17.30

Permanentutställning: konstnären Adamson-Erics verk (målning, keramik, smycken, textil, möbler) 13.6.-10.8. **Akvareller av Kjell Ekström. Åland.**

Niguliste museum

Niguliste 3, Tallinn. Kartkod B2

Öppet: On-Sö 10.00-17.00.

Kassan stänger 16.30

Permanentutställning: Kyrkkonst från 1300-1900-talet, kyrksilver

11.2007-31.12.2010 Medeltida konst

Mikkeli museum

Weizenbergi 28, Tallinn. Kartkod A4. Öppet: On-Sö 10.00-17.00. Kassan stänger 16.30

Permanentutställning: Västeuropeiska mästare, grafik, ostindiskt

Rotermanns saltförråd

(Rotermanni soolaladu)

Ahtri 2, Tallinn, öppet 1.10-18.5, on-sö 11-18, 19.5-30.9, on-fr 12-20, lö-sö 11-18, gratis inträde sista fredagen varje månad.

I galleriet: **Monument från Frihetskriget av Edgar Johan Kuusik**
I källarsalen: **Det nedrivna Tallinn 1991-2008**

16 maj - 21september I våningen: **Projekt om Tallinn.**

Estlands Naturmuseum

(Eesti Loodusmuuseum) Lai 29a, Tallinn. Kartkod 1G. Öppet On-Sö 10-17

september 2008 **Svampar**
september-oktober 2008 **Höst i skogen**

Estlands designmuseum

(Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuseum)

Lai 17, Tallinn. Kartkod 1G. Öppet On-Sö 11-18

11.7-12.10 **Kannan**
12.7-7.9 **Verk av estniska textilkonstnärer**

Kadriorg-slottet

(Kadrioru loss) Weizenbergi 37, Tallinn,

tfn +372 6 066 400. Kartkod A4

Öppet: Maj-september Ti-Sö 10.00-17.00. Kassan stänger 16.30. Oktober-april On-Sö 10.00-17.00. Kassan stänger 16.30

Permanentutställning: måleri från 1500-1900-talet, skulptur från 1700-1900-talet

Tampere Maja

Jaani 4, Tartu. Ständigt nya konstutställningar

Kumu. Foto: Delfi

övriga evenemang

Tallinn (www.tallinn.ee)

- 2-6.7 **Öfestivalen Ölesummer**, Tallinns sångarfält
- 6.7-31.8 **Café och salongsmusik**, Meistrite Hoov/Mästarnas Gärd, Gamla stan
- 10-13.7 **Medeltida torghandel**, Tallinns Rådhusorg
- 1-10.8 **Tallinns Orgelmusikfestival**
- 7-17.8 **Birgittafestivalen**
- 18-23.8 **Tallinns Kammarmusikfestival**
- 21.8 **Augustidansens festival 2008**

Pärnu (www.parnu.ee)

- 1.6-31.8 **Utställningen Man & Kvinna**, Uue Kunsti Muuseum
- 6.6-29.8 **Pärnus Orgelfestival**, Elisabet-kyrkan
- 1.7-8.8 **Suveearia 2008 Pärnu** Mudaravila aias ja Vanalinna õues
- 5.7 **Sjömilslöppet**
- 5-6.7 **Musikkväll tillägnad musikern Raimond Valgre**, Villa Ammendes trädgård
- 6-27.7 **Indisk kulturfestival**
- 6-27.7 **Pärnus Filmfestival**
- 11-12.7 **Pärnus Operadagar**
- 12-13.7 **Pärnu Beachvolleyfestival**
- 17.7-1.8 **David Oistrakhs festival**
- 25-27.7 **Munspelsfestivalen Baltic-Nordic Harmonica 2008**
- 1-3.8 **Pärnus porslinsdagar**
- 4-7.8 **Sandskulpturernas dag**, Pärnu strand

Kuressaare (www.kuressaare.ee)

- 21-27.7 **Saaremaa operadagar**
- 22.7 20 **Ain Angers solokonsert**, Biskopsborgen

- 23.7 20 **Porgy & Bess, Black American Opera Broadway**, Biskopsborgen
- 24.7 14 **Porgy & Bess, Black American Opera Broadway**, Biskopsborgen
- 20 **Porgy & Bess, Black American Opera Broadway**, Biskopsborgen
- 25.7 20 **Galakonsert**, Biskopsborgen
- 26.7 20 **Hoffmanns äventyr**, Biskopsborgen
- 27.7 12 **Porgy & Bess, Black American Opera Broadway**, Biskopsborgen
- 18 **Porgy & Bess, Black American Opera Broadway**, Biskopsborgen
- 1-3.8 **Kuressaare havsdagar**
- 5-9.8 **Kuressaare kammarmusikdagar**

Tartu (www.kultuuriaken.tartu.ee)

- 16-27.7 **Festivalen Glasperlenspiel**
- 18-20.7 **Tartu Hansedagar 2008**
- 5-10.8 **Nordisk-baltisk körfestival**
- 7-10.8 **Munspelsfestival**
- 4.6-23.8 **Emajõe-festivalen**

Haapsalu (www.haapsalu.ee)

- 2-6.7 **Gammelmusikdagar**
- 11-13.7 **American Beauty Car Show**
- 12.7 19 **Sommarmusik, kursalen**
- 23-27.7 **Stråkfestival**
- 1-2.8 **Bluesfestivalen augustiblues**
- 15-17.8 **Vita Damen-dagarna**

Rakvere och Lääne-Virumaa

(www.rakvere.ee, www.virol.ee)

- 2-5.7 **Teaterfestivalen Baltoscandal**, Rakvere teater
- 5-6.7 **Folkmusikdagarna Viru Säru**, Jäneda herrgård
- 5.7 **Fiskardagen**, Vergi
- 5.7 **Havsdagen**, Käsmu
- 17-20.7 **Võsu musikdagar**, Võsu
- 26-27.7 **Estlands Lantbruksdagar**, Jäneda

Vikingadagar, Käsmu

8-9.8 **Tapa stadsdagar**, Tapa

Narva

(www.narva.ee)

- 1.6-31.8 **Narva sommarteater 2008**
- 11-17.7 **Musikfestivalen Sju städer**
- 15.7 **Musica Livoniae**, klassisk musik i Narvas kyrka
- 8-10.8 **Narvas historiedagar 2008**, Narva museum
- 17.8 **Narva sommarmarknad**, borggården

Raplamaa

(www.raplamaa.ee)

- 7.6-26.7 **Konserter vid floden, Rapla**
- 20.7-9.8 **Rapla Kyrkomusikfestival** (i kyrkor i länen Raplamaa, Järvamaa, Viljandimaa och Läänemaa)
- 30.7-3.8 **Märjamaa Folk Festival**, Märjamaa

Viljandi och Viljandimaa

(www.viljandimaa.ee)

- 6-12.7 **Viljandi gammalmusikdagar**
- 11-13.7 **Karksi borgårdsfestival**, Karksi-Nuia
- 13.7 16 **Musica Livoniae Viljandi**
- 16.7 20 **Pauluse kirikus**
- 17-20.7 **Crystal Harmony** (Ryssland)
- 24-27.7 **Abja sommar dagar**, Abja-Paluoja
- Viljandi Folkmusikfestival**

Võru (www.voru.ee)

- 10-13.7 **Võru Folklorefestival**
- 8.8 **Nordisk-baltisk körfestival**
- 12-16.8 **Võru musikdagar 2008**
- 20-23.8 **Võru stadsdagar**

gallerier

Gallerii Magnon

Vene 19, Tallinn, tfn. +372 6 464 115, öppet ti-fr 11-18, lö 11-16.

008 - Moodne Valgustus

Rävala pst. 7, Tallinn, öppet må-fr 9-18.

24h gallerii

Öppet 24 h, Tallinn.

A-Gallerii

Hobusepea 8, Tallinn, öppet må-fr 10-18, lö 11-16.

Allee

Pikk 30, Tallinn, öppet må-fr 10-17, lö 11-15.

Deco Gallerii

Koidula 12A, Tallinn, öppet ti-fr 12-18, lö 12-16.

Draakoni Gallerii

Pikk 18, Tallinn, öppet må-fr 10-18, lö 10-17.

Fotokelder Lee (fotokällaren)

Raekoja 4/6, Tallinn, öppet to-ti 10.30-17.30.

Gallerii-G

Vabaduse väljak 6, Tallinn, öppet må-fr 10-18, lö 11-15.

Gallerii Molen

Viru 19, Tallinn, öppet må-fr 10-18, lö 10-17.

Haus Gallerii

Uus 17, Tallinn, öppet må-fr 10-18, lö 11-16.

Hobusepea gallerii

Hobusepea 2, Tallinn, öppet on-må 10-18.

Kastellaanimaja gallerii

Roheline aas 3, Tallinn, öppet on-må 12-19.

Kunstihoone gallerii

Vabaduse väljak 6, Tallinn, öppet on-må 12-18.

La Galeria Passage

Narva mnt. 15, Tallinn, öppet må-fr 10-19, lö 11-16.

Linnagallerii (Stadsgallerian)

Harju 13, Tallinn, öppet on-må 12-18.

Lühikese Jala Gallerii

Lühike jalg 6, Tallinn, öppet må-fr 10-18, lö-sö 10-17.

Müürigallerii

Müürivahe 20, Tallinn, öppet må-fr 10-18.30, lö 10-17.

Myy Art Gallerii

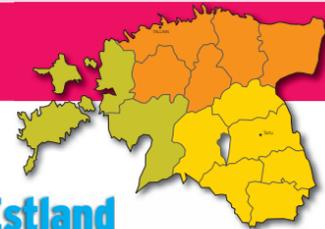
Müürivahe 36, Tallinn, öppet må-fr 10-18, lö 10-17.

Õpetajate Maja gallerii

Raekoja plats 14, Tallinn, öppet må-sö 11-18.

nyh
när var hur

Diverse information

Estland

GEOGRAFISKT LÄGE SAMT NATUR

Yta: 45 277 km²
Längd öst-väst: 350 km
Längd norr-söder: 240 km
Skog: 48% av totalytan
Öar: 1521 (största ön Ösel eller Saaremaa på svenska, 2 922 km²)
Sjöar: 1 200 (största sjön är Peipsi, 3 555 km², varav 1 529 km² tillhör Estland)
Största berget: Suur Munamägi, 318 m
Längsta floden: Pärnu jõgi 144 km

TID

GMT +2, eller 1 timme före Sverige

SPRÅK

Officiellt språk är estniska
Tillhör finsk-ugriska språkgruppen
Många ester talar även engelska, gäller speciellt servicepersonal.

PENGAR

Valutan heter **Eesti kroon**
Förkortning - **EEK**
I omlopp sedan 20.06.1992
Sedelvalörer 1, 2, 5, 10, 25, 50, 100 och 500 kroon. 1 och 5 kroon finns även som mynt. 1 kroon = hundra sent.
Växlingskursen i förhållande till svenska kronan, 1 SEK -1,71 EEK. Eesti kroon är bundet till euron genom kursen 1 EUR -15,65 EEK

BEFOLKNING

1 370 500 (enligt 2000 års folkräkning)
ester - 67,9%
ryssar - 25,6%
ukrainare - 2,1%
övriga - 4,4 %

TRO

Luthersk, Ortodox

Palun	Var så god
Aitäh, tänan	Tack
Palun vabandust	Förlåt, ursäkta
Tere, tervist	Goddag, hej
Tere hommikust	God morgon
Tere päevast	God dag
Tere õhtust	God kväll
Head ööd	God natt
Nagemist, head aega	Hej då, adjö
Kõike head, kõike paremat	Allt gott
Head reisi	Trevlig resa
Jätku leiba, head isu	Smaklig måltid
Terviseks	Skål
Kui palju see maksab?	Vad kostar det?
Kas teil on?	Har ni?

Kus on?	Var ligger.....?
Mis see on?	Vad är det?
Mida see tähendab?	Vad betyder det?
Kuidas elad/elate?	Hur mår Du/Ni?
Kuidas käsi käib, kuidas läheb?	Hur mår Du/Ni?
Pole viga	Bra/OK
Rõõm teid näha, meeldiv kohtuda	Trevligt att råkas/att ses
Oli meeldiv kohtuda	Det var trevligt att träffas
Oli meeldiv tutvuda	Det var trevligt att lära känna varann
Palju kell on?	Vad är klockan?
Mina ei oska eesti /vene keelt	Jag talar inte estniska/ryska
Kas te räägite rootsi keelt?	Talar ni svenska?
inglise/soome/saksa keelt?	engelska/finska/tyska?

LARMNUMMER

Polis 110
SOS alarm 112
Brandkåren 112
Ambulans 112
Larmnummer är gratis att ringa till.

ATT RINGA

Till, från och inom Estland
För samtal med mobiltelefon från Estland till Sverige, slå landsnumret +46, därefter det lokala riktnumret utan nolla. För ett samtal, t ex till Stockholm: +46 8 555 555 eller till en mobiltelefon +46 70 555 555.

För samtal till en estnisk telefon från en Sverige, slå landsnumret +372 och därefter abonnentnumret. T ex samtal till Tallinn, +372 6 555 555 eller till en estnisk mobiltelefon +372 56 555 555.

TRAFIK

I tätorter är hastighetsbegränsningen vanligtvis 50 km/h, men det förekommer sträckor med 40 km/h samt 30 km/h. Landsväghastigheten är 90 km/h, om inget annat angivits.

Biljusen skall vara tända dygnet runt, såväl i tätorter som på landsväg.
Promillegränsen i Estland är 0.
Bilbälte är obligatoriskt såväl fram som bak. Det är tillåtet att stanna vid väggkanten, om vägmärken inte anger annat. I större tätorter är parkering vanligtvis avgiftsbelagd, parkeringsbiletter finns att köpa i kiosker eller parkeringsautomater. I Tallinn är de första 15 minuterna gratis, men då måste tiden för parkeringsstart framgå genom parkeringsklocka eller vanlig papperslapp.
I Tallinns Gamla Stad är parkering avgiftsbelagd dygnet runt.

KREDITKORT, BANKOMATER, RESECHECKAR

De vanligaste kreditkortet accepteras i de flesta affärer och restauranger i Estland. De flesta banker och bankomater accepterar Visa, Mastercard, Diner's Club och Maestrokort. Resecheckar används sällan och är lättast att lösa in på banker.

nyh
när var hur

fartyg / flyg 7/2008

Fartygens tidtabeller

Stockholm - Tallinn

Dagligen
Avgång Stockholm 18.00
Ankomst Tallinn 10.00

Tallinn - Stockholm

Dagligen
Avgång Tallinn 18.00
Ankomst Stockholm 10.00

Fartyg:

Victoria och Romantika
Fartygen anlöper Mariehamn i båda riktningarna

Tallinn:

Tallinn Reisisadam
(passagerarhamnen)
D-terminal,
bokning tfn. +372 6 409 808.

Stockholm:

Frihamnsterminalen,
bokning tfn. +46 8 666 6001.
M/S Victorias avgångar.

■ Alla tider är lokala

Kapellskär - Paldiski

Dagligen
Från Kapellskär 22.45
Till Paldiski 09.30

Paldiski - Kapellskär

Dagligen
Från Paldiski 12.00
Till Kapellskär 21.30

Tidtabell MS Via Mare

Dagligen i båda riktningarna

Reguljär godstrafik upprätthålls med ro-ro fartygen MS Via Mare och MS Gute. Fartygen befördrar även passagerare men i begränsat antal.

MS Gute seglar med oregelbunden tidtabell

AS Baltic Scandinavian Lines.
Tfn. + 372 666 1675
E-mail: info@bsl.ee
www.bsl.ee

Resa med färja till

Saaremaa och Hiiumaa:
AS Saaremaa Laevakompanii,
tfn. +372 45 244 44,
fax +372 45 243 73, e-mail:
broneerimine@laevakompanii.ee,
www.laevakompanii.ee.

Flygtider

Stockholm - Tallinn - Stockholm

Upp till sex gånger dagligen med Estonian Air, SAS och Norwegian.

Göteborg - Tallinn

Dagligen utom lördagar,
City Airlines

Tallinn - Köpenhamn

Tre dagliga turer
med Estonian Air

Estonian Air

Lennujaama tee 13, Tallinn,
tfn. +372 6 401 160,
kassa: Vabaduse väljak 10, Tallinn,
tfn. +372 6 313 302.

Norwegian

Bokning och Kundtjänst:
tfn +46 8 528 06 820,
www.norwegian.no

Tallinn - Oslo

Dagliga turer med Estonian Air
och Norwegian

Tallinn - Helsingfors

Upp till elva gånger dagligen

Stockholm - Kuressaare/Ösel

Estonian Air och Skyways,
torsdagar och söndagar

■ Tidtabellerna kan ändras
med kort varsel.

På grund av byggarbeten på Tallinns flygplats ombuds alla passagerare att checka in minst 90 minuter före avgång. Kapaciteten är fram till sommaren 2008 delvis starkt begränsad i terminalen.

Tullregler

Regler för resandes införsel av alkohol. Gäller för privatpersoner över 20 år, som själv handlat alkoholen i ett annat EU land för eget bruk

- ☛ SPRITDRYCKER 10 LITER
- ☛ MELLANPRODUKTER (T.EX. STARKVIN) 20 LITER
- ☛ VINER 90 LITER (VARAV HÖGST 60 LITER MOUSSERANDE VIN)
- ☛ ÖL 110 LITER

DEFINITIONER

Spritdryck: alkoholhalten överstiger 22 volymprocent
Starkvin: alkoholhalt överstiger 15, men inte 22 volymprocent
Vin: annat vin än starkvin, samt annan alkoholdryck som överstiger 3,5, men inte 15 volymprocent och som inte är starköl.
Starköl: öl med en alkoholhalt som överstiger 3,5 volymprocent.

Källa: sammanfattning från
www.tullverket.se

Bilister-glöm ej registreringsbeviset i original

Alla som kommer med bil till Estland skall ha med sig registreringsbeviset i original, båda sidorna. Detta skall utan undantag kontrolleras av Tallink vid incheckning, både i Stockholm och Kapellskär. De som bokar bilplats skall även informeras vid bokningstillfälle och information om detta finns på Tallinks hemsida www.tallink.se. Tyvärr händer det alltför ofta att bilister trots detta glömmer bort reglerna.

The Baltic
GUIDE

Prenumeration

Ja tack, jag önskar och få aktuell information om Estland. Jag vill prenumerera på tidningen The Baltic Guide under ett år för endast 269 SEK.

Namn.....

Företag.....

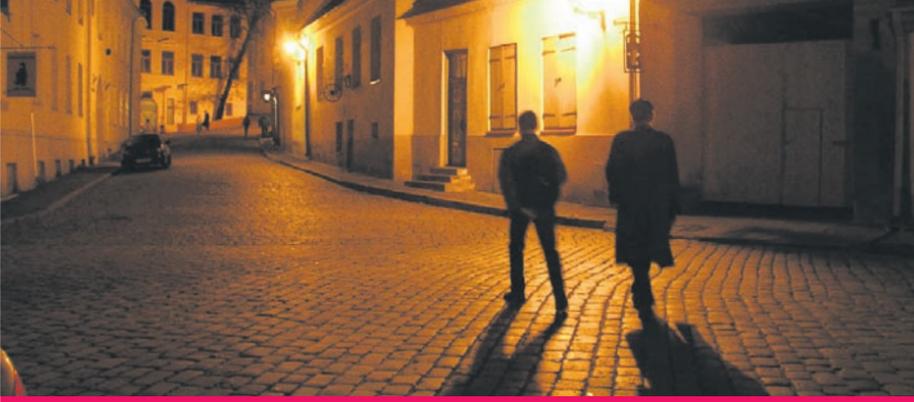
Adress.....

Telefon..... fax.....

Aktuell information om Estland

Du har möjlighet att prenumerera på The Baltic Guide tidningen direkt hem i brevlådan eller till företaget. Du får en helårsprenumerering (12 nummer) för endast 269 SEK
Vänligen faxa denna kupong på +372 6 117 761 eller klipp ut och skicka den till Põhja pst. 25, 10415 Tallinn.

nvh
NÄR VAR HUR

TURISTINFORMATION

Tallinn Turistinformation ■ O B3

Niguliste 2/Kullassepa 4, Tallinn, tfn. +372 6 457 777, fax +372 6 457 778. Öppet 1.9.–30.4. må–fr 9–17, lö 10–15, sö stängt.

Nytt turistinformationskontor på Viru Centrum i takt med det ständigt stigande antalet besökare i Tallinn ställs behov på bättre och mer turistinformation. Tallinns stad har haft ett kontor i gamla stan på hörnet av Niguliste och Kullassepagatorna, ett stenkast från rådhusplatsen. Nu har ett andra kontor öppnats i Viru Centrum.

- I fjol besöktes turistinformationskontoret av 150.000 besökare från 150 länder.
- Totalt fick kontoret 176.000 förfrågningar, en fördubbling i jämförelse med tidigare år.
- De flesta förfrågningarna gällde transport, inkvartering, handel, sevärigheter och evenemang.
- 91 procent av besökarna var utlänningar, varav de flesta finnar, svenskar och britter.

Tallinn Card kan köpas på följande ställen:

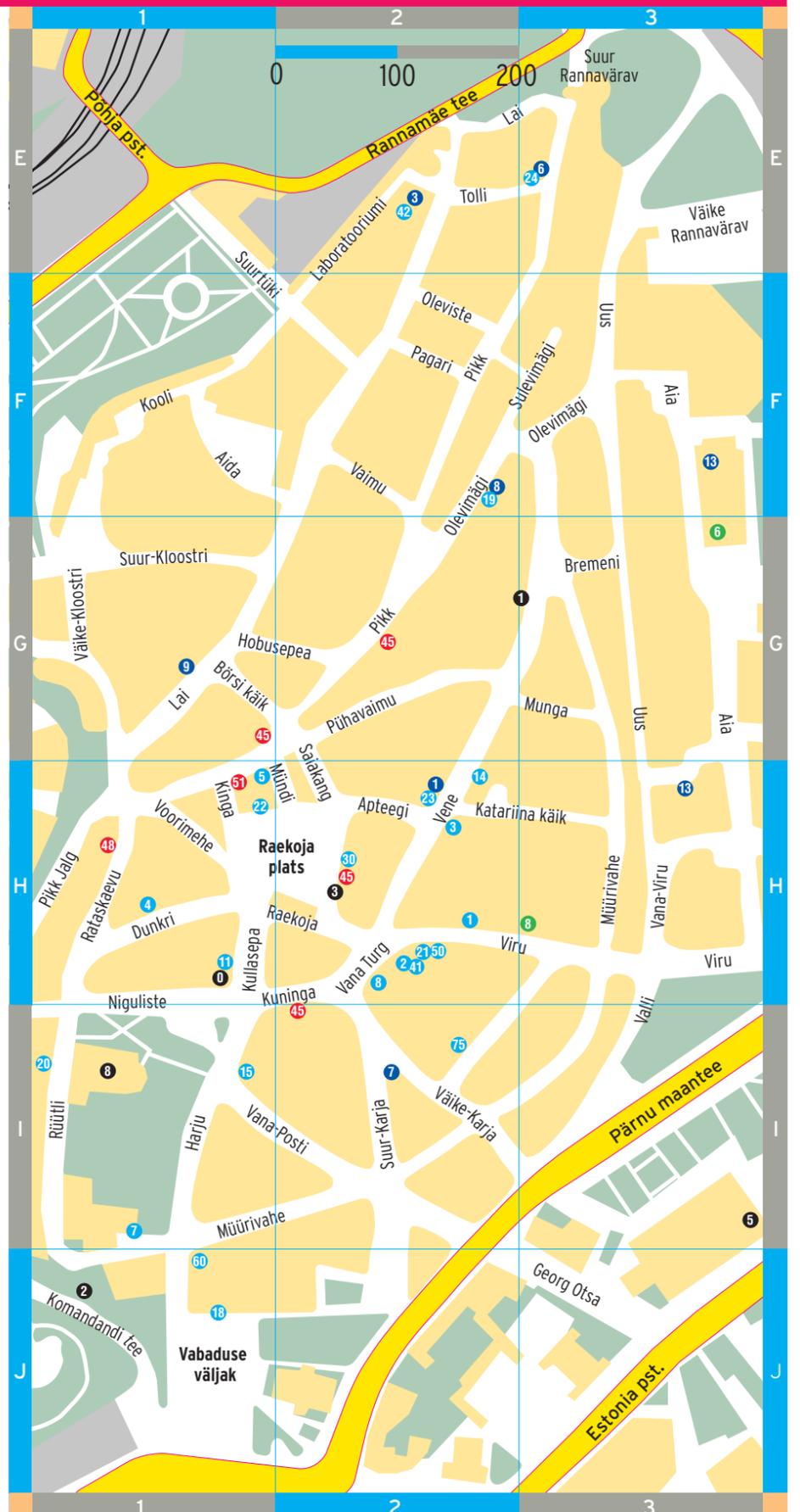
- Tallinns Turistinformation/Tallinna Turismiinfokeskus, Kullassepa 4/Niguliste 2, Viru Centrum.
- Terminal A och D i Tallinns hamn.
- De flesta hotell i Tallinn.

✓ Så här använder du kartkoderna

I slutet av vissa texter finns en kod bestående av en bokstav och ett nummer. Med hjälp av dessa hittar du enkelt på tidningens kartor.

- The Baltic Guide -tidningen har två kartor över Tallinn: En stor karta över centrum och en liten över Gamla Staden.
- På stora kartan löper bokstäverna A, B, C och D lodrätt och siffrorna 1, 2, 3, 4 och 5 vågrätt.
- På lilla kartan löper bokstäverna E, F, G, H, I, och J lodrätt och siffrorna 1, 2 och 3 vågrätt.
- Välj först rätt karta så hittar du stället du söker.

Karta över Gamla Stan

inkvartering

Hotell

Hotell Telegraaf ■ 1 H2

Vene 9, Tallinn, tfn. +372 6000 600, e-mail: info@telegraafhotel.com, www.telegraafhotel.com. Femstjärnigt lyxhotell i gamla stan i Tallinn. Reception och rums-service 24 timmar, underjordiskt garage, SPA tjänster, restaurang och konferensservice.

Meriton Grand Hotel Tallinn ■ 2 B1

Toompuiestee 27, Tallinn, tfn. +372 6 677 006, eller +372 6 677 007, fax +372 6 677 001, e-mail: reservations@meritonhotels.com, www.meritonhotels.com.

Meriton Grand Hotel Tallinn är ett fyrstjärnigt hotell, som ligger i anslutning till Gamla Stan. Hotellet har konferensrum, den i stan välkända buffe restaurangen Le Paris och caféet Mademoiselle.

TallinnCard 48h
TÄSKASVÄNNU ADULT

000 0000000 0

**FRITT INTRÄDE OCH
RABATTER TILL NÄSTAN 100
TURISTATTRAKTIONER**

www.tallinncard.ee

Meriton Old Town Hotel ■ 3 E2

Lai 49, Tallinn, tfn. +372 6 677 007, fax +372 6 141 311, e-mail: oldtown@meriton-hotels.com, www.meriton.ee. I direkt anslutning till Gamla Stan och nära hamnen finner du detta lilla mysiga hotell. Lugn miljö och serviceinriktad personal. Butiker och gallerier i närheten.

Scandic Palace ■ 4 B2

Vabaduse väljak 3, Tallinn, tfn. +372 6 407 300, fax +372 6 407 299, e-mail: palace@scandic-hotels.com, www.scandic-hotels.com. Promenadvärdnad från Gamla Stan.

Clarion Hotell Euroopa ■ 5 A3

Paadi 5, Tallinn, tfn. +372 6 699 777, fax +372 6 699 770, e-mail: info@euroopa.ee, www.euroopa.ee. Nytt fyrstjärnigt hotell i det historiska Rotermanni kvarteret – nära hamnen och på stenkast avstånd till gamla stan. 185 rymliga och eleganta rum, luftkonditionering, minibar, internetuppkoppling. Dessutom Medelhavsinspirerad restaurang, lobbybar, konferensavdelning, bastu, gym och bevakad parkering.

Hotell Kolm Öde ■ 6 E3

Pikk 71/Tolli 2, Tallinn, tfn. +372 6306 301, e-mail: info@threesistershotel.com, www.threesistershotel.com. Femstjärnigt lyxhotell i gamla stan i Tallinn. Reception och rumservice 24 timmar, restaurang och konferensservice.

Hotell Barons ■ 7 I2

Suur-Karja 7/Väike-Karja 2, Tallinn, tfn. +372 6 999 700, fax +372 6 999 710, e-mail: barons@baronshotel.ee, www.barons.ee. Elegant boutique hotell i gammalt bankpalats. Lilla och intima Barons ligger mitt i gamla stan. Restaurang Margarita, vinkällare och cigarr-lounge, lobbybar, konferensrum och bastu.

Hotell Olevi Residents ■ 8 F2

Olevimägi 4, Tallinn, tfn. +372 6 277 650, e-mail: olevi@olevi.ee, www.olevi.ee. Hotellet ligger nära St Olai kyrkan mitt i gamla stan i Tallinn. Hamen och järnvägsstationen på promenadvärdnad.

Hotell St. Olav ■ 9 G1

Lai 5, Tallinn, tfn. +372 6 161 180, e-mail: olav@olav.ee, www.olav.ee. Nytt hotell med historisk miljö i Tallinns måleriska gamla centrum. 120 rum, inklusive specialanpassade för handikappade och allergiker. Rysk restaurang med plats för 250 gäster.

St. Barbara Hotel ■ 10 B2

Roosikrantsi 2a, Tallinn, tfn. +372 6 400 040, e-mail: reservations@stbarbara.ee, www.stbarbara.ee. Hotell St. Barbara är ett mysigt 3-stjärnigt hotell i Tallinns centrum intill gamla stan. Inhytt i historisk miljö med 53 moderna rum tillsammans med populära tyska restaurang "Baieri Kelder".

L'Ermitage Hotel ■ 11 B1

Toompuiestee 19, Tallinn, tfn. +372 6 996 401, e-mail: reservations@lheritagehotel.ee, www.lheritagehotel.ee. 91 ombonade och modernt inredda rum, a' la carte restaurang med apptilliga rätter, konferensrum med all nödvändig utrustning och bastu för avslappning.

Kalev Spa Hotell ■ 12 F3

Aia 18, Tallinn, tel. +372 6 649 3300, e-mail: kalevspa@kalevspa.ee, www.kalevspa.ee. Kalev Spa – ett mycket bra wellness-hotell i gamla stan i Tallinn. 100 moderna rum, inklusive familjerum. Elegant skönhetsalong, välutrustat gym, fitness-program med instruktörer, stort äventyrsbad med 50-meters bassäng, barnbassäng, vattenrutschbanor och bastuavdelning.

Taanlinna Hotell ■ 13 H3

Uus 6, Tallinn, tel. +372 6 406 700, fax: +372 6 464 306, e-mail: info@taanlinna.ee, www.taanlinna.ee. Lite, mysigt och stilrent hotell i Tallinns pittoreska gamla stad. Hotellet har tre plan och inredningen är smakfull. Det finns 20 rum, restaurang, vinkällare, möteslok, bastu, parkering och under sommarhalvåret även sommarterrass – allt för att ni ska kunna trivas här.

Hotell Stroomi

Randla 11, Tallinn, tfn. +372 6 304 200, fax +372 6 304 500, e-mail: stroomi@stroomi.ee, www.stroomi.ee. Bekämt 2-stjärnigt hotell i ett lugnt område i Tallinn, endast 250 meter från stranden. Hotellet har 137 rum med plats för 250 gäster.

mat och dryck

Restauranger

Restaurang Oliver ■ 1 H2

Viru 3, Tallinn, tfn. +372 6 307 898, e-mail: viru3oliver@hot.ee, www.oliver.ee. Probably the best steaks in town.

Grillen Tre Grodor ■ 2 H2

Viru 2/Vanaturu 6, Tallinn, tfn. +372 6 466 900. Öppet 12–23. I hjärtat av Gamla Stan tillagas delikatesser framför dina ögon.

Restaurang Dominic ■ 3 H2

Vene 10, Tallinn +372 6410 400, e-mail: dominic@restoran.ee, www.restoran.ee. Elegant och ombonad restaurang för alla ålskare av det europeiska köket. Italiensk inspirerad kaféavdelning och franskinspirerad a' la carte avdelning.

Kuldse Notsu Körts ■ 4 H1

Dunkri 8, Tallinn, tfn. +372 6 286 567, www.notsu.ee. Traditionella estniska maträtter. Centralt läge i Gamla Stan. Endast 75 steg från Rådhusorget. Öppet dagligen 12–24.

Restaurang Turg ■ 5 H1

Müüdi 3, Tallinn, tfn. +372 6 412 456, e-mail: reserve@turg.ee, www.turg.ee. Öppet varje dag 12–23. Ny internationell restaurang nära Rådhusplatsen. Vacker inredning och god service. Utmärkta priser samt hög kvalitet.

Restaurang Meriton Grand Hotel Tallinn ■ 6 B1

Toompuiestee 27, Tallinn, tfn. 372 6 677 105, fax +372 6 677 167, e-mail: business@meritonhotels.com, www.meritonhotels.com. Öppet: a' la carte dagligen 12–15 och 18–23; lunchbuffé vardagar 12–15. Elegant inredd gourmet restaurang i Meriton Grand Hotel Tallinn. Internationell a' la carte-meny. Vardagar riklig lunchbuffé.

Grillhaus Daube ■ 7 I-1

Rüütli 11, Tallinn, tfn. +372 6 455 531, e-mail: daube@daube.ee, www.daube.ee. Besök vår nya grillrestaurang i Gamla Stan, endast 200 meter från Rådhusplatsen. Här hittar ni matportioner i olika storlekar, vänlig service och den öppna spisen som värmer Er under kallare kvällar. Nya Peppersack restaurangen är öppen.

Clazz ■ 8 H2

Vana Turg 2, gamla stan, Tallinn, tfn. +372 6 279 022, e-mail: clazz@clazz.ee, www.clazz.ee. Öppet dagligen 11–03. Internationell inredd restaurang för mogen smak i hjärtat av gamla stan, mitt emot Olde Hansa. Plats för 300 gäster med de bästa pärlorna från det europeiska köket. Fräscha drinkar, härlig stämning, jazz och blues.

Restaurang Gianni ■ 9 B3

Jõe 4a, Tallinn, tfn. +372 6 263 684, e-mail: info@gianni.ee, www.gianni.ee. Elegant och stilig italiensk gourmet-restaurang. Perfekt för evenemang och representation.

Restaurang-Café TAO ■ 10 B3

Tornimäe 3 (Tornimäe Ärikeskus, första våningen), Tallinn, tfn. +372 6 164 407, fax +372 6 164 409, e-mail: info@cafetao.ee, www.cafetao.ee. Vardagar lunchbuffé mellan 12–16. Öppet må–fr 8–24, lö–sö 10–24. Café Tao erbjuder orientaliskt kök i modern interiör. Restaurang-café, med läcker Sushi som tillverkas på platsen. Förutom den orientaliska a la carte meny erbjuder vi frukost.

Silk Sushi Restoran ■ 11 H1

Kullassepa 4, Tallinn, tfn. +372 648 4625, e-mail: info@silk.ee, www.silk.ee. Öppet dagligen 12–24. Modern och elegant restaurang mitt i Tallinn. Ett av de populärare ställena för Tallinnbor och turister med hälsosamma japanska och europeiska rätter. Stort urval sushirätter – havets delikatesser, lokalt kött,

Inkvartering

- Hotell Telegraaf ■ 1 H2
- Meriton Old Town Hotel ■ 3 E2
- Hotell Kolm Öde ■ 6 E3
- Hotell Barons ■ 7 I2
- Hotell Olevi Residents ■ 8 F2
- Hotell St. Olav ■ 9 G1
- Taanlinna Hotell ■ 13 H3

Mat och dryck

- Restaurang Oliver ■ 1 H2
- Grillen Tre Grodor ■ 2 H2
- Restaurang Dominic ■ 3 H2
- Kuldse Notsu Körts ■ 4 H1
- Restaurang Turg ■ 5 H1
- Grillhaus Daube ■ 7 I-1
- Clazz ■ 8 H2

Silk Sushi Restoran ■ 11 H1

- Restaurang Kloostri Ait ■ 14 H2
- Restaurang Pegasus ■ 15 I-1
- Restaurang Moskva ■ 18 J1
- Restaurang Olevi Residents ■ 19 F2
- H.H.Rüütel ■ 20 I-1
- Restaurang Peppersack ■ 21 H2
- Restaurang Maikrahv ■ 22 H1
- Restaurang Tchaikovsky ■ 23 H2
- Restaurang Kolm Öde ■ 24 E3
- Troika – rysk restaurang ■ 30 H2
- Kafé Elsebet ■ 41 H2
- Kafé Mademoiselle ■ 42 E2
- Arizona Saloon ■ 50 H2
- Pizza Americana ■ 60 J1
- Cafe Angels & Gay Club ■ 75 I-2

Shopping

- Estniska Handarbetsförbundet ■ 45 H2, G1, G2
- Vivian Vau ■ 48 H1

Skönhet och hälsa

- DeLaGardie Skönhetsalong ■ 8 H3

Övriga tjänster

- Tallinns Stadsmuseum ■ 1 G3
- Kiek in de Kōk ■ 2 J1
- Rådhusfängelsets fotomuseum ■ 3 H2
- Estlands Nationalopera ■ 5 I-3
- Niguliste museum ■ 8 I-1

grönsaker – allt tillagat på asiatiskt vis. Till sushirätterna passar japanskt öl och exotiskt plommonvin alldeles speciellt.

Silk Sushi Bar ■ 12 B3

Narva mnt. 15, Tallinn, tfn. +372 661 6099, e-mail: info@silk.ee, www.silk.ee. Öppet dagligen 11–23. Silk Sushi Bar – ny och modern sushibar nära Kadriorg-parken. Mysig miljö, bra betjäning och ett rikligt urval japanska och europeiska rätter är en garanti för romantiska och trevliga möten. Affärs-luncher måndag – fredag passande för affärspartners eller kollegor. Varför inte börja dagen med en smaglig frukost hos oss? Högsta kvalitet i mysig och elegant miljö.

Restaurang Kadriorg ■ 13 A4

Weizenbergi 18, Tallinn, tfn. +372 6013 636, e-mail: info@restorankadriorg.ee, www.restorankadriorg.ee. Öppet: Dagligen utom söndag 12–24, söndag 13–18.

Kittla smaklökarna och upplev det trendiga italienska köket tillsammans med en riklig värld av viner. Smaka på kött och fisk från den öppna lavagrillen. Även pasta, risotto, italiensk salami och parmaskinka. Fredag – söndag färsk ostrostr på meny! Vår vänliga betjäning garanterar bästa smakupplevelser i varm hemmiljö.

Restaurang Kloostri Ait ■ 14 H2

Vene tn 14, Tallinn, tfn. +372 6 446 887, e-mail: info@kloostriait.ee, www.kloostriait.ee. Öppet dagligen 12–24. Vår vänliga personal, jazzmusiken och ständigt nya konstutställningar bidrar till stämningen. Vårt estnisk-ryska kokteam garanterar härliga matupplevelser. Välkommen in och njut av den nutida gamla stan!

Restaurang Pegasus ■ 15 I-1

Harju 1, Tallinn, Tfn +372 6 314 040, e-mail: pegasus@restoranpegasus.ee.

www.restoranpegasus.ee. Restaurang Pegasus har fyra gånger hedrats med Estniska Gastronomiska Sällskapets högsta utmärkelse Silverskeden: Bästa restaurang i Estland, Bästa restaurang i Tallinn, Bästa köck i Estland och Bästa affärslunchen. Frukost med nybakade konditorivaror från och med klockan åtta, fördelaktiga luncherbidanden, kosmopolitiska à la carte-menyer; avslappande lördagskvällar med live jazzmusik. Öppet: Må–fr 08–24, lö 09–02, sö 10–23.

Restaurang Moskva ■ 18 J1

Vabaduse väljak 10, Tallinn, tfn +372 6 404 694, e-mail: moskva@moskva.ee, www.moskva.ee. Tallinns bästa mötesplats vid Frihetstorget. Inneställe för alla framgångsrika och trendiga sedan 1947.

Karta över centrala Tallinn

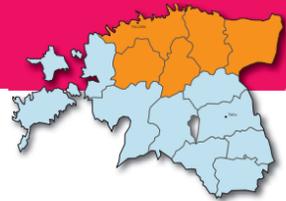

- A-Älle A4
- Aasa C1
- Ääsi C5
- Adamsoni B1
- Ahtri A2
- Aia A2
- Aida A2
- Äo B1
- Asunduse B4
- Benslini A4
- Eha B1
- Estonia pst B2
- Faehmanni B4
- Falgi tee B1
- Filtri tee C3
- Gildi C3
- Granidi A1
- Hariduse B2
- Harju B2
- Hermeni B3
- Herne C2
- Hobujaama B2
- Imanta C3
- Inseneri B2
- Invalidid C2
- Jahu A2
- Jakobi C3
- Jõe A3
- Jakobsoni B3
- Juhkentali C3
- Kaarli pst B2
- Kadri tee A5
- Kai A2
- Kalamaja A1
- Kalaranna A2
- Kalaranna A2
- Kallu A1
- Kanuti A2
- Kappeli C4
- Keru A3
- Katuspapi C4
- Kauba B1
- Kauka B2
- Kauna C2
- Kaupmehe B2
- Keldrimäe C3
- Kentmanni B2
- Kevade B1
- Kilustiku C5
- Kivimurru C4
- Kodu C2
- Kohtu B1
- Koidu B1
- Koidula B4
- Kõleri B4
- Kollane B3
- Komeedi C1
- Kooli A2
- Kopli A1
- Kotka C1
- Kõlli A1
- Kõllu A1
- Kotzebue A1
- Kreutzvaldi B3
- Kristlina C1
- Kuhbari B3
- Kunderi B3
- Kungla A1
- Kuninga B2
- Laagna tee B4
- Laagna tee B4
- Laboratooriumi A2
- Lahe A4
- Lai A2
- Lai A2
- Lakmae B2
- Lasnamäe B4
- Lasnamäe B4
- Lastekodu B3
- Laupeo B3
- Lauteri B2
- Leigeri A1
- Lennujaama tee D5
- Lennu B2
- Välke-Ameerika C1
- Välke-Karja B2
- Välke C2
- Vaimu A2
- Vaimu B5
- Vaigevase A1
- Vana-kala maja A1
- Vana-Lõuna C2
- Vana-Viru B2
- Varre D2
- Vase B3
- Veerenni B4
- Veerenni C1
- Veetorni C2
- Vene B2
- Vesivärava B4
- Videviku C1
- Villardi B1
- Vilmsi B3
- Vindi D1
- Virmalise C1
- Virmalise C1
- Viru B2
- Västluse C3
- Volta A1
- Waldenbergi A4
- Wiedemanni B4
- Wismari B1
- Nõmme tee C1

- Inkvartering**
- Meriton Grand Hotel Tallinn ■
- Scandic Palace ■ 4 B2
- Clarion Hotell Euroopa ■ 5 A3
- St. Barbara Hotel ■ 10 B2
- Mat och dryck**
- Restaurang Meriton Grand Hotel Tallinn ■ 6 B1
- Restaurang Gianni ■ 9 B3
- Restaurang-Café TAO ■ 10 B3
- Shopping**
- Continental Moda ■ 40 B3
- Claire Crystal ■ 41 A2, B2
- ABC King Extra ■ 42 B3
- Estniska Handarbetsförbundet ■ 45 B2
- Winstore ■ 46 A3
- Vävars ■ 47 B2
- Tallinna Kaubamaja (Tallins Varuhus) ■ 2 B2
- Viru Centrum/Viru Keskus ■ 3 B2
- Liviko ■ 31 A2
- Liviko ■ 31 B2
- Skönhet och hälsa**
- Stockoptika ■ 2, 4 B3
- Kaarli Tandklinik ■ 40 B1
- Kristina Kõisa Hambaravi OÜ ■ 41 B3
- Laservision (Synentrum) ■ 42 A3
- Auremedia Hälsocenter ■ 43
- Övriga tjänster**
- Lastemuseum (Barnmuseum) ■ 4 A1
- KUMU Konstmuseum ■ 6 B5
- Kadrioru konstmuseum ■ 7 A4
- Sveriges Exportråd ■ 9 B2

TALLINN OCH NORRA ESTLAND

Restaurang Olevi Residents ■ 19 F2
Olevimägi 4, Tallinn, tfn. +372 6 277 650,
e-mail: olevi@olevi.ee, www.olevi.ee
Den fascinerande matsalen med tre olika
salar och stilarter erbjuder smakupplevel-
ser även för de mest kräsna kunderna.

Medeltida

H.H. Rütüel ■ 20 I-1
Rütüli 4, Tallinn, Medeltida restaurang
i Gamla Staden, tfn./fax +372 6 464 157,
e-post: hrruutel@hrruutel.ee,
www.hrruutel.ee. Öppet varje dag 11-
Romantisk källarrestaurang i Gamla Stan.

Restaurang Peppersack ■ 21 H2
Viru 2/Vanaturu 6, Tallinn,
tfn. +372 6 466 800, fax +372 6 440 947,
e-mail: peppersack@peppersack.ee,
www.peppersack.ee. Öppet 11-24.
Här kan man njuta av god mat förmåligt
i historisk miljö. Äkta svärdfäktnings
fredag och lördag kväll!

Restaurang Maikrahv ■ 22 H1
Raekoja plats 8, Tallinn, tfn. +372 6 314 227,
fax +372 6 314 228, e-mail:
reserve@maikrahv.ee, www.maikrahv.ee,
öppet dagligen 9-23. Restaurangen där
äldriga traditioner förenas med dagens
trender, bjuder både på de bästa läckerhe-
terna från europeiskt kök och på traditio-
nella estniska maträtter.

Restaurang Tchaikovsky ■ 23 H2
Vene 9, Tallinn, bodsbeställning:
+372 6000 610, e-mail: tch aikovsky@tele-
graafhotel.com, www.telegraafhotel.com.
Lyxrestaurang på Hotell Telegraaf i gamla
stan i Tallinn. Nutidsanpassad 1700-tals meny.

Restaurang Kolm Öde ■ 24 E3
Pikk 71/Tolli 2, Tallinn, tfn. +372 6306 301,
e-mail: info@threesistershotel.com,
www.threesistershotel.com. Lyxrestaurang
på hotell Kolm Öde i gamla stan i Tallinn.
Restaurang och vinbar av högsta kvalitet i
engelsk stil, utomhusterrass och innergård.
Privata mottagningar kan arrangeras.

Olika länders kök

**Troika – rysk restaurang
och pub ■ 30 H2**
Raekoja plats 15, Tallinn, tfn. +372 6 276 245,
e-mail: restoran@troika.ee, www.troika.ee.
Öppet 11-24. Romantisk, nästintill gåtfull
atmosfär i källarrestaurangen som måste
upplevas. Den elegant inredningen och
levande ljus får dig och kända som om du
är mitt i en novell skriven av Tolstoj. Brett
utbud, vänlig betjäning och förvånansvärt
bra priser!

Kaféer

Kafé Elsebet ■ 41 H2
Viru 2/Vanaturu 6, Tallinn, tfn. +372 6 466 998,
fax +372 6 440 947. Öppet 8-20,
e-mail: peppersack@peppersack.ee,
www.peppersack.ee. Ugnsvarma bullar
och piroger tidigt om morgonen.

Kafé Mademoiselle ■ 42 B1, E2
Toompuiste 27, Tallinn (Meriton Grand
Hotel Tallinn), tfn. +372 6 677 150,
www.meritonhotels.com. Öppet varje dag 7-22.
Lai 49, Tallinn, (Meriton Old Town Hotel),
tfn. +372 6 141 350, www.meritonhotels.com.
Öppet varje dag 11-22. Meriton hotellens
väikända kaféer erbjuder konditorivaror
från det egna bageriet: kakor, tårter,
quicher, sallader och smörgåsar.

Barer, pubar

Arizona Saloon ■ 50 H2
Viru tn. 6 (Nära Rådhusorget), Tallinn,
tfn./fax +372 6 272 987. Öppet från tidigt

om morgonen till sent på natten. När hun-
ger eller törst överraskar. Vilda västern
mat och dryck. Trevlig betjäning. Öpasser-
bart ställe på Viru-gatan! Kolla dagens spe-
cialitet. www.arizonasaloon.ee.
Bar, saloon och matsal!

Pizza

Pizza Americana ■ 60 J1
Müürivahe 2, Tallinn. Öppet 11.30-
Pizza som inte mer kallas för pizza,
utan en gourmetupplevelse. Välj mellan
två olika storlekar Americana-pizzor,
"normal" för en eller två vuxna, eller
"stor" som fyller magen även för
6 personer. Mitt i Gamla Stan.

Gay

Cafe Angel & Gay Club ■ 75 I2
Sauna 1, Tallinn, tfn.+372 6 416 880,
info@clubangel.ee. Caféet öppet dagligen:
må-on 12:00-02:00, to-fr 12:00-... , lö
14:00-... , sö 14:00-01:00. Klubben öppen:
to-lö 23:00-... Angel Cafe & Gay Club –
Tallinns hetaste mötesplats! Tallinns bästa
fester, drinkar och mat med änglars heliga
touch, på Tallinns hetaste gata mitt i gamla
stan. På Angel finns inga främlingar- bara
vänner som ännu inte träffats!

skönhet och hälsa

Skönhetssalonger

Skönhetssalong Helena2 ■ 2 A2
Sadama 6, Tallinn Sadamarket, B avdelning,
första våningen. Tfn. +372 6 614 685,
öppet dagligen 8-19. Herr- och damfrisör,
härfärgning, permanent, manikyr, pedikyr,
massage, kosmetolog, makeup, piercing,
solarium, konstnaglar.

**Thailändsk massagstudio Oriental
House ■ 7 A2**
Kalaranna 6 / Võrgu 10, Tallinn,
tfn. +372 56 457 627, +372 6 8060 71,
e-mail: orientalhouse@orientalhouse.ee,
www.orientalhouse.ee. Må-fr 10-21, lö
10-18. Thailändsk massage får Din kropp
och själ i balans och ger Dig ny energi.

DeLaGardie Skönhetssalong ■ 8 H3
Sadama 6, Tallinn, tfn +372 631 4749,
e-mail: info@dlg.ee, www.dlg.ee,
öppet: må-lö 10-20, sö 10-17.
Skönhetssalong med stort urval tjänster i
centrum av Tallinn. DeLaGardie gallerian, 4
våningen. Härvård, kosmetik, manikyr,
pedikyr, konstnaglar, solarium, massage och
dayspa. Tidsbeställning, upp till fem perso-
ner samtidigt.

Optiker

Säästuoptika ■ 21 B2
Narva mnt. 1, Tallinn, Posthusets
första vån., tfn. +372 6 616 007.
Optika Pirita i TOP SPA hotellet
Regati pst. 1, Tallinn, +372 6 396 600,
Optika Viimsi i polikliniken, Randvere
tee 11, Harjumaa, tfn. +372 6 061 031.
Ögonläkare. Hos Säästuoptika sparar
du alltid!

+Optika ■ 23 B3
Narva mnt. 11D, Tallinn, (WTC huset),
tfn. +372 6 261 336, öppet må-fr 10-18.
Vi finns på 10 minuters promenadavstånd
från hamnen, 5 minuter från Hotell Viru.
Vänlig service. Alltid bra priser!

Stockoptika ■ 24 B3
Tartu mnt. 18, Tallinn,
tfn. +372 6 620 240,
Mittmot Stockmanns varuhus.

Eesti Optik
Väike-Karja 5, Tallinn, tfn. +372 6 443 121
Pärnu mnt 68, Tallinn, tfn. +372 6 453 941
Tartu mnt 45, Tallinn, tfn. +372 6 484 874
Pärnu mnt 17, Tallinn, tfn. +372 6 615 740
Öppet må-fr 9-18, lö 10-15.

Läkartjänster

Kaarli Tandklinik ■ 40 B1
Toompuiste 4, Tallinn, tfn. +372 6 119 119,
fax +372 6 609 809, e-mail: info@khp.ee,
www.khp.ee. Kaarli Tandklinik ger kvalitativ
och mångsidig tandvård till bra priser
och utan långa väntetider.

Kristina Kiisa Hambaravi OÜ ■ 41 B3
Tornimäe 7, STR, tfn. +372 616 4500, den-
tist@dentist.ee, www.dentist.ee. Tandvård i
Tallinns centrum. Vi erbjuder: förebyggan-
de tandvård, fyllningsterapi, protetik inkl.
implantat, kirurgi, tandreglering. Vi har
svenskalande och svenskt utbildad personal.

Laservision (Syncentrum) ■ 42 A3
Ahtri 6a, tfn +372 6 264 270,
e-mail: laservision@laservision.ee,
www.laservision.ee.
Laserkirurgiska ingrepp – LASIKmetoden
hjälp Dig bli kvitt glasögonen. För alla
med synfel -12 till +3. Våra läkare har flerå-
rig erfarenhet av Wavelight 400 eximerla-
ser – världens mest populära system.
Öppet må-fr 9-18, lö 10-15.

Auremedia Hälsocenter ■ 43
Tfn. +372 5647 2559, +372 5817 1884,
e-mail: aurea.media@mail.ee,
www.auremedia.ee.
Rengör organismen utan läkemedel. På
Auremedia får du råd hur man kan före-
bygga sjukdomar samt hjälp med att finna
bakomliggande orsaker till dina sjukdomar.
Bokning och information dagligen 9-20.

SPA och sanatorier

**Kalev Spa – spa-hotell
med äventyrsbad ■ 6 G3**
Aia 18, Tallinn, tel. +372 6 649 3300,
e-mail: kalevspa@kalevspa.ee,
www.kalevspa.ee. Baltikums största stads-
spa i gamla stan i Tallinn: 50-meters bas-
säng, barnbassäng, bubbelbad och bastu-
avdelning. Hälsoavdelning med välutrustat
gym och gruppträning. Bli omhändertagen i
den eleganta skönhetsalongen.

shopping

Livsmedel, konsumtions- och kapitalvaror

**Tallinna Kaubamaja
(Tallinns Varuhus) ■ 2 B2**
Gonsiori 2, Tallinn, tfn: +372 667 3100,
e-mail: tallinn@kaubamaja.ee,
www.kaubamaja.ee. Estlands populäraste
varuhus sedan 1960. Mode, kosmetik,
heminredning, hemelektronik och livs-

medel på tusentals kvadratmeter.
Öppet dagligen 9-21 (livsmedel 9-22).

Viru Centrum/Viru Keskus ■ 3 B2
Viru väljak 4, Tallinn, tfn. +372 6 101 444,
fax +372 6 101 401, e-mail:
info@virukeskus.com, www.virukeskus.com.
Öppet dagligen 9-22, inkluderar livsmedel-
savgdelningen. Högsta klassens shopping-
centrum i hjärtat av Tallinn. Viru Centrum/
Viru Keskus erbjuder över 100 affärer med
mode, kosmetik, fritid och sport, presenter,
elektronik och mycket annat. Flera interna-
tionellt kända varumärken som Diesel,
Mango, Zara, Hugo Boss och The Body
Shop. I Viru Centrum/Viru Keskus ligger
även populära Tallinns Varuhus/
Tallinna Kaubamaja.

Sikupilli Prisma
Tartu mnt. 87, Tallinn
(Sikupilli Shoppingcenter),
tfn. +372 6 809 500, fax +372 6 809 609,
e-mail: sikupilli@prismamarket.ee.
Öppet dagligen 8-23.

Rocca al Mare Prisma
Paldiski mnt. 102, Tallinn (Rocca al Mare
Shoppingcenter), öppet dagligen 8-23.
Tfn. +372 6 659 000, fax +372 6 659 040,
e-mail: roccaalmare@prismamarket.ee.

Mustamäe Prisma
Tammsaare tee 116, Tallinn (Mustamäe
Shoppingcenter), tfn. +372 6 809 700,
fax +372 6 809 709, e-mail:
mustamäe@prismamarket.ee.
Öppet dagligen 8-23.

Kristiine Prisma
Endla 45, Tallinn (Kristiine Shoppingcenter),
tfn. +372 6 809 800, fax +372 6 809 809,
e-post: kristiine@prismamarket.ee.
Öppet dagligen 8-23.

Alkoholaffärer

Liviko ■ 30 A2
Mere pst. 6, Tallinn,
öppet må-ö 9-20, sö 9-17.

Liviko ■ 31 B3
Narva mnt. 7, Tallinn,
öppet må-ö 8.30-24.
Största alkoholsortimentet.

Övriga affärer

Continental Moda ■ 40 B3
Tartu mnt. 18, Tallinn, tfn. +372 6 620 232.
Festkläder för damer. Vi har lösningar
för alla storlekar.

Claire Crystal ■ 41 A2, B2
Vana-Viru 11, Tallinn, öppet må-lö 10-18,
sö 11-17. **Sadama 6/8**, Tallinn, "Sadamarket"
I & II våningen, Öppet dagligen 8-19.
Endla 45, Tallinn, "Kristiine Keskus" i vänin-
gen, Öppet dagligen 10-21, www.kristall.ee.
Viru Centrum, Viru väljak 4, öppet må-fr
9-21. Bästa kristallbutiken som du kan
hitta!

ABC King Extra ■ 42 B3
Tartugatan 35, Tallinn, Tfn. +372 6 411 068,
e-mail: abcking@abcking.ee, www.abcking.ee.
Öppet må-fr 10-19, lö 10-17, sö 10-16.
ABC-kedjans outlet-affär. Stort urval kvali-
tetsmärken som Puma, Vagabond och New
Balance. Utförsäljning till lågpris. I närhe-
ten av Stockmanns varuhus. I samma loka-
ler även A&G mode-outlet.

**Estniska Handarbetsförbundet
■ 45 B2, H2, G1, G2**
Hantverkshuset, Pikk tn.22, försäljning,
utställningar, arbetsrummen.
Hantverksskällaren, Kuninga 1. **Viru
Centret**, Viru väljak 4/6.
Raekoja plats 17 (Rådhusorget).
Hantverkshuset, Pikk 15. Tfn. +372 6 604 772

Winstore ■ 46 A3
Lootsi 7, Stormarknaden Norde Centrum,
Tallinn, tel. +372 6 698 850,
www.winstore.ee. Öppet dagligen 9-21.
Intill hamnen. Stor vin- och spritaffär på
stormarknaden Norde Centrum. Brett urval
öl, vin och starksprit. Gratis parkering.

Vävars ■ 47 B2
Aia 3/Vana-Viru 10 (i köpcentret WW Passaž)
Vi syr själva, vår fabrik allt av lin!
Gardinor, borddukar, handdukar, lakan,
örngott, morgonrockar och mycket annat.

Vivian Vau ■ 48 H1
Rataskaevu 2, Tallinn, tfn. +372 6 416 440,
www.vivianvau.ee, e-mail: info@vivianvau.ee
Vivian Vau med butik i gamla stan erbjuder
stort urval italiensk design. Senaste mode
inom skor, stövlar och harmonierande
handväskor. Även större storlekar.
Öppet: må-fr 11-19, lö 12-16.

övrige tjänster

Övrigt

Estlands Nationalopera ■ 5 I-3
Estonia pst. 4, Tallinn, tfn. +372 6 831 260,
e-mail: estonia@opera.ee, www.opera.ee
Estland största opera- och balettheater
erbjuder föreställningar för alla smaker. Det
historiska operahuset som ligger i hjärtat
av Tallinn håller öppet sex dagar i veckan.
Här får du vackra musikupplevelser till bra
priser! Kassorna är öppna varje dag 11-19,
tfn +372 6 831 215. Mycket välkomna!

Sveriges Exportråd ■ 9 B2
Narva mnt. 5, Tallinn, tfn. +372 6 651 800,
e-mail: estland@swedishtrade.se,
www.swedishtrade.se/estland.
Exportrådet hjälper ditt företag att växa
internationellt och vi finns på plats.

Museer

**Tallinna Linnamuseum
(Tallinns Stadsmuseum) ■ 1 G3**
Vene 17, Tallinn. Öppet on-må 10.30-18,
stängt ti.

Kiek in de Kök ■ 2 J1
Komandandi tee 2, Tallinn.
Öppet ti-sö 10.30-18, stängt må.
Tallinns stadsmurars historia.

**Raevangla Fotomuuseum (Rådhus-
fängelsets fotomuuseum) ■ 3 H2**
Raekoja 4/6, Tallinn. Öppet to-ti 10.30-18,
stängt on.

Lastemuuseum (Barnmuseum) ■ 4 A1
Kotzebue 16, Tallinn. Öppet on-sö,
10.30-18, stängt må, ti.

KUMU Konstmuseum ■ 6 B5
Weizenbergi 34 / Valge 1, Tallinn,
tfn. +372 602 6000, +372 602 6001,
fax +372 602 6002, e-mail: muuseum@ekm.ee,
www.ekm.ee/ekm.php. Kumu – den levande
konstens museum. Öppet: maj-sept. ti-sö
11-18, okt-april on-sö 11-18.

Kadrioru konstmuseum ■ 7 A4
Kadrioru slottet: Weizenbergi 37,
Mikkeli muuseum: Weizenbergi 28, Tallinn;
tfn.+372 606 6400, fax +372 606 6401,
e-mail: kadriorg@ekm.ee,
www.ekm.ee/kadriorg.php. Europeiska och
ryska konstparlor i ett barockslott. Här
visas även den största och dyrbaraste pri-
vata kollektionen som donerats till museet.
Öppet: Kadrioru slottet maj-sept ti-sö
10-17; okt-april on-sö 10-17.
Mikkeli muuseum on-sö 10-17.

Niguliste muuseum ■ 8 I-1
Niguliste 3, Tallinn, tfn. +372 631 4330,
fax +372 631 4327, e-mail:
niguliste@ekm.ee, www.ekm.ee/niguliste.php
Unik kyrkokonst från medeltid till barock.
Europas största silversamlingar från gillen
och brödraskap. Öppet on-sö 10-17.

Adamson-Ericu muuseum
Lühike jalg 3, Tallinn, tfn. +372 644 5838,
fax +372 644 5837, e-mail: adamson-
eric@ekm.ee, www.ekm.ee/adamson.php
Mångsidiga verk av en enastående konst-
när. Öppet on-sö 11-18.

Kristjan Raua muuseum
K. Raua 8, Tallinn,
tfn. +372 670 0023, fax +372 602 6002,
e-mail: kristjan.raud@ekm.ee,
www.ekm.ee/raud.php.
Den stora nationalromantikerns liv och
skapande. Öppet to-lö 10-17. Stängt i juli.

Peeter I Hemmuuseum
Mäekalda 2, Tallinn (Kadrioru parken).
Öppet on-sö kl. 11-19 (1.03-1.09),
stängt må, ti.

Eduard Vilde Muuseet
Roheline Aas 3, Tallinn (Kadrioru parken).
Öppet on-må kl. 11-18, stängt ti.
Författaren Ed.Vildes (1865-1933)
sista hem, 1930-talets interiör, överblick
över författarens liv och skrivna verk.

A. H. Tammsaare Muuseet
Koidula 12A, Tallinn (Kadrioru parken).
Öppet on-må 11-18, stängt ti.
Författaren A.H.Tammsaares (1878-1940)
sista hem, överblick över hans liv
och skrivna verk.

Friluftsmuseet
Vabaõhumuuseumi tee 12, Tallinn,
tfn+372 6 549 100, www.evm.ee.
Öppet alla dagar om året (förutom
24.06 – midsommarrafton). Kom och bekan-
ta dig med Estlands landarkitektur och
bymiljö i den vackra 80 hektar stora
parken från 1800-talet och framåt!

Eesti Käsitöö Maja
(Estniska Hantverkshuset Konstgalleri)
Pikk 22, Tallinn,
öppet må-lö 10-18, sö 10-17.

Taxi

▣ Taxibilarnas kilometerpriser kan ha olika taxor beroen-
de på när på dygnet man åker. Natttaxan som gäller
mellan 23.00-06.00 är givetvis dyrare. Varje
taxiföretag har rätt till fri prissättning. Däre-
mot skall det i alla taxibilar väl synligt
finnas taxichaufförens licens med foto.

▣ I dagens prisläge på taximarkna-
den kostar en enkelresa från Sokos
Hotel Viru inom det inringade
området i Tallinn under normalför-
hållanden (läs trafik) cirka 50 EEK
(beroende lite på framkörningsavgif-
ten). Cirkels radie är på ungefär
1,5 kilometer. Om det skulle vara
bilköer eller att taxin måste stanna till
någonstans på kundens begäran kan
priset givetvis variera lite och oftast vara
högre. Prislistan på alla taxitjänster både på

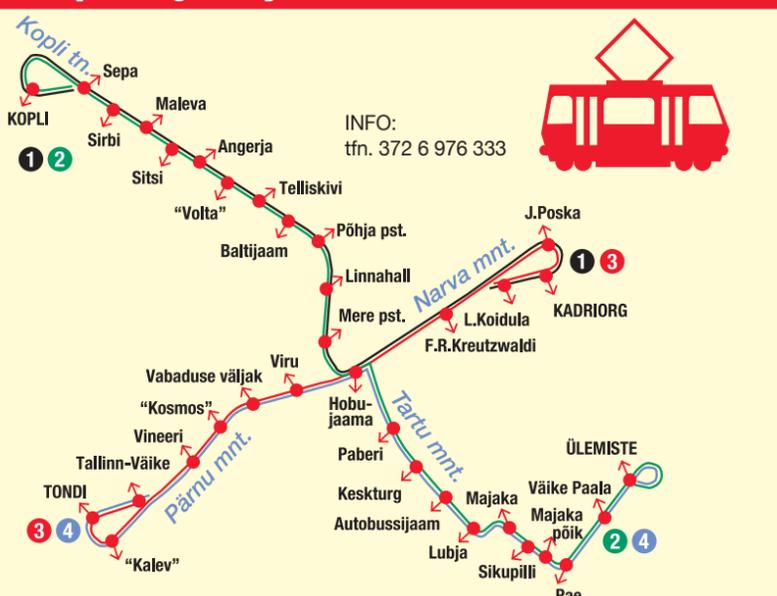
estniska och engelska finner ni på höger bakruta på bilen
samt framme vid passagerarsätet.

▣ I prislistan skall framkörningsavgift, kilome-
terpris och tidstariff framgå. Pris för resan
skall framgå av taxametern, d v s man
skall inte gå med på "överenskommet
pris". Vid behov och önskemål skall
man begära ett utskrivet kvitto, som
varje taxichaufför skall kunna ge till
kunden. Om chauffören av en eller
annan orsak vägrar att ge ett kvit-
to, har man som kund rätt att neka
betalning för resan.

▣ Om du känner att resan kostade
alldeles på för tok för mycket, skall du
notera bilens registreringsnummer, vilket
datum händelsen ägde rum samt notera
taxiföretagets namn.

▣ Om du tror att du har fallit offer och blivit lurad,
skall du skriva klagomål till adressen: tta@tallinnlv.ee
och/eller till tidningen The Baltic Guide på adressen:
balticguide@balticguide.ee.

Spårvagnslinjer

Tips: I receptionen på Sokos Hotel Viru och Pirita Top Spa
Hotell kan man köpa taxikuponger, men vilka man kan åka
från respektive hotell till hamnen.

nyh
när var hur

TURISTINFORMATION

Pärnu Turistinformation
Rüütli 16, Pärnu
tfn. +372 44 73 000, fax +372 44 73 001
e-mail: tourism@parnu.info
www.parnu.ee, www.visitestonia.com

Haapsalu Turistinformation
Posti 37, Haapsalu, tfn. +372 47 33 248
e-mail: haapsalu@visitestonia.com
www.haapsalu.ee, www.visitestonia.com

Saaremaa (Ösel) Turistinformation
Tallinna 2, Kuressaare
tfn. +372 45 33 120, fax +372 45 33 120
e-mail: info@visitestonia.com
www.visitestonia.com

Hiiumaa (Dagö) Turistinformation
Hiiumaa tn. 1, Kärdla
tfn. +372 46 22 232, fax +372 46 22 232
e-mail: hiiumaa@visitestonia.com
www.hiiumaa.ee, www.visitestonia.com

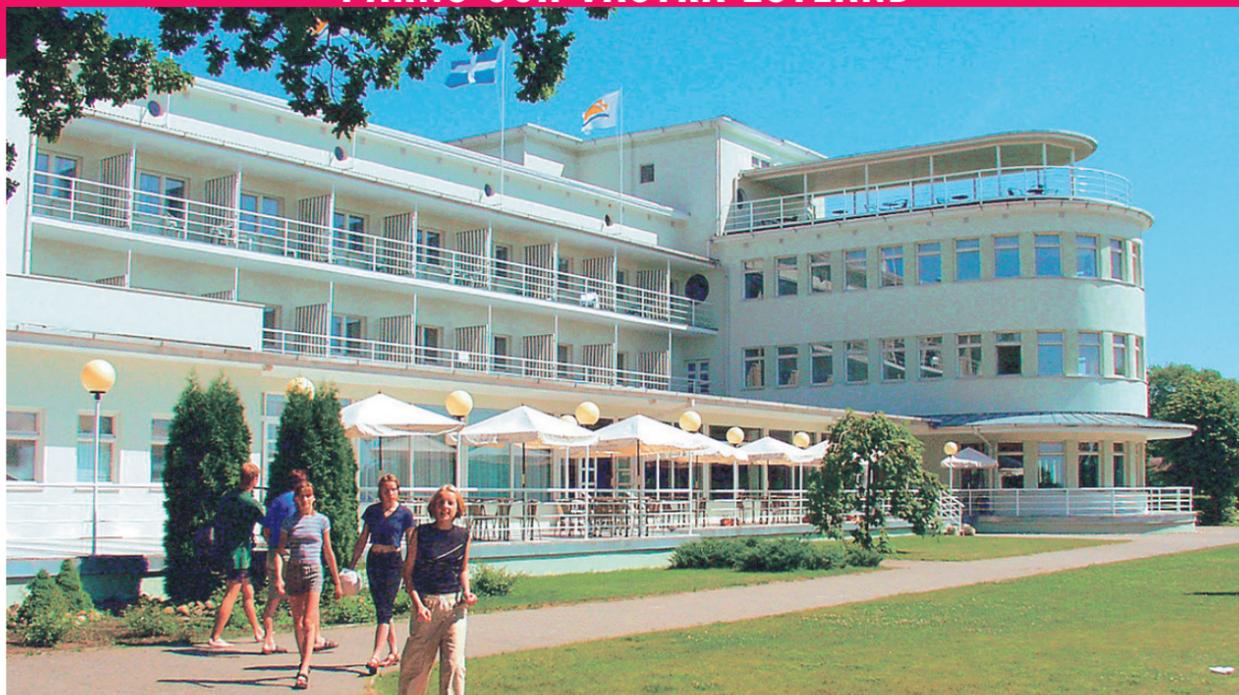
inkvartering

Hotell, Pärnu

Ammende Villa
Mere pst. 7, Pärnu, tfn. +372 44 738 88,
e-mail: ammende@ammende.ee,
www.ammende.ee. Estlands stiligaste och
mest stilrena jugendbyggnad från 1905.
Ammende Villa är idag en av Pärnus mest
omtyckta sevärdheter, som inte bara skall
avnjutas utifrån, det är ett gediget hotell
och restaurang i världsklass med massor
av musik- och konstupplevelser.

Koidulapark Hotell
Kuninga 38, Pärnu, tfn. +372 447 7030,
e-mail: info@koidulaparkhotell.ee,
www.koidulaparkhotell.ee. Koidulapark
Hotell är ett litet familjevänligt hotell i hjär-
tat av Pärnu. Hotellens modernt utrustade
konferensanläggning som har plats för upp
till 25 personer, är ett perfekt ställe för att
genomföra mindre privata sammankomster.

Inge Villa
Kaarli 20, Pärnu, Tfn. +372 443 8510,
e-mail: info@ingevilla.ee, www.ingevilla.ee
Nyrenoverat svenskt villahotell med suve-
rant läge nära Pärnus fantastiska strand och
den nya strandpromenaden. Totalt 11 rum
med bra standard. 3 är juniorsviter.

Scandic Rannahotell
Ranna pst 5, Pärnu,
tfn. +372 44 329 50, fax +372 44 329 18,
e-mail: rannahotell@scandic-hotels.com,
www.scandic-hotels.com.
Elegant semester- och konferenshotell.
Bästa strandläge.

Lepanina Hotell
Kabli küla, Häädemeeste vald,
tfn. +372 446 5024, e-mail:
lepanina@lepanina.ee, www.lepanina.ee
Lepanina hotell är perfekt för familjese-
mester eller romantisk semester för två,
för evenemang som seminarier, konferen-
ser och företagsevents. Vacker omgivning
och god service garanterar en oförglömlig
upplevelse.

Hotell, Saaremaa

Linnahotell - Kuressaare stadshotell
Address: Lasteaia 7, Kuressaare,
tel. +372 45 31 888, fax: +372 45 33 688,
e-mail: linnahotell@kontaktid.ee
Erbjuder logi i 18 rum med alla bekväm-
ligheter, hotellet har även två bastur, res-
taurang, möteslokal, samkvämsrum med
öppen spis och trådlös Internet i hela
byggnaden.

Pensionat, vandrarhem, B and B
Konse camping och gästhus
Suur-Jõe 44a, Pärnu,

gsm +372 53 435 092, fax +372 44 75 561,
e-mail: info@konse.ee, www.konse.ee.
Gästhus, 45 husbilplatser utrustade med
el, bastu med öppen spis, cykeluthyrning.

Löuna Hostel
Löuna 2, Pärnu, tfn. +372 44 309 43,
fax +372 44 309 44, mob +372 56 650 130,
e-mail: hostellouna@hotmail.com,
www.elisabet.ee/hostel/
Hostel Pärnu i centrum. Alla intressanta
sevärdheter på promenadavstånd. Hostelet
har 2,4,5,6-bäddrum och familjesvit, totalt
50 platser.

Green Villa
Green Villa B&B. Vee 2, Pärnu,
tel. +372 4 436 040, +372 56 467 273,
+372 55 662 706,
e-mail: nznou@hotmail.com, www.greenvilla.ee.
Bekvämt villa i jugendstil i närheten av
centrum och havet. Alla bekvämligheter,
internet och videoövervakning.

Aare Hostel
Aare Hostel B&B. Tallinna mnt. 11,
Pärnu, tel. +372 4 436 040, +372 56 467 273,
+372 55 662 706, e-mail: nznou@hotmail.com,
www.greenvilla.ee. Bekvämt hostel med
tilläggsstjänster. Bastu, bassäng, skönhets-
salong, massage. Internet och videoöver-
vakning.

Aisa Kodumajutus
Aisa Heminkvartering. Aisa 4a, Pärnu,

info tel +372 50 42 502,
bokning +372 56 655 166,
e-mail: info@aisakodumajutus.ee,
www.aisamajutus.ee. Inkvartering i lugnt
och vackert område alldeles i närheten av
centrum och havet. Alla bekvämligheter för
en trevlig semester. WIFI, videoövervakning

Baltcott - Baltic Cottage Agency
Lahe 3, Tallinn, tfn. +372 6 485 788,
e-mail: info@baltcott.com, www.baltcott.se.
Vi erbjuder sommarstugor över hela Estland
och semesterlägenheter i de större städer-
na. Se hela utbudet på vår hemsida eller
kontakta oss. Vår personal talar svenska.

skönhet och hälsa

Optiker, Pärnu

Eesti Optik
Hospidali 14, Pärnu, tfn. +372 44 403 45
Rüütli 47, Pärnu, tfn. +372 44 368 86
Öppet må-fr 9-18, lö 10-15.

SPA och sanatorier, Pärnu

Viiking Hotell
Sadama 12, Pärnu,
tfn. +372 44 312 93, fax +372 44 314 92,
e-mail: viiking@online.ee, www.viiking.ee.
Hotellet-hälsocentret ligger på kort prome-

nadavstånd från stranden och Pärnu cen-
trum. 120 rum, restaurang, lobbybar, skön-
hetssalong, bastu, bassäng, konfe-
renstjänster.

Hälsocenter Estonia
A.H. Tammsaare pst. 4a, Pärnu,
tfn. +372 44 769 05, +372 44 768 95,
+372 44 769 15, fax +372 44 769 01,
e-mail: estonia@spaestonia.ee,
www.spaestonia.ee. I rehabiliteringscentret
Estonias tre hus, det Vita, Park och Gröna
huset finns det totalt plats för 530 gäster.
Över 30 olika behandlingar. Ni har tillgång
till saltkammare, hälsokapsel, bastur, barer,
gym, frisörsalong, kosmetiksalong och
mycket mer.

Saaremaa Spa Hotel Saaremaa Vallss
Kastani 20, Kuressaare, tfn. +372 45 27 100,
e-mail: valss.admin@saaremaaspahotels.eu,
www.saaremaaspahotels.eu. Nutida och
moderna thermalanläggningar. Familje-
vänligt med möjlighet till inkvartering i
familjerum, rum för barn och barnvakt.
Massor av avkopplings- och hälsopaket. Golf.

Saaremaa Spa Hotel Rüütli
Pargi 12, Kuressaare, tfn. +372 45 48 100,
e-mail: ryytli.admin@saaremaaspahotels.eu,
www.saaremaaspahotels.eu.

Saaremaa Spa Hotel Meri
Pargi 16, Kuressaare, tfn. +372 45 22 100,
e-mail: meri.admin@saaremaaspahotels.eu,
www.saaremaaspahotels.eu.

SPA och sanatorier, Kuressaare Saaremaa (Ösel)

Grand Rose SPA
Tallinna 15, Kuressaare, tfn. +372 666 7000,
e-mail: info@grandrose.ee, www.grandrose.ee
Nyöppnat exklusivt hotell med lyxig spa-
och relaxavdelning i centrala Kuressaare.
130 bäddar. Två sviter, åtta Rose deluxe
rum och 55 dubbelrum varav nio för all-
ergiker. Stort antal olika massagerum, salt-
kammare, exotiska vaxinpackningar mm.

SPA och sanatorier, Haapsalu

Thalasso SPA Hotell Fra Mare
Ranna tee 2, Haapsalu, tfn. +372 47 246 00,
e-mail: framare@framare.ee, www.framare.ee
På promenadavstånd från Haapsalu cen-
trum, direkt vid havet mitt i en tallskog. A la
carte restaurang, lobby-bar, utomhuster-
rass på sommaren, terapi- och vårdavdel-
ning, Thalasso Day SPA bad- och relaxpark.

Spa Hotell Laine
Sadama 9/11, Haapsalu, tfn. +372 47 244 00,
e-mail: info@laine.ee, www.laine.ee
Spa Hotell Laine med verksamhet sedan
1994 erbjuder 7-dagars paket med olika
procedurer för att bota muskel-, led- och
nervsjukdomar. Restaurang, skönhets-
salong och simbassäng på hotellet.

övriga tjänster

Pärnu Konserthus
Aida 4, Pärnu, Estland, tfn. +372 44 55 810,
www.concert.ee, e-mail: parnu@concert.ee.
Estlands bästa konserthus med perfekt
akustik och utmärkta salar. Här har man
arrangerat allt från kammarkonserter,
galakvällar, banketter och konferenser till
opera och balettaffärer. Öppet: må-fr 11-20,
lö 10-16, sön 1 timme före föreställningar.

Haapsalu

Läänemaa Muuseum
Kooli 5, Haapsalu, tel. +372 473 7065,
GSM +372 527 6244, e-mail:
haapsalu@ilon.ee, www.ilon.ee
Kom till Ilons Sagoland och titta på Ilon
Wiklunds barnboksbildningar på
Läänemaa Muuseum. Öppet dagligen
utom måndag och tisdag 11-18.

nyh
när var hur

TURISTINFORMATION

Tartu Turistbyrå
Raekoda, Tartu
tfn. +372 7 442 111, fax +372 7 442 111
e-mail: info@visittartu.com
www.visittartu.com

Otepää Turistinformation
Lipuväljak 13, Otepää, Valgamaa
tfn. +372 76 612 00, fax +372 76 612 46
e-mail: otepa@visitestonia.com
www.otepa.ee, www.visitestonia.com

inkvartering

Hotell, Tartu

Tartu Hotell
Soola 3, Tartu, tfn. +372 7 314 300,
gsm +372 51 800 09, fax +372 7 314 301,
e-mail: info@tartuhotell.ee,
www.tartuhotell.ee. Tartu Hotell ligger i
centrala Tartu, endast på ett par minuters
promenadavstånd från Gamla Staden. I det
tvåstjärniga hotellet finns en-, två- och tre
personers rum. Dessutom finns det konfe-
rensutrymmen, Internetanslutning, hälso-
och skönhetscenter samt bastu i hotellet.

Starest Hotell
Mõisavähe 21, Tartu, tfn. +372 7 400 674,
e-mail: info@starest.ee, www.starest.ee.
80 platser, priser fr. 340 EEK/natt. Alla rum
har toalettdusch, KABEL-TV, Internet.

Pensionat, vandrarhem, B and B

Gästhem Uppsala Maja (Uppsalahuset)
Jaani 7, Tartu, tfn. +372 736 1535,
e-mail: uppsala@uppsalamaja.ee,
www.uppsalamaja.ee.
Trivsamt gästhem i centrum av Tartu. 5
rum, 8 bäddar. Konferensrum, parkering,
kök. Pris 480-1100 EEK inkl. frukost.
Betjäning på svenska.

TARTU OCH SÖDRA ESTLAND

Tampere Maja
Jaani 4, Tartu, tfn. +372 7 386 300,
e-mail: maja@tamperemaja.ee,
www.tamperemaja.ee. Tampere Maja har
två dubbelrum samt två rum för fyra per-
soner, bastu och konferenssal.

Baltcott - Baltic Cottage Agency
Lahe 3, Tallinn, tfn. +372 6 485 788,
e-mail: info@baltcott.com, www.baltcott.se.
Vi erbjuder sommarstugor över hela Estland
och semesterlägenheter i de större städer-
na. Se hela utbudet på vår hemsida eller
kontakta oss. Vår personal talar svenska.

www.restaurantvolga.ee.
Restaurangen som öppnades på trettiotalet
hette ursprungligen Ateena och var spe-
ciellt populär bland Tartus dåtida societet. I
den miljöhistoriska byggnaden från 1778
har man bevarat det välkända dansgolvet
med dess glasinfattade innetak. Här kan
man njuta av levande musik varje torsdag,
fredag och lördag.

shopping

Livsmedel, konsumtions- och kapitalvaror

Tartu Kaubamaja (Tartus Varuhus)
Riia 1, Tartu, tfn: +372 731 5100, tartu@kauba-
maja.ee, www.tartukaubamaja.ee.
Estlands populäraste varuhus sedan 1960.
Mode, kosmetik, heminredning, hemelek-
tronik och livsmedel på tusentals kvadrat-

meter. Öppet dagligen 9-21 (livsmedel
må-lö 9-22, sö 9-19)

skönhet och hälsa

Optiker, Tartu

Eesti Optik
Rüütli 10, Tartu, tfn. +372 7 423 659
Öppet må-fr 10-18, lö 10-15.

SPA och sanatorier, Otepää

Pühajärve hälsocentral
Pühajärve, Valgamaa. Info och bokningar:
tfn. +372 76 655 00, fax +372 76 655 01,
www.pyhajarve.com, e-mail: pipk@pipk.ee.
I den renoverade hälsocentralens lokaler
finns sanatorium, hotell, konferensrum,
restaurang och pub, simbassäng, bastur,
gym och bowlingbana.

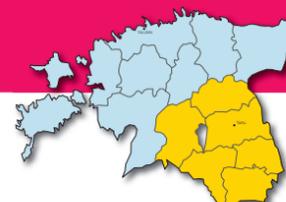
övriga tjänster

Övrigt

Teatern Vanemuine
Vanemuise 6, Tartu. Information om
föreställningar tfn +372 7 440 100,
biljettkassa +372 7 440 165, e-mail:
teater@vanemuine.ee, www.vanemuine.ee.
Modernistisk teaterbyggnad från 1967 i
centrala Tartu. Teatersal för 700 personer.
2004 renoverades provsalarna, foajéer,
ateljéer, café Shakespeare och kontorsdelen.
Biljettkassan öppen må-fr 10-19.

Museer, Tartu

Tartu Universitetets Konstmuseum
Ülikoli 18, Tartu, www.ut.ee/artmuseum.
Information och bokning av guider
+372 7 375 384, e-mail: kmm@ut.ee.
Öppet må-fr 11-17, förbeställda grupper
även lö-sö.

Tartu Universitetets Historiska Museum
Lossi 25, Tartu,
www.ut.ee/ajaloomuseum.
Domkyrkans torn öppna dagligen under
sommaren klockan 10-19. Den medicinhis-
toriska utställningen i gamla anatomikum
är öppen ti-lö 11-17. Information och bok-
ning av guider +372 7 376 075,
e-mail: ajaloomuseum@ut.ee.
Öppet on-sö 11-17, förbeställda
grupper även må, ti.

Tartu Universitetets Naturiska Museum
Vanemuise 46, Tartu, www.ut.ee/natmuseum.
Information och bokning av guider
+372 7 376 076. Öppet on-sö 10-16,
förbeställda grupper även må, ti.

Tartu Universitetets Botaniska Trädgård
Lai 38, Tartu, www.ut.ee/botaed.
Information +372 7 376 180,
e-mail: botaed@ut.ee.
Öppet dagligen 7-19, växthusen 10-17.

Tartu Stadsmuseum
Narva mnt 23, Tartu, Öppet ti-sö 11-18,
tfn. +372 7 461 911,
www.tartu.ee/linnamuseum

KGB:s källare
Riia 15b, Tartu, Öppet ti-lö 11-16,
tfn. +372 7 461 717

Författaren Karl Ristikivi museum
Hermann 18, Tartu, Öppet må, on,
lö 12-16, tfn. +372 7 461 050

1800-tals Borgarhem-museum
Jaani 16, Tartu, Öppet april-september,
on-sö 11-18, oktober-mars on-sö 10-15,
tfn. +372 7 361 545

Författaren Oskar Luts museum
Riia mnt. 38, Tartu, Öppet on-lö 11-17,
sö 13-17, tfn. +372 7 461 030

mat och dryck

Mat, dryck och underhållning

Restauranger, Tartu

Restaurang Volga
Küütri 1, Tartu, tfn. +372 7 305 444,
e-mail: sale@restaurantvolga.ee,

**Sarasmo
BERÄTTAR**

Östersjöns pirater

TEXT: ANTTI SARASMO, FOTO: KRISTI REIMETS

Alla känner till Karibiska havets pirater med fyllda skattkistor. Däremot har inte så många hört talas om pirater som härjat på Östersjön.

I många sjörövarhistorier talas det om "gång på relingen", ett en gång i tiden vanligt sätt bland sjörövare att ta livet av sina fångar. Man tvinga dem helt enkelt att balansera på relingen, till dess att de till slut föll överbord. Detta har ofta illustrerats i spelfilmer från Karibiska havet. I verkligheten användes metoden bara i Östersjön. Östersjöns pirater var långt ifrån så romantiska som de i Karibiska havet. I Östersjön handlade det om verkliga rövare. Men med tiden blev de hjältar, vilket man kan läsa om i sagorna.

Från ståtrövare till brottslingar

Sjörövarnas traditioner i Östersjön går långt tillbaka i tiden. De svenska vikingarna härjade under sekel längs Östersjöns östra stränder. Vikingahövdingarna roffade åt sig förmögenheter och betraktades som hjältar. Vad det egentligen handlade om var rena piratdåd. Fartyg som dök upp på havet eller som ankrade vid någon strand blev attackerade. Även kuststäder och byar attackerades. När sjörövarna väl stuvat sina nyvunna skatter ombord seglade de iväg för att förbereda nästa räd.

Med tiden förbyttes rollerna. På tusentalet inleddes räder från öst till väst över Östersjön. Nu handlade det inte längre om äventyrare eller våldsmän, snarare var det obarmhärtiga grymma och feiga rövare som attackerade laglydiga medborgare i Skandinavien i skydd av nattens mörker. De kom för att plundra och döda. Detta kan man i alla fall läsa om i munkarnas krönikor från senare skeden.

Sigtuna plundras

Den största sjörövarräden mot Sverige riktades mot Sigtuna, som då var huvudstad. En tidig morgon 1187 rodde en liten flottenhet mot hamnen i Sigtuna. Båtarna såg ut som vikingaskepp men de var långt ifrån så stora och vackert dekorerade. Troligtvis saknades vikingarnas typiska drakar i fören. Båtarna var enklare, likaså galjonsfigurerna, kanske var de dekorerade med ett stiliserat älg huvud.

Sigtuna stod inför ett ödesmättat ögonblick. Staden anfölls och plundrades grundligt. Ej heller ett av de mest eftertraktade objekten, det kungliga myntverket, förskonades.

Den svenska kungens myntverk hörde till de mer värdefulla i hela norra Europa och Östersjö-

Ståttliga Götheborg på redan i Tallinn – ett fredligt handelsfartyg

området och det fanns massor av pengar i omlopp.

Sjörövarna såg säkert i sinnevärlden stora kistor med ädelstenar, liknande dem som man i dag skulle kunna föreställa sig finns på Fort Knox i USA.

Förövarnas besvikelse var säkert stor när de upptäckte att det inte fanns på långt när så mycket som de hade hoppats på. Myntverket var litet och återhållsamt i gärningsmännens ögon, mynten rullades en för en och tillverkningen var mycket mer begränsad än vad rövare någonsin kunde föreställa sig.

Vid anfallet mot Sigtuna döddes de flesta av stadens invånare, även Sveriges ärkebiskop Jon (Johannes) som hade sitt säte i Sigtuna. Sjörövarna gick så pass hänsynslöst fram att staden aldrig återhämtade sig. Sigtuna övergavs mer eller mindre och ärkebiskops-sätet flyttades till Uppsala.

De lärde tvistar fortfarande om vem som egentligen låg bakom anfallet, brandskattningen av kyr-

kor och mordet på ärkebiskopen. Enligt lettiska historiker rörde det sig om anfall av grymma kurländare. Ryska historiker gör gällande att det rörde sig om en vedergällningsattack från Novgorods furstar och i Finland säger man att det var purfinnar eller karelare. Enligt estnisk historieskrivning var det sjöhjältar från Ösel.

Kanske har esterna trots allt rätt eftersom det längs infarten till Sigtuna finns ett ställe som heter Estaskär, där enligt svenska uppgifter Sigtunas försvarare fick tag på och avrättade en del av sjörövarna.

Hur som helst var vikingarnas äventyr på Östersjön inte förbehållet skandinaver allena. Från Ösel och Kurland attackerade man Öland och Danmark. Även efter det att Riga blivit en hansestad attackerades båtar på väg till eller ifrån staden av sjörövare.

Med korsfararna avtog sjörövarverksamheten med tiden. Östersjöns farvatten blev lugna, men bara för kortare perioder.

Vitaliebröderna

Lugnet höll dock inte i sig länge. Plötsligt dök ett gäng nya pirater upp, bröderna Vitali.

Det hela fick sin början när kung Albrekt av Mecklenburg omringade Stockholm 1389. Han fick truppstöd av frivilliga från Mecklenburgs kuststäder. Bland dessa fanns såväl lågadel, köpmän och vanliga stadsborgare. Att inringa Stockholm och strida innebar inte bara ett ordentligt äventyr, än viktigare var att skapa sig en image.

Inringningen av Stockholm upphörde till slut, men kriget fortsatte, nu mellan Sverige och Danmark. De frivilliga som hade tagit del kapade motståndarnas fartyg. Detta utvecklades till ren och skär piratverksamhet och framväxten av Vitaliebröderna. Deras motto var "Guds vänner och allas fiender!"

Högkvarteret låg i Visby men man plundrade och härjade i hela Östersjöområdet. Bröderna hade även förläggningar på öar i Finland och de hade inflytande i hamnstä-

der. Som mest bestod styrkan av upp till hundra piratfartyg.

Städer som Bergen och Haapsalu attackerades, med Köpenhamn som en speciellt attraktiv munsbit.

För att skydda sig lät Hansans köpmän bygga ut sin flotta, med dessa gick man till attack mot Vitaliebröderna, dock utan framgång. Till sist ingrep den tyska orden som var de egentliga makt-havarna i regionen.

Piratverksamheten ebbade ut, de sista Vitaliebröderna upphörde med sin verksamhet först 1449.

Läget i Östersjöprovinserna stabiliserades och mot slutet av medeltiden fanns det inte längre utrymme för sjörövare. Kungar hade fått kontrollen i sin hand, de utsåg sina tullmyndigheter och uppborrdsmän för skatter.

Det fanns inte heller hamnar i området där sjörövarna kunde avyttra sina byten för att därefter leva livet.

Piratverksamheten i Östersjön hade gått i graven. ■

medeltida Hansa-handelsmän Äter och
Dricker för Hjärtats Glädje.

En Främling i den väldiga Staden!

Olde Hansa är ett hem för en Rik Handelsman,
där 1400-talets läckerheter och doftande drycker
kan avnjutas i medeltida stämning.

Olde Hansas Medeltida bod Välkomnar de Hedervärda
för att förhandla med bodens pigor, ta med sig hem
fina varor av Rewals hantverkare och sällsynta gods
från länderna långt borta!

Olde Hansa

Tallinns Medeltida Restaurang och Krambod

Vana turg 1

10140 Tallinn, Estland

Tel +372 627 9020

Fax +372 6279021

E-mail: reserve@oldehansa.ee

Internet: www.oldehansa.com

Olde Hansa Bod: www.oldehansa.net/catalog

Öppet för alla gäster dagligen kl 11-24